

"SULTAN ÇİT"

← Adınızı soyadınızı giriniz

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SAĞ. BİL. ENST.

Tez kabul edildikten sonra yapılan **sabit ciltte sırt yazısı** bu şablona göre yazılacak. Yazılar tek satır olacak
Cilt sırtı yazıların yönü yukarıdan aşağıya
(sol yandaki gibi) olacak .

YÜKSEK LİSANS TEZİ

← Tez, Yüksek Lisans'sa, YÜKSEK LİSANS TEZİ;
Doktora ise DOKTORA TEZİ ifadesi kalacak

İSTANBUL-2021

← Tez Sınavının yapılacağı yılı yazınız

**T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

**MEME KANSERİ RADYOTERAPİSİNDE HİBRİT TEKNİK
KULLANILMASININ PLAN KALİTESİNE ETKİSİNİN
ARAŞTIRILMASI**

"SULTAN ÇİT"

**DANIŞMAN
"PROF. DR. HATİCE BİLGE BECERİR"**

**"TEMEL ONKOLOJİ ANABİLİM DALI"
"SAĞLIK FİZİĞİ PROGRAMI"**

İSTANBUL-2021

TEZ ONAYI

(Bu sayfa yerine, başarılı geçen Tez Sınavı sonrası sınav tutanağı ekinde yer alan Tez Onay sayfası gelecektir.)

BEYAN

İTHAF

Tezimi Canım Aileme ve Dostlarıma İthaf Ediyorum...

TEŞEKKÜR

Tez çalışmamın tüm aşamalarında desteğini esirgemeyen, bilgisiyle ve donanımıyla tanışmayı başıarabildiğim, mesleğe bakış açımında en büyük yere sahip olan çok değerli danışman hocam İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Onkoloji Enstitüsü Öğretim üyesi Prof. Dr. Hatice Bilge Becerir'e,

Sevgileriyle ve bana olan inançlarıyla her daim yanımda olan, beni ayakta tutan canım annem Fatma Çit'e, canım babam Haydar Çit'e ve beni hep destekleyen canım kardeşlerim Meltem Çit ve Baran Çit'e,

Yüksek Lisans eğitimimde bilgilerini ve deneyimlerini esirgemedi benimle paylaşan değerli hocalarım Araş. Gör. Dr. Canan Köksal'a, Dr Öğr. Üyesi Murat Okutan'a, Dr Öğr. Üyesi Nazmiye Dönmez'e,

Tez aşamamda hem teorik bilgilerimi güçlendiren, hem de klinik deneyim elde etmeme olanak sağlayan, meslek hayatımda bana çok şey katan, çok değerli hocam Salih Gürdallı'ya, mesleki olarak beni daha da ileriye taşıyan, tüm aşamalarında desteğini ve bilgisini esirgemedi paylaşan çok değerli hocam Basri Günhan'a ve Mehmet Ertuğrul Ertürk'e,

Tez aşamama yeni başladığım süreçte tanıştığım, mesleki bilgisini, desteğini ve sevgisini benimle paylaşan sevgili Özlem Doruk Alpak'a ve benden bilgilerini esirgemeyen sevgili Bezmialem Hastanesi Radyoterapi teknikerlerine,

Bilgisiyle, deneyimiyle ve güleryüzüyle tezimde bana destek olan, başta sevgili Sezgi Turan Eruğuz olmak üzere, Kevser Yakar'a ve onlardan çok şey öğrendiğim sevgili Neolife Tıp Merkezi Radyoterapi teknikerlerine,

Yüksek lisans eğitimim süresince desteğini hep hissettiğim canım dönem arkadaşım Merve Fidan'a ve birbirimizi her daim desteklediğimiz dönem arkadaşlarım Yaren Ergin ve Pouyan Sharafuddin'e

Tez çalışmam boyunca beni motive eden, gerektiğinde her daim yardımına koşan canım dostlarım Tolga Güncü'ye, Pelin Özlü'ye, ve Hande Yanar'a,

Buradan isimlerini tek tek yazamadığım, ama sevgilerini ve desteklerini her zaman yanımda hissettiğim arkadaşlarıma ve emekleriyle, bilgileriyle beni bu günlere taşıyan değerli hocalarıma sonsuz teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAYI	İİ
BEYAN.....	İİİ
İTHAF	İV
TEŞEKKÜR.....	V
İÇİNDEKİLER	Vİİ
TABLolar LİSTESİ.....	X
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	XİV
SEMBOLLER / KISALTMALAR LİSTESİ	XV
ÖZET	XVİİ
ABSTRACT.....	XVİİİ
1. GİRİŞ VE AMAÇ.....	1
2. GENEL BİLGİLER	3
2.1. Meme Anatomisi ve Yapısı	4
2.2. Meme Kanserİ Etiyolojisi	5
2.3. Meme Kanserinde Evreleme	6
2.4. Meme Kanserİ Tedavi Yöntemleri.....	9
2.4.1. Cerrahi.....	9
2.4.2. Kemoterapi.....	9
2.4.3. Radyoterapi	10
2.4.3.1. Üç Boyutlu Konformal Radyoterapi (3DCRT).....	10
2.4.3.2. Yoğunluk Ayarlı Radyoterapi (IMRT)	11
2.4.3.3. Volümetrik Arc Tedavi (VMAT).....	13
2.4.3.4. Görüntü Kılavuzluğunda Radyoterapi (IGRT)	14
2.5. Radyoterapi Hedef Hacim Tanımlamaları	14
3. GEREÇ VE YÖNTEM.....	18
3.1. Araç ve Gereçler	18
3.1.1. Philips Brilliance Big Bore Bilgisayarlı Tomografi Cihazı	18
3.1.2. Varian DHX (Rapidarc) Lineer Hızlandırıcı	20
3.1.3. Eclipse (Varian Medical Systems) 15.6.03 Tedavi Planlama Sistemi (TPS) ...	21

3.1.4. RPM (Real-Time Position Management Systems) Varian Gerçek Zamanlı Pozisyon Yönetimi Sistemi	21
3.1.5. IBM SPSS (versiyon 26.0) İstatistik Programı	23
3.2. Yöntem.....	24
3.2.1. Hasta Verilerinin Elde Edilmesi	24
3.2.2. Tedavi Planlarının Hazırlanması.....	26
3.2.3. Tedavi Planlarının Karşılaştırılması.....	29
3.2.3.1. Doz Homojenite İndeksi(HI) ve Konformite İndeksi(CI).....	30
3.2.3.2. Doz Kısıtlamaları	31
4. BULGULAR.....	32
4.1. PTV ve Kritik Organlara Ait Doz Değerleri.....	32
4.2. Elde Edilen Doz Değerlerinin SPSS Karşılaştırılması.....	50
5. TARTIŞMA	84
5.1. Sol Meme hastalarının CI ve HI değerlerinin karşılaştırılması	85
5.2. Sol Meme hastalarında İpsilateral Akciğer V5(%), V10(%) ve V20(%) hacimlerinin değerlendirilmesi	86
5.3. Sol Meme hastalarında İpsilateral Akciğer Dmean(cGy) dozlarının değerlendirilmesi.....	86
5.4. Sol Meme hastalarında Contralateral Akciğer V5(%), V10(%) hacimlerinin ve Dmean(cGy) dozlarının değerlendirilmesi	87
5.5. Sol Meme hastalarında Kalp V30(%), V5(%) hacimlerinin ve Dmean(cGy) doz değerlerinin karşılaştırılması.....	88
5.6. Sol Meme hastalarında Karşı Meme V5(%), Dmean(cGy) ve Dmax(cGy) değerlerinin karşılaştırılması.....	89
5.7. Sol Meme hastaları için MU değerlerinin karşılaştırılması	90
5.8. Sağ Meme Hastalarında CI ve HI değerlerinin Karşılaştırılması.....	90
5.9. Sağ Meme hastalarında İpsilateral Akciğer V5(%), V10(%) ve V20(%) ve Dmean(cGy) hacim değerlerinin karşılaştırılması	91
5.10. Sağ Meme hastalarında Contralateral Akciğer V5(%), V10(%) ve Dmean(cGy) değerlerinin karşılaştırılması.....	92
5.11. Sağ Meme hastalarında Kalp Dmean(cGy), V5(%) ve V30(%) değerlerinin karşılaştırılması	93

5.12. Sağ Meme hastalarında Karşı Meme V5(%), Dmean(cGy) ve Dmax(cGy) değerlerinin karşılaştırılması.....	94
5.13. Sağ Meme hastalarında MU değerlerinin karşılaştırılması.....	95
KAYNAKLAR	99
HAM VERİLER	104
FORMLAR	105
ETİK KURUL KARARI	106
PATENT HAKKI İZİNİ	107
İNTİHAL RAPORU İLK SAYFASI.....	108
ÖZGEÇMİŞ.....	109

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 3-1: Hastalara ait PTV hacimleri	25
Tablo 3-2: Kritik organlar için doz kısıtlamaları	31
Tablo 3-1: Sol Meme HI Değerleri	32
Tablo 3-2: Sol Meme CI Değerleri	33
Tablo 3-3: Sol Meme Body 500cGy Doz Alan Hacim(cc) Değerleri	33
Tablo 3-4: Sol Meme Aynı Taraf Akciğer V5(%) Değerleri.....	34
Tablo 3-5: Sol Meme Aynı Taraf Akciğer V10(%) Değerleri.....	34
Tablo 3-6: Sol Meme Aynı Taraf Akciğer V20(%) Değerleri.....	35
Tablo 3-7: Sol Aynı Taraf Akciğer Ortalama Doz Değerleri	35
Tablo 3-8: Sol Meme Karşı Taraf Akciğer V5(%) Değerleri	36
Tablo 3-9: Sol Meme Karşı Taraf Akciğer V10(%) Değerleri	36
Tablo 3-10: Sol Meme Karşı Taraf Akciğer Ortalama Doz Değerleri	37
Tablo 3-11: Sol Meme Kalp Ortalama Doz Değerleri.....	37
Tablo 3-12: Sol Meme Kalp V30(%) Değerleri	38
Tablo 3-13: Sol Meme Kalp V5(%) Değerleri	38
Tablo 3-14: Sol Meme Karşı Meme Ortalama Doz Değerleri.....	39
Tablo 3-15: Sol Meme Karşı Meme Maksimum Doz Değerleri	39
Tablo 3-16: Sol Meme Karşı Meme V5(%) Değerleri	40
Tablo 3-17: Sol Meme MU Değerleri.....	40
Tablo 3-18: Sağ Meme HI Değerleri	41
Tablo 3-19: Sağ Meme CI Değerleri	42
Tablo 3-20: Sağ Meme Body 500 cGy Doz Alan Hacim Değerleri.....	42
Tablo 3-21: Sağ Meme Aynı Taraf Akciğer V5(%) Değerleri.....	43
Tablo 3-22: Sağ Meme Aynı Taraf Akciğer V10(%) Değerleri.....	43
Tablo 3-23: Sağ Meme Aynı Taraf Akciğer V20(%) Değerleri.....	44
Tablo 3-24: Sağ Meme Aynı Taraf Akciğer Ortalama Doz Değerleri	44
Tablo 3-25: Sağ Meme Karşı Taraf Akciğer V5(%) Değerleri	45
Tablo 3-26: Sağ Meme Karşı Taraf Akciğer V10(%) Değerleri	45
Tablo 3-27: Sağ Meme Karşı Taraf Akciğer Ortalama Doz Değerleri.....	46

Tablo 3-28: Sağ Meme Kalp Ortalama Doz Değerleri	46
Tablo 3-29: Sağ Meme Kalp V30(%) Değerleri.....	47
Tablo 3-30: Sağ Meme Kalp V5(%) Değerleri.....	47
Tablo 3-31: Sağ Meme Karşı Meme Ortalama Doz Değerleri.....	48
Tablo 3-32: Sağ Meme Karşı Meme Maksimum Doz Değerleri.....	48
Tablo 3-33: Sağ Meme Karşı Meme V5(%) Değerleri.....	49
Tablo 3-34: Sağ Meme MU Değerleri	49
Tablo 3-35: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin HI değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	50
Tablo 3-36: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin CI değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	51
Tablo 3-37: Sol Meme hastalarında, 6 farklı teknikte 500 cGy alan doz hacimleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	52
Tablo 3-38: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin Aynı Taraf Akciğer V5(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	53
Tablo 3-39: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin Aynı Taraf Akciğer V10(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	54
Tablo 3-40: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin Aynı Taraf Akciğer V20(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	55
Tablo 3-41: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin Aynı Taraf Akciğer ortalama doz değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	56
Tablo 3-42: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin Karşı Taraf Akciğer V5(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	57
Tablo 3-43: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin Karşı Taraf Akciğer V10(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	58
Tablo 3-44: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin Karşı Taraf Akciğer ortalama doz değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	59
Tablo 3-45: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin Kalp ortalama doz değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	60
Tablo 3-46: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin Kalp V30(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	61

Tablo 3-47: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin Kalp V5(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	62
Tablo 3-48: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin Karşı Meme ortalama doz değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	63
Tablo 3-49: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin Karşı Meme maksimum doz değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	64
Tablo 3-50: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin Karşı Meme V5(%) doz değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	65
Tablo 3-51: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin MU değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	66
Tablo 3-52: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin HI değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	67
Tablo 3-53: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin CI değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	68
Tablo 3-54: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı teknikte 500 cGy alan doz hacimleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	69
Tablo 3-55: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin Aynı Taraf Akciğer V5(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	70
Tablo 3-56: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin Aynı Taraf Akciğer V10(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	71
Tablo 3-57: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin Aynı Taraf Akciğer V20(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	72
Tablo 3-58: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin Aynı Taraf Akciğer ortalama doz değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	73
Tablo 3-59: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin Karşı Akciğer V5(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	74
Tablo 3-60: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin Karşı Akciğer V10(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	75
Tablo 3-61: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin Karşı Akciğer ortalama doz değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	76

Tablo 3-62: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin Kalp ortalama doz değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	77
Tablo 4-63: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin Kalp V30(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	78
Tablo 4-64: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin Kalp V5(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	79
Tablo 4-65: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin Karşı Meme ortalama doz değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	80
Tablo 4-66: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin Karşı Meme maksimum doz değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	81
Tablo 4-67: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin Karşı Meme V5(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	82
Tablo 4-68: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin MU değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması	83

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2-1: Dünya’da ve Türkiye’de en sık görülen kanser türleri.....	3
Şekil 2-2: Meme Anatomisi	4
Şekil 2-3: Meme kanserinde evreleme şeması.....	7
Şekil 2-4: A) Meme kanserinde primer tümör evreleme B) Memenin Bölgesel Aksilla lenf nodları	8
Şekil 2-5: Statik IMRT tekniği	12
Şekil 2-6: Dinamik IMRT tekniği.....	13
Şekil 2-7: Radyoterapide Hedef Hacimler	16
Şekil 2-8: Radyoterapide kullanılan tedavi hacimleri.....	17
Şekil 3-1: Philips Brillance Big Bore Bilgisayarlı Tomografi Cihazı	19
Şekil 3-2: Lineer Hızlandırıcı (VARIAN DHX)	20
Şekil 3-3: Gerçek Zamanlı Pozisyon Yönetim Sistemi (RPM)	22
Şekil 3-4: 2 tanjansiyel açı ile yapılan 3DCRT planının 4500 cGy’lik doz dağılımı.....	26
Şekil 3-5: 7 alan ile yapılan IMRT planının 4500 cGy’lik doz dağılımı	27
Şekil 3-6: 2 yarım ark ile yapılan VMAT planının 4500 cGy’lik doz dağılımı	27
Şekil 3-7: 3DCRT+ IMRT hibrit planında 4500 cGy doz dağılımı.....	28
Şekil 3-8: 3DCRT+VMAT hibrit planın 4500 cGy doz dağılımı.....	28
Şekil 3-9: IMRT+VMAT hibrit planın 4500 cGy doz dağılımı	29

SEMBOLLER / KISALTMALAR LİSTESİ

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

IARC : Uluslararası Kanser Araştırma Ajansı

IUCC: Union Against Cancer

DVH: Doz Volüm Histogramı

GTV: Gross Tümör Hacmi

ICRU: Uluslararası Radyasyon Birimleri ve Ölçümleri Komisyonu

IMRT: Yoğunluk Ayarlı Radyoterapi

MLC: Çok Yapraklı Kolimatör

MU: Monitör Unit

MV: Megavolt

OAR: Riskli Organ

PTV: Planlanan Hedef Hacim

TPS: Tedavi Planlama Sistemi

VMAT: Volümetrik Arc Terapi

3DCRT: Üç Boyutlu Konformal Radyoterapi

DICOM: Digital Imaging and Communication in Medicine

BT: Bilgisayarlı Tomografi

cGy: SantiGray

cm: Santimetre

MeV: Mega elektron Volt

ITV: İç Hedef Hacim

RVR: Risk altında kalan hacim

cc: Kübik Santimetre

CI: Konformite İndeks

VRI: Reçete edilen dozu alan toplam hacim

TVRI: Tanımlanan dozu alan hedef hacim

CTV: Klinik Hedef Hacim

HI: Homojenite İndeks

ORT: Ortalama

SS: Standart Sapma

4D: Dört Boyutlu

KT: Kemoterapi

RT: Radyoterapi

kV: kilovoltaj

IGRT: Görüntü Kılavuzluğunda Radyoterapi

RPM: Real-time Position Management

ÖZET

Çit, S. Meme Kanseri Radyoterapisinde Hibrit Teknik Kullanılmasının Plan Kalitesine Etkisinin Araştırılması. İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Temel Onkoloji ABD. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul 2021.

Bu çalışmada, meme ışınlamalarında radyoterapinin başarısını arttırmak için hibrit planlama teknikleri kullanılarak hem tümöre uygulanan dozu daha homojen hale getirmek, hem de çevredeki sağlıklı dokulara uygulanan dozu en aza indirerek lokal kontrolü arttırmak hedeflenmektedir.

Tez çalışmamız radyoterapi tedavisi almış meme kanseri tanılı 10'u sağ ve 10'u sol olmak üzere 20 hastanın BT görüntülerinden yararlanarak retrospektif olarak yapılmıştır. Her hastaya 3DCRT, IMRT, VMAT planları ve bu tekniklerden %50-%50 ağırlıklı kombinasyonlar ile elde edilen 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT ve IMRT+VMAT hibrit planları hazırlanmıştır. Tedavi plan kaliteleri değerlendirilirken Doz Volüm Histogramı (DVH) bilgileri kullanılmıştır. Karşılaştırma parametreleri, Planlanan Hedef Volüm (PTV), Kritik Organ (OAR) dozları, Homojenite İndeks (HI), Konformite İndeks (CI) ve Monitör Unit (MU) değerleridir.

Çalışmamızda, sağ ve sol meme ışınlamalarında en iyi CI değeri VMAT, HI değeri ise IMRT+VMAT hibrit planlarda elde edilmiştir. Akciğer için en düşük V20(%) değerleri IMRT+VMAT hibrit planlarında elde edilirken; V5(%) ve V10(%) değerleri 3DCRT, 3DCRT+IMRT ve 3DCRT+VMAT hibrit planlarında elde edilmiştir. Karşı meme dozları 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT hibrit planlarında en düşük değere sahiptir. Sol meme kalp V30(%) değeri en düşük olan teknik VMAT iken; V5(%) hacmi en düşük 3DCRT, 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT hibrit planlarla elde edilmiştir.

Çalışmanın sonucunda; meme ışınlamalarında IMRT+VMAT, 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT hibrit planlarının aynı ve karşı taraf akciğer dozunu, ışınlanan akciğer hacmini, karşı meme dozunu, ışınlanan karşı meme hacmini ve kalp dozunu azaltarak plan kalitesini arttırdığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Meme Kanseri, Radyoterapi, Hibrit plan, Tedavi Plan Karşılaştırma

ABSTRACT

Çit, S. An Investigation of the Effect of Using a Hybrid Technique on the Quality of Plans in Breast Cancer Radiotherapy. Istanbul University Institute of Health Sciences, Basic Oncology USA. Master's Thesis. Istanbul 2021.

In this study, it is aimed to make the dose applied to the tumor more homogeneous using hybrid planning techniques in breast cancer radiotherapy, and to increase local control by minimizing the dose applied to surrounding healthy tissues.

Our thesis study was conducted retrospectively using CT images of 20 patients, 10 of whom were right and 10 of whom were left, diagnosed with breast cancer who had received radioretapy treatment. 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT and IMRT+VMAT hybrid plans obtained by 50% -50% weighted combinations of 3DCRT, IMRT, VMAT plans and IMRT + VMAT hybrid plans were prepared for each patient. Dose Volume Histogram (DVH) information was used to evaluate the quality of the treatment plan. The comparison parameters were determined as the Planned Target Volume (PTV), Critical Organ (OAR) dose values, Homogeneity Index (HI), Conformity Index (CI) values and Monitor Unit (MU) values.

In our study, the best CI value for right and left breast irradiation was obtained in VMAT, and the HI value was obtained in IMRT+VMAT hybrid plans. The lowest values of V20(%) for the lung were obtained in the IMRT+VMAT hybrid plans, while the values of V5(%) and V10(%) were obtained in the 3DCRT, 3DCRT+IMRT and 3DCRT+VMAT hybrid plans. Contra breast doses have the lowest value in 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT hybrid plans. The left breast heart V30(%) value was the lowest technical VMAT, while the V5(%) volume was the lowest with 3DCRT, 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT hybrid plans.

As a result of the study, it was seen that IMRT+VMAT, 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT hybrid plans increased the quality of the plan by reducing the same and contralateral lung dose, irradiated lung volume, contra breast dose, irradiated contra breast volume and heart dose during right and left breast irradiation.

Keywords: Breast Cancer, Radiotherapy, Hybrid Plan, Treatment Plan Comparison

1. GİRİŞ VE AMAÇ

Kanser, organ ve dokularda hücrelerin kontrolsüz çoğalmasından oluşan, hücre davranışı, klinik görünümü ve tedavi yaklaşımı farklılık gösteren bir hastalık grubudur. Hastalığın lokal ve kitlesel olarak kontrol altına alınabilmesi için uygun tedavinin belirlenmesi önemlidir. Türkiye kanser haritası incelendiğinde her yıl yaklaşık 150.000 yeni kanser olgusu teşhis edilmektedir. Erkeklerde en sık akciğer kanseri, kadınlarda ise meme kanseri görülmektedir[1]. Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve İngiltere'de kadınlarda en sık görülen kanser türü olan meme kanseri aynı zamanda kadınlarda görülen kanser türleri arasında en yüksek ölüm oranına sahiptir[2].

Meme kanseri hormon bağımlı bir hastalıktır. Östrojenlerin meme epitelindeki proliferatif etkisi, DNA'nın hatalı replikasyonu olasılığını artırarak mutasyonlara yol açabilmektedir. Bilinen birçok risk faktörü, endojen veya östrojen uyarısının süresi ve seviyesi ile ilişkilidir. Premenopozal kadınlardaki erken menarş, düzenli ovülasyon ve geç menapoz, postmenopozal kadınlarda ise obezite ve hormon tedavileri östrojen maruziyetini arttıran faktörlerdir[3]. Ayrıca yaş ilerledikçe özellikle 45-50 yaş sonrası meme kanseri insidansı artmaktadır[4].

Meme kanserinin tedavisinde cerrahi, radyoterapi, kemoterapi ve hormonoterapi yöntemleri kullanılmaktadır. Bu yöntemler arasında radyoterapi primer ve adjuvan tedavi olarak önemli yer tutar[5]. Meme kanseri tedavisi üzerine yapılan çalışmalarda radyoterapinin 10 yıllık herhangi bir yerel veya uzak bölge nüks riskini %35'ten %19'a düşürdüğü ve 15 yıllık meme kanseri ölüm riskini ise %25'ten %21'e düşürdüğü görülmüştür[6].

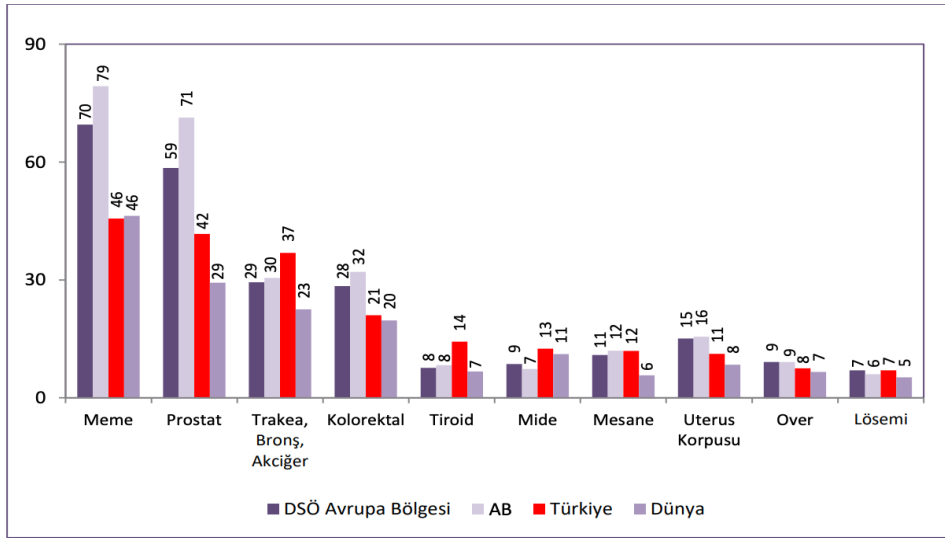
Radyoterapinin amacı, ışınlanacak hedef hacime yüksek doz verirken, kritik organların toleranslarını aşmamak ve PTV'ye yapılan planlamada en iyi doz dağılımının elde edilmesini sağlamaktır[7]. Meme kanseri olan hastalarda hastanın ve memenin anatomik yapısı, göğüs duvarına yakın anatomik yapıların varlığı, hastanın daha önce karşı memesinin radyoterapi alması, hastanın kardiyak hastalıklarının olması, kalbin anatomik yapısı, göğüs duvarına yakınlığı ve daha önceden geçirilen akciğer rahatsızlıklarının olması sebebi ile farklı radyoterapi tekniklerinin kullanılmasına ihtiyaç duyulmaktadır[8].

Yeni planlama teknikleri ile birlikte, tümöre uygulanan dozu arttırırken çevredeki dokulara uygulanan dozu en aza indirmek ve lokal kontrolü arttırmak hedeflenmektedir. Bu hedefe yönelik yapılan çalışmalarda 3DCRT (3 Boyutlu Konformal Radyoterapi) ve IMRT (Yoğunluk Ayarlı Radyoterapi), tekniklerinin kombinasyonu ile oluşturulan Hibrit teknik ilk olarak meme kanseri tedavisinde kullanılmaya başlanmıştır[9]. 3DCRT tekniği ile hedef hacmin çevresindeki kritik organların referans dozlarını aşmadan tümöre istenilen dozu vermek zordur. VMAT (Volümetrik Modüle Arc Tedavi) ve IMRT gibi teknikler ile kritik organ dozları, referans dozların altında tutulurken, hedef hacimlere istenilen dozlar verilebilmektedir[10,11]. Ancak kullanılan tedavi tekniklerinin avantajları olduğu gibi dezavantajları da vardır. Tekniklerin dezavantajlarının ortadan kaldırmak için teknikler birlikte kullanılarak hibrit teknikler geliştirilmektedir.

Bu çalışmada 10'u sol ve 10'u sağ olmak üzere, toplam 20 meme kanserli hastaya 3DCRT, IMRT, VMAT tedavi planlama teknikleri ile bu tekniklerin %50-%50 ağırlıklı kombinasyonları ile oluşturulan 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT ve IMRT+VMAT hibrit tedavi teknikleri ile hazırlanan planlar kıyaslanarak, plan kalitesine etkileri araştırılacaktır. Yapılacak tedavi planlarının doz dağılımları, hedef hacim (PTV) dozları ve kritik organ dozları (OAR) açısından değerlendirilecek ve aynı zamanda Konformite İndeks (CI) ile Homojenite İndeks (HI) ve Monitor Unit (MU) değerleri karşılaştırılacaktır.

2. GENEL BİLGİLER

Kanser, organların ve dokuların hücresel davranışlarında meydana gelen kontrolsüz çoğalmalar ve mutasyonlar sonucu oluşmaktadır. Her kanser türünün hücre davranışı, klinik olarak özellikleri ve tedavi yaklaşımı farklılık göstermektedir. Hücresel genlerde gerçekleşen somatik ve genetik mutasyonlar ana sebeplerden biridir.

Şekil 2-1: Dünya’da ve Türkiye’de en sık görülen kanser türleri

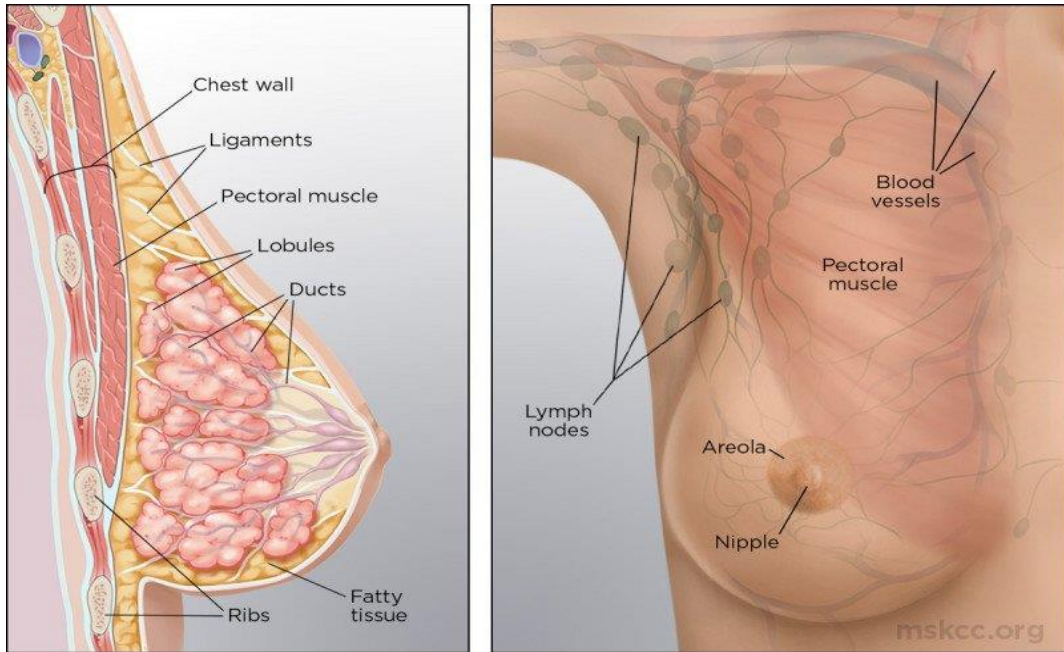
15 Aralık 2020 tarihinde, Dünya Sağlık Örgütü’nün alt kuruluşu olan Uluslararası Kanser Araştırma Ajansı (IARC) küresel kanser İstatistiklerini yayınlamıştır (Şekil 2-1). IARC GLOBOCAN 2020 veritabanına göre, 185 ülkede 36 kanser türü incelenmiş ve kanser türlerinin görülme sıklıkları ve ölüm tahminlerine göre; 2018 yılında 18,1 milyon vaka ve 9,6 milyon ölüm olduğu görülmüş ancak; 2020 yılında 19,3 milyon yeni vaka ve 10,0 milyon ölüm bildirilmiştir. 2020 Dünya kanser istatistikleri incelendiğinde, her 5 kişiden biri yaşamları boyunca kansere yakalanmakta ve 8 erkekten 1’i ve 11 kadından 1’i kanser nedeniyle yaşamını yitirmektedir. Dünya genelinde meydana gelen yeni kanser vakalarının %11.7’si yani en yaygın kanser türü kadın meme kanseridir[12].

Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere’de kadınlarda en sık görülen kanser türü olan meme kanseri, aynı zamanda kadınlarda görülen kanser türleri arasında en yüksek mortaliteye sahiptir[13]. Türkiye kanser haritası incelendiğinde her yıl yaklaşık 150.000 yeni kanser

olgusu teşhis edilmektedir. 2020 yılında Türkiye nüfusu 84.339.067 iken, yıllık yeni kanser vaka sayısı 233.834 ve kansere bağlı yaşam kaybı sayısı 126.335 olarak bildirilmiştir. 2020 yılında Türkiye’de en sık görülen ilk 5 kanser türü; akciğer kanseri, meme kanseri, kolorektal kanseri, prostat kanseri ve tiroid kanseridir. Bu 5 kanser türü diğer kanser türlerinin %50'den fazlasını oluşturmaktadır. Kadınlarda en sık görülen ilk 5 kanser türü ise; başta meme kanseri, tiroid kanseri, kolorektal kanser, akciğer kanseri ve rahim kanseridir[14]. Meme kanseri dünyada kadınlar arasında en sık görülen kanser türüdür. 2020 yılında dünya genelinde 2,3 milyon kadına meme teşhisi konmuş ve 685.000 kadın meme kanseri sebebiyle yaşamını yitirmiştir.

2.1. Meme Anatomisi ve Yapısı

Meme yapısı, anatomik olarak üstten ikinci- üçüncü kostanın üst sınırından başlayarak alttan altıncı kosta hizasına kadar uzanmaktadır. Memenin iç sınırı sternum kenarına, dış sınırı ise orta veya ön koltukaltı çizgisine uzanmaktadır. Meme, üst dış ucunda, pektoralis majorun alt kenarı boyunca koltukaltına doğru uzanır. İnce bir meme dokusu klavikulanın hemen altına ve sternumun ortasına kadar uzanabilmektedir[15].

Şekil 2-2: Meme Anatomisi

Meme dokusu cilt, cilt altı yağ dokusu ve meme dokusu olmak üzere üç temel yapıdan oluşmaktadır. Memenin yaklaşık dörtte üçü pektoralis majorun üzerinde bulunmaktadır. Ortalama bir meme yapısı, 150-400 g ağırlığında, 10-12 cm çapında ve kalınlığı ise orta hattında 5-7 cm arasında değişebilmektedir. Meme dokusunun ana kitlesi genellikle üst yarıda ve daha çok dış kadrana yerleşmiştir. Bu sebeple, meme kanseri veya başlıca bening lezyonlar daha sık bu kadranda görülmektedir[16].

Meme kanseri genellikle memenin süt kanalları ve lobüllerinde gelişmektedir. Tümör büyümesi ve yayılması, kanserin tam hücrel orijin alanına bağlıdır. Meme tümörleri, lenfatikler ve damarlar yoluyla veya doğrudan invazyon yoluyla yayılabilmektedir. Deri altı lenfatik tıkanıklık ve tümör büyümesi sonucu memedeki bağ dokusu etkilenir ve meme yüzeyinde portakal kabuğu dokusu görünümüne neden olmaktadır[17].

Meme kanseri sıklıkla meme dokusundan kaynaklanmakla birlikte, lenf damarları yoluyla koltukaltına, mamma interna lenf düğümlerine ve supraklavikuler lenf bezlerine yayılır. Lenf bezi grupları; aksilla (koltuk altı), supra (köprücük kemiği üstü) ve mamma interna-MI (sternumun yanında)'da bulunmaktadır. Lenfler bağışıklık hücrelerini taşımakla görevli olan renksiz bir sıvıdır. Hücrelerde oluşabilecek herhangi bir enfeksiyon veya malign tümör hücreleri, bu lenf sistemi ile taşınmaktadır. Bu sebeple lenfler kanserin yayılımı açısından oldukça önemlidir. Memenin lenfatik drenajı; yaklaşık %75'i lateral ve superior olmak üzere aksiller nodlara doğru ve lenfatik damarlar aracılığıyla gerçekleşmektedir[17,18].

2.2. Meme Kanserinin Etiyolojisi

Kanser oluşumunun sebepleri bir çok faktör ile açıklanabilmektedir. En önemli grubu yaklaşık %50'sini kapsayan diyet ile ilgili faktörler oluştururken, %35 ile 2. önemli yeri sigara almaktadır[19].

Pregesteron ve östrojen hormonları, meme gelişiminde önemli bir etkiye sahiptir. Meme kanserinin hormon bağımlı olması sebebiyle, endojen veya östrojen gibi hormonların uyarısının süresi ve seviyesi oldukça önemlidir. Menapoz öncesi dönemde kadınlardaki erken menarş, düzenli ovülasyon ve geç menopoz süreçleri östrojen maruziyetini arttırırken, menopoz sonrası dönemde ise obezite ve hormon tedavileri östrojen maruziyetini arttırıcı faktörlerdir[3].

2.3. Meme Kanserinde Evreleme

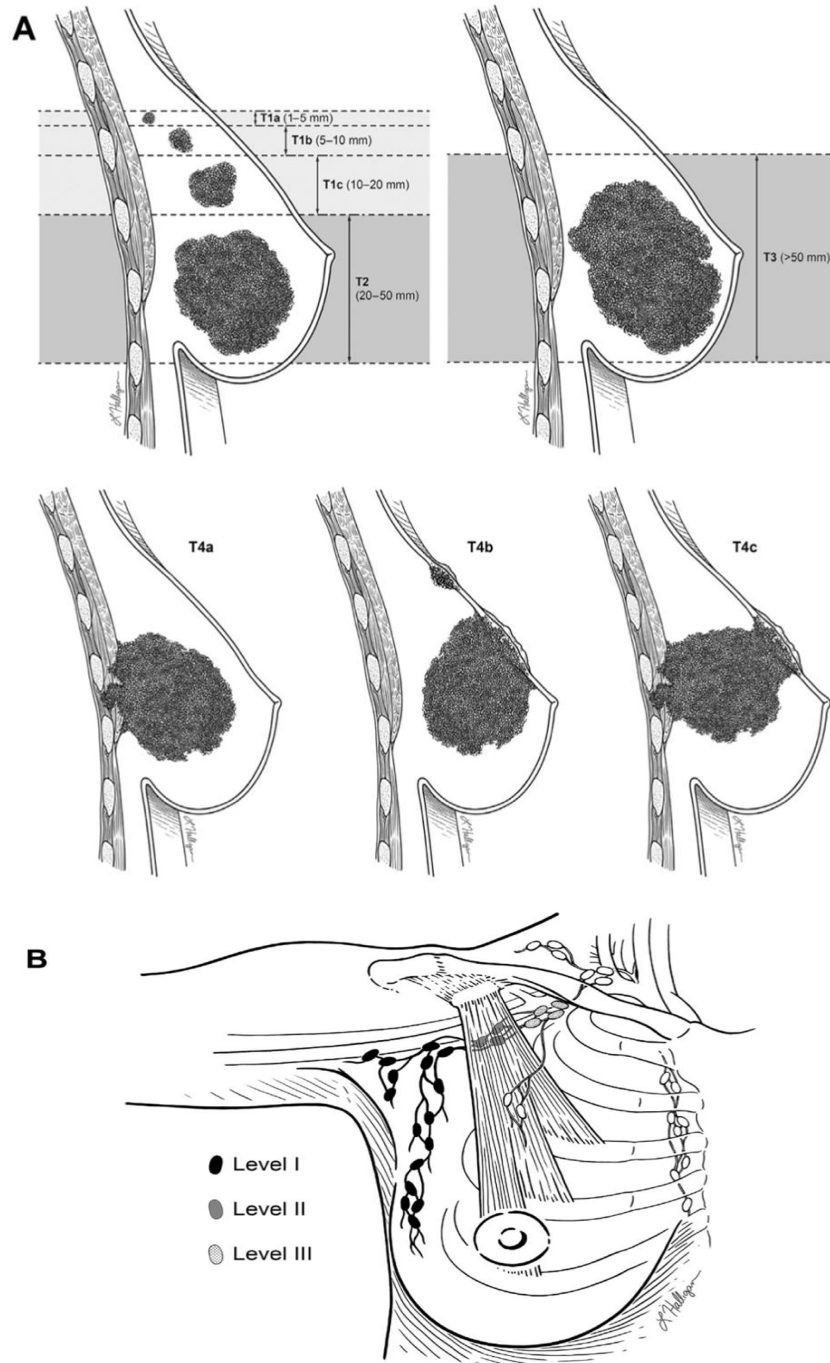
Evreleme, hastaları hastalıklarının gösterdiği farklı yayılma derecesine göre gruplandırmaktadır. Doğru evreleme, tedavi kararının belirlenmesi ve hastanın doğru tedaviyi alması açısından oldukça önemlidir.

Evreleme ya radyolojinin de eşlik edebileceği klinik bulgulara göre (klinik evreleme) ya da dokuların histolojik-histopatolojik durumlarına göre (patolojik evreleme) yapılmaktadır. Klinik evreleme, ayrıntılı cilt, meme, lenf bezi (supraklavikular, aksiller ve servikal) gözlemine, muayenesine ve görüntüleme ile de meme kanserini tanımlayacak değerlendirme basamaklarını içerir.

Günümüzde evreleme yapılırken TNM sistemi kullanılmaktadır. TNM sistemi 2016 yılında, UICC (Union International Contre Le Cancer) ve AJCC (American Joint Committee on Cancer) tarafından biçimlendirilmiştir. 'T' Primer tümörü temsil ederken; 'N' lenf bezlerini, 'M' ise uzak organ metastazlarını ifade etmektedir. Evreleme için I, II,III, IV gibi roma rakamları kullanılmaktadır[20]. Evrelemede 0 ise, kanserin yalnızca başladığı yerle sınırlı olduğunu ve çevredeki organ veya dokulara metastaz yapmadığını ifade etmektedir. Meme kanseri için TNM evre grupları Şekil 2-3'te gösterilmiştir. Şekil 2-4 A'da Meme kanserinde primer tümör evreleme B'de Memenin Bölgesel Aksilla lenf nodları görülmektedir.

PRİMER TÜMÖR: T	
T_x	Primer tümör saptanamamaktadır
T₀	Primer tümör bulgusu mevcut değil
T_{is}	Karsinoma in situ
	T_{is} (DCIS) Duktal karsinoma in situ
	T_{is} (LCIS) Lobuler karsinoma in situ
	T_{is} (Paget) Meme başında kitlesiz Paget hastalığı
T₁	Tümör boyutu 2 cm ya da daha küçük
	T_{1mic} Maksimum boyutu 1 mm veya daha az olan mikroinvazyon
	T_{1a} Maksimum boyutu 1mm'den büyük 5 mm'den küçük tümörler
	T_{1b} Maksimum boyutu 5 mm'den büyük 10 mm'den küçük tümörler
	T_{1c} Maksimum boyutu 1 cm'den büyük 2 cm'den küçük tümörler
T₂	Maksimum boyutu 2 cm'den büyük 5 cm'den küçük tümörler
T₃	
T₄	Tümör herhangi bir alan boyutunda, göğüs duvarına ya da cilde direk yayılım
	T_{4a} Pektoral kasa ulaşmamış göğüs duvarı yayılımı
	T_{4b} Ciltte ülserasyon ve/veya aynı memede satelit nodüller ve/veya ödem
	T_{4c} T _{4a} ve T _{4b} birlikte
	T_{4B} Enflamatuvar karsinom
<u>BÖLGESEL LENF BEZLERİ: N</u>	
N_x	Bölgesel lenf bezleri değerlendirilememiş (örn.daha önce çıkarılmıştır)
N₀	Bölgesel lenf metastazı bulunmamaktadır
N₁	İpsilateral koltukaltında bir ya da fazla mobil lenf bezinde metastaz
N₂	İpsilateral koltukaltında bir ya da fazla lenf bezinde metastaz; fakat bu lenf bezleri etraf dokulara yapışık; paket oluşturmuş
N₃	Tümörün bulunduğu taraftaki mamma interna (MI) lenf bezi grubuna metastaz
<u>UZAK METASTAZLAR: M</u>	
M_x	Uzak metastazların varlığı değerlendirilememiş
M₀	Uzak metastaz bulunmamaktadır
M₁	Uzak metastaz bulunmaktadır

Şekil 2-3: Meme kanserinde evreleme şeması

Şekil 2-4: A) Meme kanserinde primer tümör evreleme B) Memenin Bölgesel Aksilla lenf nodları

2.4. Meme Kanseri Tedavi Yöntemleri

Meme kanserinde tedavisinde, diğer kanser türlerinde de olduğu gibi multidisipliner bir yaklaşım söz konusudur. Meme kanserinde tedavi yaklaşımı, kanserin evresine göre değerlendirilerek; cerrahi, radyoterapi gibi lokal tedaviler ve kemoterapi gibi sistemik tedavilerle oluşturulmaktadır.

2.4.1. Cerrahi

Meme kanseri tedavisinde ilk adım cerrahi işlemdir. Cerrahinin asıl amacı memede var olan tümörü ve kanser hücrelerinin yayılım gösterdiği lenfatiklerin tamamının alınmasıdır. Meme cerrahisinde yöntemlerden biri meme koruyucu cerrahi(MKC)'dir. Meme koruyucu cerrahi, erken evre meme kanseri olan hastalarda tümörün çıkarıldığı; ancak memenin korunduğu bir cerrahi yöntemdir ve MKC sonrasında radyoterapi standart tedavi olarak görülmektedir[21]. Meme cerrahisinde kullanılan diğer bir yöntem ise mastektomidir. Mastektomi yöntemi meme dokusunun tümü ve gerekli ise lenfatiklerin alındığı işlemdir. Mastektomi sonrasında radyoterapinin gerekliliği tümör patolojisine göre belirlenmektedir.

2.4.2. Kemoterapi

Kemoterapi lokal değil, sistemik bir tedavi yöntemidir. Vücudun her yerinde oluşabilecek kanser hücrelerini yok etmeyi ve aynı zamanda çoğalmalarını engellemeyi amaçlayan bir tedavi yöntemidir. Kemoterapi tedavisinde hastaya uygulanan ilaçlar, kan dolaşımı yoluyla veya haplar sayesinde tüm vücuda yayılmaktadırlar.

Meme kanserinde kemoterapi tedavisi, adjuvan olarak cerrahiden sonra sistemik olarak tümör hücrelerini yok etmek için ve kontrol altına almak için uygulanmaktadır. Kemoterapi, meme kanseri tedavisinde memeyi cerrahiye hazırlamak amacıyla, evrelemeyi gerileterek neoadjuvan olarak da uygulanmaktadır. Kemoterapi alan meme kanseri hastalarında yaygın olarak açığa çıkan yan etkiler; bulantı, halsizlik ve saç dökülmesi olarak açığa çıkmaktadır[22].

2.4.3. Radyoterapi

Radyoterapi; iyonize radyasyon kullanılarak hızlı çoğalan kanserli hücrelerin öldürülmesini veya çoğalmalarının engellenmesini amaçlayan bir tedavi yöntemidir. Kanserli hücrelerin tamamını ortadan kaldırmayı amaçlarken; aynı zamanda tümör dokusunun etrafındaki sağlıklı dokuları ve organları maksimum seviyede korumayı da amaçlamaktadır.

Radyoterapinin temelini X-ışınları ile yapılan tedaviler oluşturmaktadır. Radyoterapinin ilk yıllarında (1950'lere kadar) konvansiyonel olarak X -ışını tüpleri ve çeşitli düzeneklerle elde edilen düşük voltaj (50-150 kV), orta voltaj (150-500 kV) ve süper voltaj (500-1000 kV) enerjili X-ışınları kullanılmaktaydı. Lineer Hızlandırıcı cihazlarının keşfi ile 1950 sonrası tedavilerde Lineer Hızlandırıcı'lar kullanılmaya başlamıştır.

Radyoterapi iki farklı teknik ile hastalara uygulanmaktadır. Bu iki teknik; eksternal radyoterapi ve brakiterapi olarak adlandırılmaktadır. Eksternal radyoterapide tümör olan bölgeye lokal olarak dışarıdan uygulanan bir radyasyon var iken; Brakiterapide ise radyoaktif kaynaklar çeşitli araçlarla direkt tümör dokusunun içine veya yakınına uygulanmaktadır. Meme kanseri radyoterapisinde genel olarak eksternal radyoterapi tercih edilmektedir. Günümüzde radyoterapi cihazlarında ve planlama sistemlerindeki gelişmeler sayesinde kanser tedavisinde daha etkili sonuçlar elde edilmektedir. Meme radyoterapisinde kullanılan teknikler; üç boyutlu konformal radyoterapi (3DCRT), yoğunluk ayarlı radyoterapi (IMRT), volümetrik arc tedavi (VMAT) olarak adlandırılmaktadır. Tüm bu tekniklerin doğru bir şekilde uygulanabilirliğini ve tedavinin güvenilirliğini sağlamak amacı ile görüntü kılavuzluğunda radyoterapi (IGRT) büyük önem taşımaktadır.

2.4.3.1. Üç Boyutlu Konformal Radyoterapi (3DCRT)

Konformal radyoterapi, planlanan hedef hacmin (PTV) şekline uygun (konform) olacak şekilde ayarlanan ve aynı zamanda etrafındaki kritik dokulara verilen dozun minimum tutulmaya çalışıldığı tekniktir. 3 boyutlu radyoterapiden önce, 2 boyutlu radyoterapide hastanın tek bir dış kesiti üzerine, ışınlanacak hedef hacim, korunacak organlar ve doz dağılımı için izodozları kesitlerin üstüne elle çizilmekteydi.

Bilgisayarlı Tomografi (BT)'nin tedaviye dahil edilmesi ile 3 boyutlu görüntüler elde edilmeye başlanmış ve 3 boyutlu tedaviye geçilmiştir. BT'den elde edilen 3 boyutlu görüntüler voksellerden oluşur ve her vokselin sahip olduğu elektron yoğunluğunu ifade eden Hounsfield Unit (HU) değerleri vardır. HU değerleri '-1000' ile '+1000' arasında doku yoğunluğuna göre belirlenmektedir. Örneğin su '0' değeri iken, kemik '+1000' ve hava '-1000' seviyesinde değerler ile ifade edilmektedir.

Konformal radyoterapi, ileri(forward) planlama olarak adlandırılmaktadır. Tedavi planlarını hazırlayan kullanıcı, homojen bir dağılıma sahip olan ışınları kendisi yerleştirmektedir. Üç boyutlu konformal radyoterapide hastalara hazırlanan tedavi planlarında kullanılan radyasyon yoğunlukları, her bir ışın için üniform olacak şekilde verilebilmektedir. Planlanan hedef hacim (PTV) ve kritik organlar dikkate alınacak şekilde homojen (üniform) ışınlar ile tedavi planı hazırlanmaktadır. Elde edilen doz dağılımı üzerinden gerekli düzeltmeler yapılarak kritik organ dozları ve hedef hacim konformitesi değerlendirilmektedir[23]. Üniform olarak kullanılan ışınlarla yapılan planlamalarda, doz dağılımının konformitesini artırmak amacıyla wedge, blok veya boluslar kullanılabilir. Kullanılan wedge ve bloklar sayesinde hedef hacimde daha homojen bir doz dağılımı elde etmek amaçlanmaktadır. Günümüzde tüm cihazlarda bulunun çok yapraklı kolimatör (MLC)'ler ile daha iyi konformal tedavi planları hazırlanmaktadır.

3DCRT tekniği 2 boyutlu konvansiyonel radyoterapiye göre, doz dağılımının değerlendirilebilmesi ve aynı zamanda kritik organ dozlarının daha doğru tahmin edilebilmesi açısından daha uygun bir tekniktir.

2.4.3.2. Yoğunluk Ayarlı Radyoterapi (IMRT)

Yoğunluk ayarlı radyoterapi (IMRT), 3 boyutlu konformal radyoterapinin gelişmiş bir biçimi olarak tanımlanmaktadır. Konformal radyoterapinin aksine her bir ışın demeti inhomojen dağılıma sahiptir. Konformal radyoterapide kullanılan kompensatörler veya wedgeler ile yoğunluk ayarı yapılmasının adımları atılmış; ancak istenilen doz dağılımının elde edilmesi için yeterli olmamıştır. Günümüzde kullanılan hareketli çoklu yaprak kolimatörler (MLC) ile ve gelişmiş tedavi planlama sistemi (TPS) ile daha iyi doz dağılımı elde edilmektedir[24].

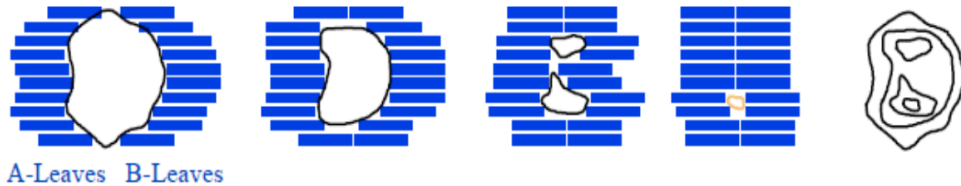
IMRT'de geri (inverse) planlama olarak adlandırılmaktadır. TPS'de inhomogen ışın alan açılarını, kritik organlar için doz kısıtlamalarını ve PTV'de istenilen doz değerlerini optimizasyon sistemine kullanıcı girmektedir. Kullanıcı planlanan hedef hacim (PTV) için minimum ve maksimum doz değerlerini ve kritik organ dozları(OAR) için sınır değerlerini optimizasyonda belirtmelidir. TPS'de bu değerler ve belirlenen açılar dikkate alınarak, inhomogen ışın alanları ile uygun optimal doz dağılımı hesaplanmaktadır. Hesaplanan PTV ve kritik organ dozları TPS'de Doz Volum Histogramı(DVH) adı verilen grafiklerden incelenebilmektedir. PTV için daha homojen bir doz dağılımı elde edildiği IMRT tekniğinde, düşük doz hacimleri 3DCRT tekniğine göre daha yüksek olmaktadır ve bu sebeple normal dokularda ikincil kanser riski açısından risk taşımaktadır.

Günümüzde Lineer Hızlandırıcılar sabit gantrili IMRT tekniğini, statik ve dinamik olmak üzere 2 farklı şekilde uygulayabilmektedir.

Statik IMRT tekniği (Segmental Çok Yapraklı Kolimatör-MLC)

Sabit gantry açılı statik IMRT tekniğinde, planlanan hedef hacimde daha düzgün bir doz dağılımı elde edebilmek için kullanılan tedavi alanları alt alanlara (her biri düzgün yoğunluğa sahip segmentlere) bölünerek tedavi uygulanmaktadır. Segmentlerin her biri üniform bir doz şiddetine sahiptir ve çoklu lif kolimatörler ile hedef hacime uygun şekil verilmektedir. MLC'ler bu teknikte bir alt alandan diğerine geçerken ışınlama yapmamaktadır. Tüm statik segmentlerin toplanması ile istenilen doz dağılımı elde edilmektedir[25]. Statik IMRT(Step and shoot) tekniği, Şekil 2-5' te gösterilmiştir.

"Step-and-shoot" technique

Şekil 2-5: Statik IMRT tekniği

Dinamik IMRT (Sliding Window) Tekniği

Dinamik IMRT tekniğinde sabit gantry aıllarında plan oluşturulmuştur; ancak aıllarda herhangi bir alt alan (segment) bulunmamaktadır. Planlanan hedef hacim için istenen doz dağıllımı için bu teknikte ışınlama süresince MLC'ler hareket etmektedirler. Doz dağıllımları MLC'nin dinamik (sürekli) hareketi sayesinde oluşturulmaktadır. Işınlama esnasında optimizasyonda istenilen değerlerin sağlanması için MLC'lerin hareket hızı değişmektedir ve ışınlama esnasında MLC hareket etmeye devam etmektedir. Statik IMRT tekniğine göre bu teknikte yapılan planlarda MU sayısı daha azdır ve tedavi süresi daha kısa olmaktadır[25]. Dinamik IMRT(Sliding Window) tekniği, Şekil 2-6' da gösterilmiştir.

Şekil 2-6: Dinamik IMRT tekniği

2.4.3.3. Volümetrik Arc Tedavi (VMAT)

Volümetrik arc tedavi (VMAT) tekniği, IMRT tekniğinin daha gelişmiş halidir. Bu teknikte sabit gantry açısı yerine, farklı hızlarda ve sürekli hareket ederek hasta etrafında dönen gantry dönüşü sayesinde ışınlama yapılmaktadır. Gantry'nin sürekli dönüşü boyunca MLC'ler dinamik olarak hareket etmektedirler. Planlanan hedef hacim (PTV)'nin yerleşimine ve büyüklüğüne göre, bir veya birden fazla, full ve yarım arc seçenekleri tercih edilebilmektedir. Hastaya ışınlama yapılırken, gantry dönüş hızı, doz hızı, gantry açısı ve MLC hareket hızları değişmektedir. VMAT tekniğinde hesaplanan MU değerleri IMRT tekniğine göre daha düşüktür ve dolayısıyla VMAT ile hazırlanan tedavi planları daha kısa sürmektedir[26].

2.4.3.4. Görüntü Kılavuzluğunda Radyoterapi (IGRT)

Görüntü kılavuzluğunda radyoterapi (IGRT), tedavi öncesinde ve tedavi esnasında alınan görüntülerin karşılaştırılarak, uygulanan tedavinin doğruluğunu takip etmek açısından çok önemli bir yere sahiptir. IGRT ile görüntülerin karşılaştırılması sonucu oluşabilecek setup hatalarını ve fraksiyonlar arasındaki organ hareketlerini takip etme şansı elde edilmektedir.

IGRT ile hareketli organlarda yapılacak ışınlamalarda, iyi bir tümör takibi ile PTV'ye verilen hareket marjının düşürülmesi imkanı elde edilmektedir.

IGRT ile hareketli organlarda veya hipofraksiyone olarak yapılan ışınlamalarda, hedef hacim hassasiyeti açısından, tümörün takibi çok daha iyi yapılabilmektedir. Tedavi sırasında anatomik farklılıklar takip edilebilmekte ve adaptif radyoterapi yapılmasını kolaylaştırmaktadır.

IGRT ile meme radyoterapisinde solunum takibi yapılarak, solunum senkronizeli bir görüntüleme ve tedavi için solunumun belirli bir fazında sınırlandırılabilmesi imkanı sağlanmaktadır [27].

2.5. Radyoterapi Hedef Hacim Tanımlamaları

Tedavi hedef volümleri ve riskli organlar tanımlanırken, The International Commission on Radiation Units and Measurements (ICRU)'nun raporları referans alınmaktadır (ICRU 29,50,62,83). ICRU, radyoterapide kullanılan radyasyon birimleri ve ölçümleri için uluslararası kabul edilebilir tavsiyeler geliştiren bir komisyondur. Bu komisyon düzenli olarak çalışmalar yapmakta ve tavsiye raporlar yayınlamaktadır.

ICRU tarafından tavsiye edilen raporların takip edilmesi radyoterapide tedavi planlama alanında ve merkezler arasında ortak bir dil oluşturmak için oldukça önemlidir.

ICRU 50 no'lu raporunda, Görünen tümör hacmi (Gross Tumor Volume / GTV), Klinik tümör hacmi (Clinical Target Volume / CTV), Planlanan Tümör Hacmi (Planning Target Volume / PTV), Tedavi Hacmi (Treated Volume/ TV), Işınlanan Hacim (Irradiated Volume / IV), Riskli organ (Organ At Risk / OAR) tanımlamaları yapılmıştır[28]. ICRU 62 no'lu raporda buna ek olarak, İç Sınır Marjı (Internal Margin / IM), İç Hedef Hacmi (İnternal Target Volume / ITV), Kurulum Marjı (Set-Up margin / SM), Planlanan Riskli Organ Hacmi (Planning Organ At Risk Volume / PRV) tanımlamaları dahil edilmiştir[29]. ICRU 83'de ise, Risk altında kalan hacim (Remaining Volume At Risk / RVR) tanımlamaları yapılmıştır[30].

Görünen Tümör Hacmi (Gross Tumor Volume / GTV)

Malign büyümenin fizik muayene ile tespit edilebildiği veya görüntüleme yöntemleri (CT, MR vb.) ile görülebildiği hacimdir. Tümör çıkarılmışsa GTV tanımlanması yapılmamaktadır. Erken evre meme kanseri için, cerrahi uygulanmış volümlerin tanımlanmasında GTV yer almamaktadır.

Klinik tümör hacmi (Clinical Target Volume / CTV)

CTV, GTV'nin etrafında yer alan ancak fizik muayene veya görüntüleme yöntemleri ile saptanamayan olası subklinik tümör yayılımının eklenmesiyle belirlenir.

$$CTV = GTV + \text{Subklinik Volüm}$$

Planlanan Tümör Hacmi (Planning Target Volume / PTV)

CTV'ye organ ve hasta hareketlerinin ve olası hasta set-up hatalarının eklenmesi ile elde edilen hacimdir. Hesaba set-up belirsizliklerinin dahil edilmesi için ITV'ye set-up marj (SM) eklenerek PTV elde edilmektedir.

$$PTV = ITV + SM$$

İç Hedef Hacmi (Internal Target Volume / ITV)

CTV'ye internal marj (IM) eklenerek elde edilen hacimdir.

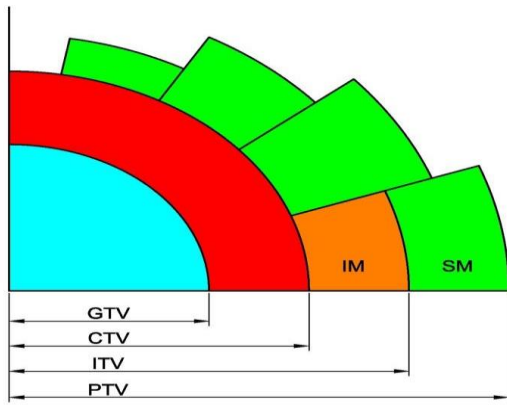
$$ITV = CTV + IM$$

İç Sınır Marjı (Internal Margin / IM)

CTV içindeki anatomik yapılarda olan solunum, yutkunma gibi organ hareketlerini ve mesane doluluğu gibi fizyolojik nedenlerle oluşan değişiklikleri tanımlamaktadır.

Kurulum Marjı (Set-Up margin / SM)

Cihazlardaki mekanik farklılıklar, set-up hataları ve hasta pozisyonu gibi günlük değişiklikleri belirtir (Şekil 2-7)

Şekil 2-7: Radyoterapide Hedef Hacimler

Tedavi Hacmi (Treated Volume/ TV)

Işınlanmak istenen tedavi volümü göz önüne alındığında, doz dağılımına göre referans izodoz seçilir. Seçilen izodoz hattının kapsadığı hacim, tedavi edilen volüm olarak tanımlanmaktadır. (Referans izodoz + %7 / - %5). İdeali, tedavi edilen hacmin(TV), PTV'ye eşit olmasıdır.

Işınlanan Hacim (Irradiated Volume / IV)

Normal doku toleranslarına göre anlamlı olabilecek dozları alan hacim olarak tanımlanmaktadır.

Riskli Organ (Organ At Risk / OAR)

Hedef hacmin yakınında veya içinde olması durumunda tedavi planlamasında ve önceden belirlenen tedavi dozunda değişikliğe neden olabilecek sağlıklı dokuları tanımlar. (Kalp, akciğer, lens, spinalcord vb).

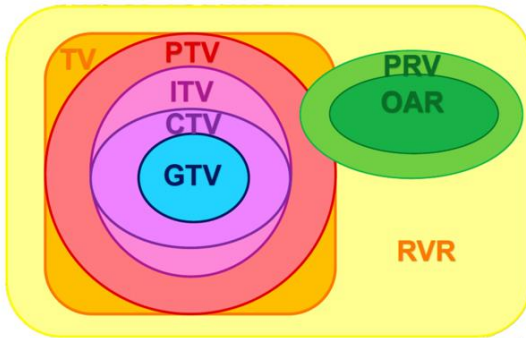
Planlanan Riskli Organ Hacmi (Planning Organ At Risk Volume / PRV)

Tedavide PTV içine girme olasılığı bulunan OAR hacmini tanımlamaktadır. Yüksek dozları önlemek amacıyla bu organların PTV içindeki hacmi belirlenmelidir. Seri organlarda mutlaka organa sınır eklenmelidir.

$$PRV = OAR + \text{marj}$$

Risk altında kalan hacim (Remaining Volume At Risk / RVR)

Kritik organlar dışında oluşabilecek yüksek dozlar hacimlerini azaltmak ve olabilecek yan etkilerin önlenmesini sağlamak amacıyla tanımlanan hacimdir. Radyoterapide kullanılan tedavi hacimleri Şekil 2-8'de şematik olarak gösterilmiştir.

Şekil 2-8: Radyoterapide kullanılan tedavi hacimleri

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Araç ve Gereçler

Bu çalışmada, İstanbul Üniversitesi Onkoloji Enstitüsü Radyasyon Onkolojisi'ne ait araç ve gereçler kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan cihazlar ve hesaplama programları şu şekildedir:

1. Philips Brilliance Big Bore Bilgisayarlı Tomografi Cihazı
2. Varian DHX (RapidArc) Lineer Hızlandırıcı
3. Eclipse (Varian Medical Systems) 15.6 Tedavi Planlama Sistemi
5. RPM (Real-Time Position Management Systems) Varian Gerçek Zamanlı Pozisyon Yönetimi Sistemi
4. IBM SPSS (versiyon 26.0) İstatistik Programı

3.1.1. Philips Brilliance Big Bore Bilgisayarlı Tomografi Cihazı

Bilgisayarlı tomografi (BT), düşük enerjili X- ışınlarının kullanıldığı ve bilgisayar yardımı ile hastanın kesitsel görüntülerinin elde edildiği simülasyon cihazıdır. Bilgisayarlı tomografi, vücudun incelenen bölgesinin kesitsel görüntüsünü (her üç düzlemde de) oluşturmaya yönelik bir görüntüleme yapmaktadır. BT sayesinde normal röntgen filmlerinde görünmeyen yumuşak doku detayları görülebilmektedir. Elde edilen anatomik kesitler, dokuların farklı elektron yoğunlukları bilgileri ile digital olarak 3 boyutlu veya 4 boyutlu görüntülere dönüştürülür.

Standart bir BT cihazının içerisinde, ortada bulunan gantry açıklığının etrafında rotasyon yapan bir X-ışını kaynağı bulunmaktadır. Bu X-ışını kaynağının karşısına yerleştirilmiş X-ışını detektörü ise hastadan geçen X- ışınlarını ölçmektedir ve bilgisayara iletmektedir. X-ışını kaynağı BT çekimi esnasında rotasyon yaparken, hastanın uzandığı tomografi masası ise vertikal düzlemde hareket etmektedir. Her bir rotasyon için bilgisayar, hastanın 2 boyutlu görüntüsünü gelişmiş matematiksel teknikler kullanarak oluşturur. Kesit aralığı isteğe göre değiştirilebilmekle birlikte genellikle 1-10 mm arasındadır.

Philips Brilliance Big Bore cihazının gantry açıklığı 85 cm'dir ancak; taranan görüş alan açıklığı (field of view) ise 60 cm'dir. Tedavi esnasında kullanılan, hastanın konforunu arttıran ve immobilizasyonunu sağlayan tüm araçlar (diz altı yastığı ve kol tutacağı gibi) BT çekiminde de kullanılmaktadır. Hastanın BT çekimi ve tedaviye gireceği pozisyonun aynı olması bu sayede sağlanmaktadır. Tedavi cihazlarının odasında bulunan lazer sisteminin aynısı BT cihazı odasında da bulunur. Bu lazer sistemi ile cihaz ve tomografi çekiminde hata payı 2 mm'den az tutulmaya çalışılmaktadır[31].

Aynı zamanda RPM(Real-time Position Management) sistemi ile hastanın solunum döngüsünün farklı aşamalarında elde edilen verilerinin, farklı setler halinde tutularak retrospektif hareketini görebileceğimiz BT görüntüsü elde edilebilmektedir. Bu işlem 4 boyutlu BT olarak adlandırılmıştır (Şekil 3-1).

Şekil 3-1: Philips Brilliance Big Bore Bilgisayarlı Tomografi Cihazı

3.1.2. Varian DHX (Rapidarc) Lineer Hızlandırıcı

Varian Medical Systems (Palo Alto, CA, ABD) tarafından üretilen lineer hızlandırıcı; derin yerleşimli tümör tedavileri için 6 ve 15 MV değerlerinde foton enerjisi ve yerleşimi yüzeysel olan tümör tedavileri için 6, 9, 12, 16 ve 20 MeV değerlerinde elektron enerjisi üretebilme özelliğine sahiptir. Cihazın açık alanlarda maksimum doz derinliği foton hüzmelerinde 6 MV için 1,5 cm iken, 15 MV için 3 cm'dir. 100 cm SSD (Kaynak Cilt Mesafesi) mesafede açılabilen alan boyutları; foton enerjileri için en düşük 0,5 x 0,5 cm² en yüksek 40 x 40 cm², elektron enerjileri için kullanılan aplikatörlere göre ise 6 x 6, 10 x 10, 15 x 15, 20 x 20 ve 25 x 25 cm² büyüklüğündedir.

Statik ve Dinamik IMRT tekniklerinin uygulanabildiği bu cihaz; 120 yapraktan oluşan MLC sistemine sahiptir. İzomerkezde 0,5 cm olan yaprak kalınlığı, 20 x 20 cm² alan boyutundan sonra 1 cm genişliğindedir. MLC'ler, alan boyutlarından bağımsızdırlar. Bunun nedeni jawlardan bağımsız hareket edebilecek şekilde yerleştirilmiş olmalarıdır. Bu sebeple başarılı dinamik IMRT planlarının hazırlanması mümkündür. Varian DHX lineer hızlandırıcısı[32] Şekil 3-2'de gösterilmiştir.

Şekil 3-2: Lineer Hızlandırıcı (VARIAN DHX)

Işının modifikasyonunda; 10°, 15°, 20°, 25°, 30°, 45° ve 60° açılı sanal kama filtreler oluşturulabildiği gibi, 15°, 30°, 45° ve 60° açılarında istenildiğinde takılabilen fiziksel kama filtreler de kullanılabilir.

EPID (Elektronik Portal Görüntüleme Sistemi) sistemini entegre olarak barındıran Varian DHX lineer hızlandırıcısında, alınan port görüntüleri ile hastanın doğru yatış pozisyonunda olup olmadığı kontrol edilebilmektedir. Bu sayede IMRT, IGRT ve VMAT tedavi gibi teknikler başarıyla uygulanabilmekte ve portal doz programı ile tedavi planlamalarının dozimetrik kalite kontrolleri yapılabilmektedir.

3.1.3. Eclipse (Varian Medical Systems) 15.6.03 Tedavi Planlama Sistemi (TPS)

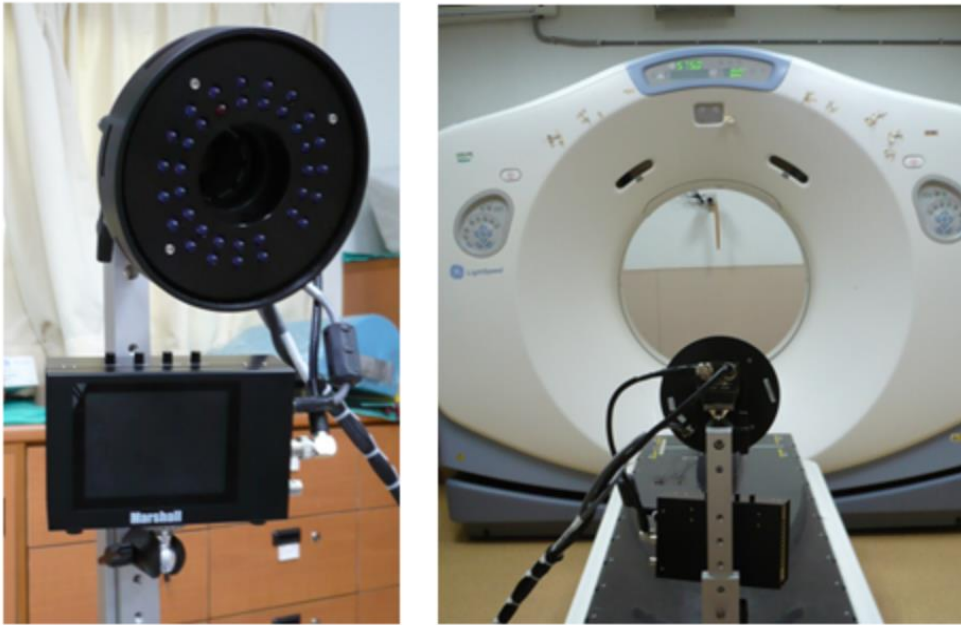
Varian Eclipse 15.6.03 TPS ile 3DCRT, VMAT, IMRT, SBRT ve SRS tedavi planları yapılabilmektedir. Varian Medical Systems tarafından geliştirilen bu tedavi planlama sisteminde, Doz Volüm Optimizasyon (DVO), Progresiv Rezolüsyon Optimizasyon (PRO), Plan Geometri Optimizasyon (PGO) ve Multi-Rezolüsyon Optimizasyon (MRDC) algoritmaları ile Pencil Beam Convolution (PBC), Acuros XB (AXB) ve Analytical Anisotropic Algorithm (AAA) doz hesaplama algoritmaları bulunmaktadır [33].

3.1.4. RPM (Real-Time Position Management Systems) Varian Gerçek Zamanlı Pozisyon Yönetimi Sistemi

Gerçek Zamanlı Pozisyon Yönetim Sistemi (RPM), hedef hacim hareketlerinin takibinin yapıldığı; özellikle meme ve akciğer hastalarında görüntüleme kalitesini artıran video bazlı bir sistemdir. Gerçek zamanlı hasta pozisyonunun görüntülenmesi, solunum hareketlerinin takibinin yapılması ve aynı zamanda solunum sinyali ayırma (respiratory gating) gibi olanaklar sağlamaktadır[34].

Serbest nefes alışverişi de dahil olmak üzere klinikteki tüm nefes protokolleriyle uyum göstermektedir. RPM sistemi hastanın solunum döngüsü ile tümör pozisyonu arasındaki uyumun sağlanmasına olanak verir. Kızılötesi izleme kamerası ve hasta üzerine yerleştirilen markırlı kutucuk ile, hastanın solunum şeklini ve nefes hareketinin aralığını ölçerek ve bunları dalga biçiminde görüntülere dönüştürür.

Dalga formuyla ilişkili olarak tümörün nasıl hareket ettiği bir kez değerlendirilmektedir. Tümör, solunum döngüsünün istenen bölümüne geldiğinde, sinyal ayırma (gating) eşik değerleri dalga şekli boyunca işaretlenir. Otomatik gating sistemi tarafından, tedavi esnasında ışının ne zaman verilir ne zaman kesileceği komutlarının verilmesi bu eşik değerleri ile belirlenir. Farklı solunum fazlarında toplanan görüntüler birleştirildiğinde, tümör hareketli olarak görüntülenebilir ve böylelikle tümör etrafında oluşturulacak marjlar hastaya özel olacak şekilde belirlenebilir. Radyasyon onkologlarına solunum ile tümörün değişen hareketini izleme imkanı sağlar. Yani tüm hastalar için kullanılan genellenmiş marjlardan öte, her hastaya özel tedavi marjlarının belirlendiği görüntüleme yapılmış olur. Nefes takibinin yapıldığı bu sistem, çevre doku dozları azalırken tümör için tanımlanan doz değerinin artmasına imkan verir (Şekil 3-3).

Şekil 3-3: Gerçek Zamanlı Pozisyon Yönetim Sistemi (RPM)

3.1.5. IBM SPSS (versiyon 26.0) İstatistik Programı

Bir istatistik analiz programı olan SPSS(Statical Package for the Social Science) programı, ilk olarak 1968 yılında kullanılmaya başlanmış olan istatistiksel analize yönelik bir yazılımdır. Bu çalışmada hazırlanan tedavi planlarında elde edilen verilerin karşılaştırması SPSS istatistik programına ait Wilcoxon Signed Ranks testi ile yapılmıştır.

Karşılaştırmalar sonucu SPSS programından elde edilen ortalama, standart sapma ve p değerleri, plan kalitesi değerlendirmesinde kullanılmıştır. İstatistiksel olarak $p < 0,05$ değeri, anlamlı farkı belirtmektedir. Karşılaştırmalar sonucu bulunan p değerleri ile anlamlı olan sonuçlar dikkate alınmıştır.

3.2. Yöntem

Bu çalışma, İstanbul Üniversitesi Onkoloji Enstitüsü Radyasyon Onkolojisi'nde daha önce tedavi almış meme kanseri tanılı 20 hastanın retrospektif olarak tomografi görüntüleri kullanılarak yapılmıştır. BT görüntüleri elde edilirken, tedavi pozisyonunun doğru bir şekilde tekrar edilebilmesi ve hastanın sabitliğinin sağlanması amacıyla immobilizasyon araçları kullanılmıştır. Meme hastaları baş gantry ve sırt üstü (supin) olacak şekilde eğik düzleme yatırılarak, vakumlu yatak ile ışınlanacak meme tarafında kolun sabitliği sağlanmıştır. BT görüntüleri, RPM (Real-Time Position Management Systems) Varian Gerçek Zamanlı Pozisyon Yönetimi Sistemi kullanılarak elde edilmiştir. Bu teknikte ipsilateral akciğerin ve kalbin aldığı dozların azaltılması hedeflenmiştir. Nefes takibi ile elde edilen tomografi görüntüleri Eclipse (Varian Medical Systems) 15.6 tedavi planlama sistemine aktarılmıştır. Elde edilen tomografi görüntülerinin, radyasyon onkoloğu tarafından ICRU 50, 62, 83 no'lu protokoller ile planlanan hedef volüm (PTV) ve kritik organların (OAR) tanımları göz önüne alınarak konturları çizilmiştir. Tedavi planlama sistemine aktarılan ve hedef hacim ile kritik organ konturları tamamlanan tomografi görüntülerine 6 farklı tedavi planı hazırlanmıştır. Her hastaya 3DCRT, IMRT, VMAT planları ile ve bunların %50-%50 ağırlıkla, ayrı ayrı birleştirilmesi ile elde edilen 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT ve IMRT+VMAT hibrit planları hazırlanmıştır. Bu tedavi planlarının plan kalitesi karşılaştırmaları için Doz Volum Histogramı (DVH) verileri kullanılmıştır. Her hastaya ait PTV, OAR dozları ile birlikte, CI, HI, MU verileri dikkate alınarak karşılaştırmalar yapılmıştır. Plan kalitesi karşılaştırmaları IBM SPSS (versiyon 26.0) istatistik programı kullanılarak yapılmıştır.

Çalışmamızda, hasta nefes kontrollü tomografi görüntüleri alınırken RPM sisteminin amplitude (genlik) ve breathhold (nefes tutma) opsiyonları seçilmiştir.

3.2.1. Hasta Verilerinin Elde Edilmesi

Bu çalışma İstanbul Üniversitesi Onkoloji Enstitüsü Radyasyon Onkolojisi'nde RPM sisteminin de dahil edildiği BT görüntüleri elde edilen, meme kanseri tanısı konmuş ve tedavilerini tamamlamış 20 kadın hastanın rastgele seçilmesi ile yapılmıştır.

International Commission on Radiation Units and Measurements (ICRU) tarafından yayımlanan rapor dikkate alınarak; 10 sol meme ve 10 sağ meme kanserli hasta için PTV ve kritik organlar (akciğer, kalp ve karşı meme) radyasyon onkoloğu tarafından konturlanmıştır. Tablo 3-1’de hastalara ait oluşturulan PTV hacimleri verilmiştir.

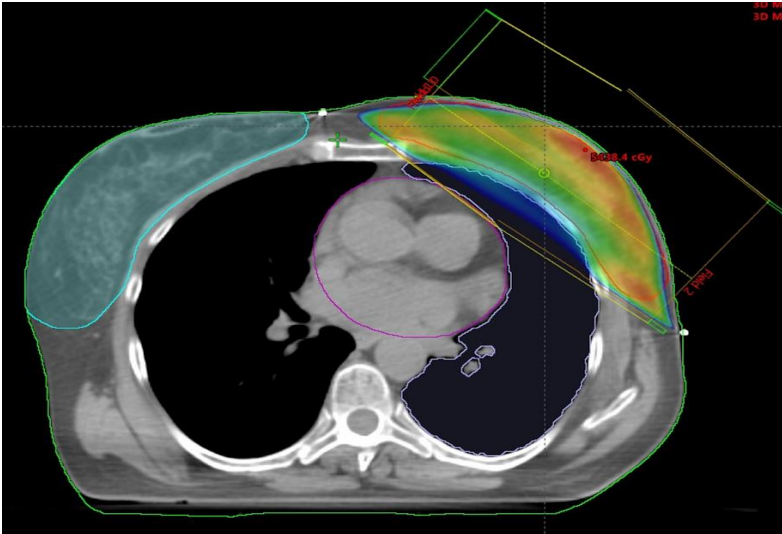
Tablo 3-1: Hastalara ait PTV hacimleri

	LOKALİZASYON	PTV HACMİ (cc)
1. HASTA	SOL	1311,41
2. HASTA	SOL	745,17
3. HASTA	SOL	865,16
4. HASTA	SOL	717,46
5. HASTA	SOL	1555,54
6. HASTA	SOL	518,75
7. HASTA	SOL	694,84
8. HASTA	SOL	950,89
9. HASTA	SOL	888,32
10. HASTA	SOL	1137,55
11. HASTA	SAĞ	1025,44
12. HASTA	SAĞ	884,75
13. HASTA	SAĞ	810,08
14. HASTA	SAĞ	960,27
15. HASTA	SAĞ	1717,72
16. HASTA	SAĞ	1633,3
17. HASTA	SAĞ	1088,66
18. HASTA	SAĞ	615,08
19. HASTA	SAĞ	1338,42
20. HASTA	SAĞ	1314,41

3.2.2. Tedavi Planlarının Hazırlanması

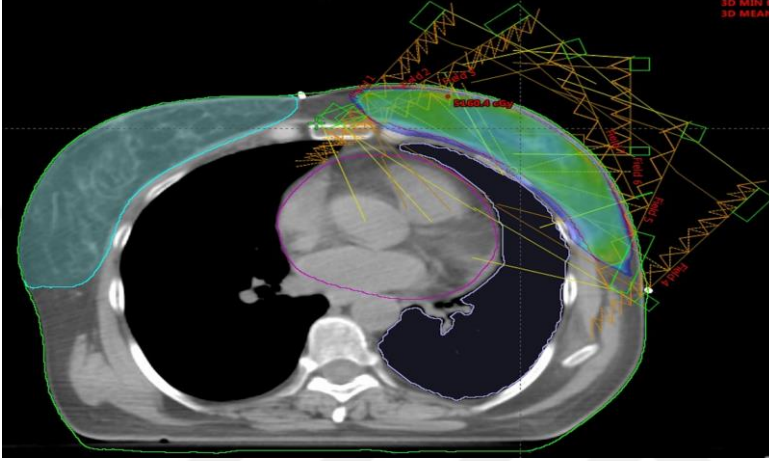
Bu tez çalışması, planlanan hedef hacimleri (PTV) 500-1600 cc arasında değişen 10 sol ve 600-1700 cc arasında değişen 10 sağ meme hastası olmak üzere toplam 20 meme kanseri tanılı hastanın verileri ile hazırlanmıştır. 20 hastanın Nefes takibi ile elde edilen tomografi görüntüleri Eclipse (Varian Medical Systems) 15.6 tedavi planlama sistemine aktarılmıştır. Elde edilen tomografi görüntülerinin, radyasyon onkoloğu tarafından ICRU 50, 62, 83 no'lu protokoller ile planlanan hedef volüm (PTV) ve kritik organların (OAR) tanımları göz önüne alınarak konturları çizilmiştir. Hastalara tanımlanan tedavi dozları, günlük 200 cGy olmak üzere toplam 25 fraksiyon devam edecek şekilde, toplam doz 5000 cGy'e tamamlanacak şekilde tanımlanmıştır. Hazırlanan 3DCRT, IMRT, VMAT ve bunların hibritleri olan 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT ve IMRT+VMAT planlarında, hedef hacminin %95'inin 4500 cGy alması sağlanacak şekilde normalize edilmiştir. Hazırlanan tedavi planları 6MV X-ışını kullanılarak, doz hızı 600 MU/dk ile ve PTV'lerde izosantr noktası aynı olacak şekilde hazırlanmıştır.

3DCRT tekniği ile hazırlanan planlarda karşılıklı tanjansiyel 2 alan tekniği kullanılmıştır (Şekil 3-4).

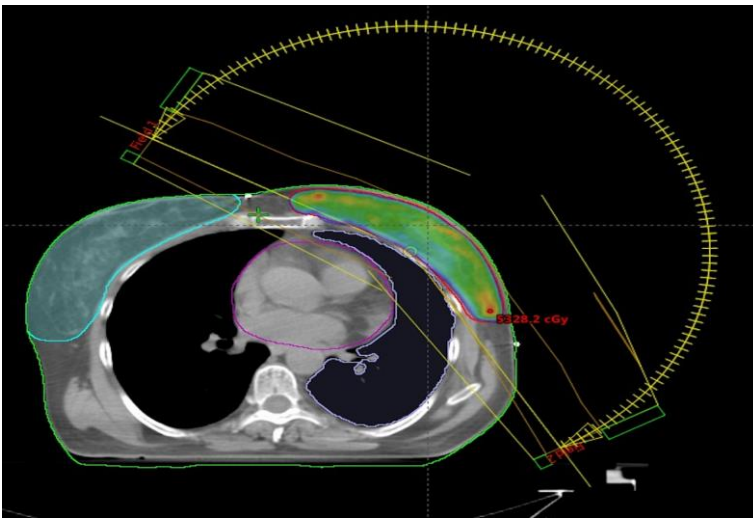
Şekil 3-4: 2 tanjansiyel açı ile yapılan 3DCRT planının 4500 cGy'lik doz dağılımı

IMRT tekniği ile hazırlanan sol meme planları karşı memenin alana girmediği iç tanjansiyel ve dış tanjansiyel açıların belirlenmesinin ardından, belirlenen açılara 15'er derecelik açıların eklenmesi ile toplamda 7 alan kullanılarak yapılmıştır(Şekil 3-5).

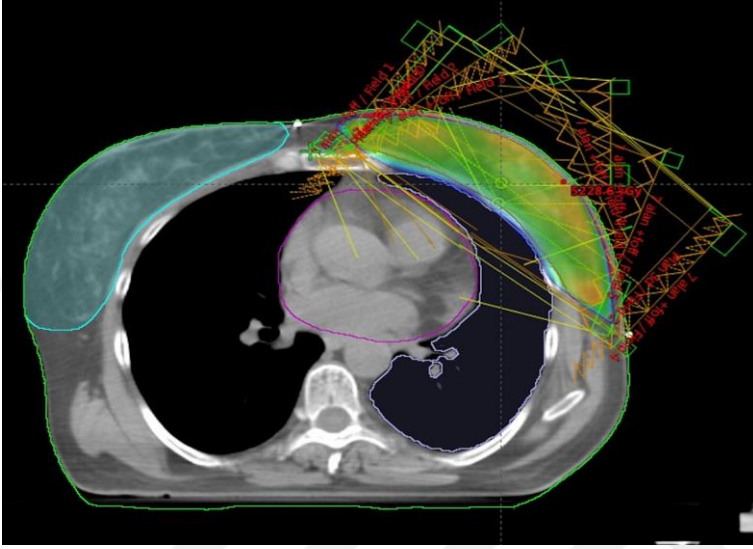
Şekil 3-5: 7 alan ile yapılan IMRT planının 4500 cGy'lik doz dağılımı

VMAT tekniği ile hazırlanan sol meme planları 300-160 CW / 160-300 CCW olacak şekilde 2 yarım arc şeklinde hazırlanmıştır. Sağ meme hastalarında yine aynı şekilde 2 yarım arc kullanılarak planlar hazırlanmıştır(Şekil 3-6).

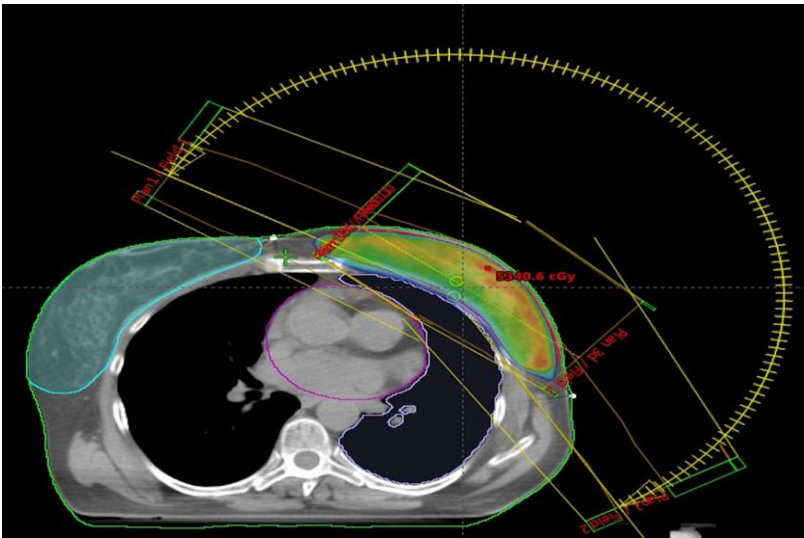
Şekil 3-6: 2 yarım arc ile yapılan VMAT planının 4500 cGy'lik doz dağılımı

3DCRT+IMRT hibrit planları hazırlanırken ağırlıklar %50 3DCRT ve %50 IMRT olacak şekilde ayarlanmıştır. Tedavi dozu her iki planda 100 cGy x 25 fr olacak şekilde toplam 5000 cGy'e tamamlanmıştır(Şekil3-7).

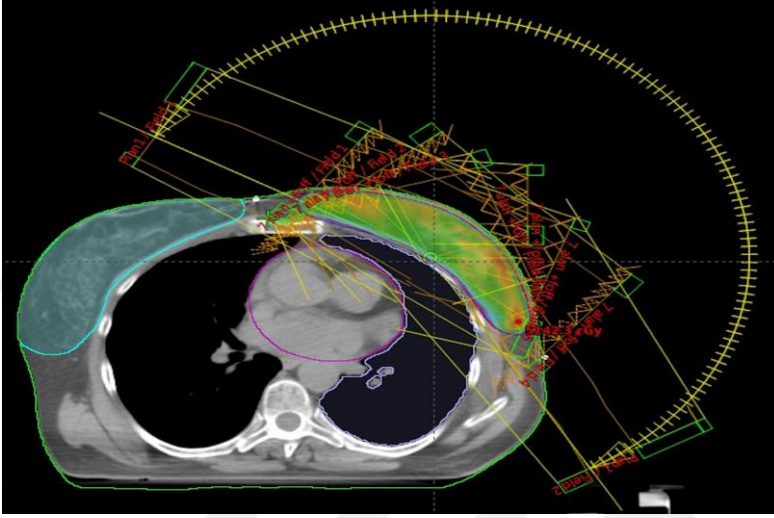
Şekil 3-7: 3DCRT+ IMRT hibrit planında 4500 cGy doz dağılımı

3DCRT+VMAT hibrit planı hazırlanırken ağırlıklar %50 3DCRT ve %50 VMAT olacak şekilde ayarlanmıştır. Tedavi dozu her iki planda 100 cGy x 25 fr olacak şekilde toplam 5000 cGy'e tamamlanmıştır(Şekil3-8).

Şekil 3-8: 3DCRT+VMAT hibrit planının 4500 cGy doz dağılımı

IMRT+VMAT hibrit planları hazırlanırken ağırlıklar %50 IMRT ve %50 VMAT olacak şekilde ayarlanmıştır. Tedavi dozu her iki planda 100 cGy x 25 fr olacak şekilde toplam 5000 cGy'e tamamlanmıştır (Şekil 3-9).

Şekil 3-9: IMRT+VMAT hibrit planının 4500 cGy doz dağılımı

3.2.3. Tedavi Planlarının Karşılaştırılması

RPM sistemi kullanılarak derin nefes aldırılarak ve tutturularak elde edilen hasta tomografi görüntüleri ve bu görüntülerle hazırlanan tedavi planları, planlanan hedef hacim (PTV) ve kritik organ (OAR) dozları; kalp Dmean(cGy), V5(%), V30(%) değerleri, İpsilateral Akciğer Dmean(cGy), V5(%), V10(%), V20(%) değerleri, Contralateral Akciğer Dmean(cGy), V5(%), V10(%) değerleri, Karşı Meme Dmean(cGy), Dmax(cGy), V5(%) değerleri olmak üzere, bu kriterler dikkate alınarak karşılaştırılmıştır. Hazırlanan tedavi planlarında elde edilen verilerin karşılaştırması SPSS istatistik programına ait Wilcoxon Signed Ranks testi ile yapılmıştır. Karşılaştırmalar sonucu SPSS programından elde edilen ortalama, standart sapma ve p değerleri, plan kalitesi değerlendirmesinde kullanılmıştır. İstatistiksel olarak $p < 0,05$ koşulu, anlamlı bir fark olarak kabul edilmiştir.

3.2.3.1. Doz Homojenite İndeksi(HI) ve Konformite İndeksi(CI)

Plan kalitesi açısından yapılacak karşılaştırmalar için Homojenite İndeks (HI) ve Konformite İndeks (CI) değerleri 6 farklı planda hesaplanmıştır. HI değerleri hesapları ICRU 83 raporunda tavsiye edilen formülizasyonu dikkate alınarak bulunmuştur. HI formülü[30];

$$HI = \frac{D_{2\%} - D_{98\%}}{D_{50\%}}$$

- $D_{2\%}$ = Hedef hacminin %2'sinin aldığı doz (hedefin aldığı minimum doz)
- $D_{98\%}$ = Hedef hacminin %98'inin aldığı doz (hedefin aldığı maksimum doz)
- $D_{50\%}$ = Hedef hacminin %50'sinin aldığı doz

olarak tanımlanmıştır. HI değerinin "0" a yaklaşması, daha homojen bir tedavi planının elde edildiğini göstermektedir.

Bu çalışmada CI değeri için ise, RTOG tarafından tanımlanan formülizasyonu kullanılmıştır. CI formülü [35];

$$Conformity\ index_{RTOG} = \frac{V_{RI}}{TV}$$

- V_{RI} = Referans izodoz hacmi
- TV = Hedef hacmi

olarak tanımlanmıştır. Bu formülizasyona göre ise konformal bir plan için ideal değer "1" dir. Konformite indeks değerinin "1" ile "2" arasında olması tedavinin RT için uygun olduğunu göstermektedir. "1" e yaklaştıkça plana ait konformite değeri artmakta, uzaklaştıkça ise azalmaktadır.

3.2.3.2. Doz Kısıtlamaları

Bu çalışmada kritik organ dozlarının değerlendirilmesinde ve kıyaslanmasında RTOG 1005 raporu ve QUANTEC (Quantitative Analysis of Normal Tissue Effects in the Clinic) analizlerinde yer alan doz limitleri referans alınmıştır[36,37]. Tablo 3-2’de kritik organlar için doz sınırlamaları görülmektedir.

Tablo 3-2: Kritik organlar için doz kısıtlamaları

Akciğer	V20 < %20
	V10 < %45
	V5 < %65
Karşi Meme	Maksimum < 20 Gy
	Mean < 3 Gy
Kalp	Mean < 5 Gy
	V30 < %10

4. BULGULAR

Bu çalışmada 20 meme kanseri hastasının retrospektif olarak CT görüntüleri kullanılarak tedavi planları hazırlanmıştır. Hazırlanan tedavi teknikleri sırasıyla 3DCRT, IMRT ve VMAT olmakla birlikte, bu tekniklerin %50-%50 ağırlıkla, ayrı ayrı birleştirilmesi ile elde edilen 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT ve IMRT+VMAT hibrit tedavi teknikleridir. Doz Volüm Histogramları (DVH) aracılığıyla elde ettiğimiz CI ve HI değerleri sol meme için Tablo 3-1 ve Tablo 3-2’de, Body 500 cGy doz alan hacim değerleri Tablo 3-3’te, Kritik organ dozları Tablo 3-4 ile Tablo 3-16 arasında, MU değerleri Tablo 3-17’de gösterilmiştir.

4.1. PTV ve Kritik Organlara Ait Doz Değerleri

Tablo 3-1: Sol Meme HI Değerleri

Hasta Sayısı	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	0,203	0,129	0,181	0,153	0,173	0,142
2. HASTA	0,174	0,129	0,118	0,125	0,122	0,108
3. HASTA	0,220	0,098	0,128	0,143	0,155	0,103
4. HASTA	0,151	0,084	0,092	0,089	0,104	0,070
5. HASTA	0,216	0,125	0,142	0,159	0,165	0,118
6. HASTA	0,198	0,102	0,093	0,129	0,118	0,083
7. HASTA	0,168	0,079	0,100	0,109	0,118	0,075
8. HASTA	0,166	0,078	0,127	0,106	0,126	0,087
9. HASTA	0,198	0,109	0,126	0,135	0,146	0,105
10. HASTA	0,181	0,094	0,135	0,124	0,136	0,100
ORTALAMA	0,188	0,103	0,124	0,127	0,136	0,099
SS	0,022	0,019	0,026	0,021	0,022	0,021

Tablo 3-2: Sol Meme CI Değerleri

Hasta Sayısı	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	0,572	0,842	0,898	0,781	0,843	0,890
2. HASTA	0,573	0,867	0,917	0,802	0,851	0,904
3. HASTA	0,610	0,806	0,911	0,745	0,843	0,879
4. HASTA	0,522	0,816	0,879	0,742	0,988	0,856
5. HASTA	0,590	0,855	0,870	0,801	0,807	0,877
6. HASTA	0,499	0,828	0,879	0,743	0,791	0,861
7. HASTA	0,475	0,757	0,886	0,707	0,813	0,838
8. HASTA	0,609	0,855	0,922	0,781	0,836	0,901
9. HASTA	0,564	0,814	0,907	0,751	0,817	0,870
10. HASTA	0,641	0,899	0,938	0,826	0,871	0,924
ORTALAMA	0,566	0,834	0,901	0,768	0,846	0,880
SS	0,052	0,039	0,022	0,036	0,055	0,025

Tablo 3-3: Sol Meme Body 500cGy Doz Alan Hacim(cc) Değerleri

Hasta Sayısı	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	4330,3	5001,3	6773,1	4723,6	5387,3	5880,9
2. HASTA	2606,9	3607,2	4419,7	3109,2	3438,2	4075,7
3. HASTA	2376,5	4110,8	3764,8	2936,1	2897,8	3921,7
4. HASTA	2811,9	3545,4	4251,7	3185,1	3579,1	3958,1
5. HASTA	4647,6	6174,1	8542,1	5538,1	6648,5	7275,7
6. HASTA	2446,8	3341,6	3656,7	2816,8	3110,3	3583,6
7. HASTA	2914,4	3063,2	4235,8	3083,8	3590,8	3571,4
8. HASTA	3057,1	4073,1	5456,6	3520,2	4047,2	4612,8
9. HASTA	2916,4	3419,9	4305,3	3168,9	3483,1	3814,8
10. HASTA	3183,6	4240,4	5651,3	3612,7	4216,3	4846,3
ORTALAMA	3129,2	4057,7	5105,7	3569,4	4039,8	4554,1
SS	764,1	929,7	1545,7	877,8	1150,2	1187,6

Tablo 3-4: Sol Meme Aynı Taraf Akciğer V5(%) Değerleri

HASTA SAYISI	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	35,7	48,9	59,3	41,5	46,2	54,4
2. HASTA	34,1	55,7	49,4	45,6	39	54,4
3. HASTA	27,8	62,1	37,6	42,3	31	53,2
4. HASTA	28,7	42,5	42,2	34,7	34,2	42,4
5. HASTA	27,5	64,1	68,4	47,8	49,6	65,4
6.HASTA	32,7	51,2	41	39,8	36,2	46,4
7. HASTA	25,5	36,8	44,9	30,1	33	39,7
8. HASTA	25,8	38,5	50,1	30,6	34,2	42,9
9. HASTA	33,8	50,7	53,5	40,4	41,3	51,4
10. HASTA	34,7	54,2	61,1	42,1	45,7	56,9
ORTALAMA	30,6	50,5	50,7	39,4	39,6	50,7
SS	3,9	9,1	9,8	5,9	6,1	7,8

Tablo 3-5: Sol Meme Aynı Taraf Akciğer V10(%) Değerleri

Hasta Sayısı	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	26,4	24,9	27,8	26,2	28,1	27,2
2. HASTA	25,9	30,6	21,6	26,8	26,3	25,2
3. HASTA	20,5	27,5	17,8	22,1	20,1	22,0
4. HASTA	19	20,1	19,2	19,4	19,2	19,4
5. HASTA	17,2	31,1	35,3	21,4	23,9	33,1
6.HASTA	24,2	25,1	21,6	24,6	24,2	23,2
7. HASTA	17,5	18,3	20,1	17,9	18,3	18,9
8. HASTA	17,7	19,6	22,4	18,5	19,8	21,1
9. HASTA	23,7	24,4	25,4	24,1	24,5	24,9
10. HASTA	22,4	23,4	26,6	22,8	24,5	25,6
ORTALAMA	21,4	24,5	23,8	22,4	22,9	24,1
SS	3,5	4,3	5,1	3,1	3,3	4,1

Tablo 3-6: Sol Meme Aynı Taraf Akciğer V20(%) Değerleri

Hasta Sayısı	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	21,1	13,5	12,3	18,5	18,5	12,7
2. HASTA	20,5	12,8	10,2	18,3	17,8	11,1
3. HASTA	16,6	14,9	9,4	16,1	14,9	12,8
4. HASTA	14,4	10,5	9,5	13,2	13,1	10,1
5. HASTA	12,6	14,2	15,2	12,9	13,1	14,9
6. HASTA	19,5	13,8	10,9	18,1	17,6	12,6
7. HASTA	13,9	10,3	9,5	12,7	12,8	9,9
8. HASTA	13,5	10,3	11,4	12,4	12,7	10,9
9. HASTA	18,3	12,9	10,8	16,6	16,5	12,1
10. HASTA	16,2	12,3	11,3	15,1	14,8	11,7
ORTALAMA	16,7	12,5	11,1	15,4	15,4	11,9
SS	3,1	1,6	1,7	2,4	2,2	1,4

Tablo 3-7: Sol Aynı Taraf Akciğer Ortalama Doz Değerleri

Hasta Sayısı	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	1127	908,2	885,1	1017,6	1006,1	897
2. HASTA	1071,1	912,5	798,4	992,1	935,1	855,5
3. HASTA	919,5	1044,6	721,4	982,1	820,5	883,2
4. HASTA	817,7	769,6	741,6	793,6	779,6	755,6
5. HASTA	748,9	1061,3	1072,3	905,1	910,6	1066,8
6. HASTA	1036,4	908,7	757,5	972,6	896,9	833,1
7. HASTA	773,2	722,8	725,3	748,3	749,5	724
8. HASTA	754,6	733,2	814,3	744	784,6	773,7
9. HASTA	1004,7	900,5	832	952,8	918,5	866,2
10. HASTA	932,6	881,8	878,7	907,4	905,9	880,2
ORTALAMA	918,5	884,3	822,6	901,5	870,7	853,5
SS	139,5	116,10	105,7	103,1	82,4	95,6

Tablo 3-8: Sol Meme Karşı Taraf Akciğer V5(%) Değerleri

Hasta Sayısı	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	0	1,3	16,3	0	1,1	6,1
2. HASTA	0,1	0,3	22,7	0,1	4,1	7,5
3. HASTA	0	12,1	15,2	2,1	1,5	12,9
4. HASTA	0	0,3	6,6	0,1	1,2	2,4
5. HASTA	0	0,1	22,4	0,1	4,1	5,5
6.HASTA	0	9,3	16,8	2,2	3,1	12,1
7. HASTA	0	0	10,2	0	1,1	2,1
8. HASTA	0	2,1	21,1	0,1	3,1	7,9
9. HASTA	0	0,1	8,4	0	0,5	1,4
10. HASTA	0	1,7	22,8	0,1	3,2	8,8
ORTALAMA	0,1	2,7	16,2	0,4	2,3	6,7
SS	0,1	4,3	6,1	0,8	1,3	3,9

Tablo 3-9: Sol Meme Karşı Taraf Akciğer V10(%) Değerleri

Hasta Sayısı	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	0	0	0,5	0	0	0,1
2. HASTA	0	0	3,2	0	0,3	0,6
3. HASTA	0	1,7	1,2	0	0,1	0
4. HASTA	0	0	0,7	0	0	0,1
5. HASTA	0	0	3,4	0	0,2	0,3
6.HASTA	0	1,9	2,6	0,1	0,1	1,9
7. HASTA	0	0	0,7	0	0	0
8. HASTA	0	0,1	2,4	0	0,2	0,6
9. HASTA	0	0	0,3	0	0	0
10. HASTA	0	0	2,5	0	0,1	0,4
ORTALAMA	0	0,3	1,8	0,1	0,1	0,4
SS	0	0,7	1,1	0,8	0,1	0,6

Tablo 3-10: Sol Meme Karşı Taraf Akciğer Ortalama Doz Değerleri

Hasta Sayısı	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	13,7	148,2	278,8	80,9	0	213,5
2. HASTA	25,3	156,4	360	90,8	0,37	258,2
3. HASTA	9	263,2	313,5	136,1	0,1	288,3
4. HASTA	14,9	108,2	212,9	61,5	0	160,5
5. HASTA	20,3	117,6	3599,1	68,9	0,2	238,3
6.HASTA	12	225,1	315	118,5	0,2	270
7. HASTA	9,6	73,5	234,6	41,5	0	154,1
8. HASTA	18	128,5	326,5	73,2	0,2	227,5
9. HASTA	10,9	123,7	280,2	67,3	0	202
10. HASTA	19,1	154,7	345,1	86,9	0,08	249,9
ORTALAMA	15,2	149,9	626,5	82,5	0,1	226,2
SS	5,2	56,1	1045,4	27,6	26,9	44,4

Tablo 3-11: Sol Meme Kalp Ortalama Doz Değerleri

Hasta Sayısı	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	397,3	420,1	480,9	409,1	439,7	450,8
2. HASTA	164,9	264,8	271,7	215,2	218,7	268,3
3. HASTA	429,2	498,4	466,2	463,8	447,9	482,6
4. HASTA	180,2	292,6	325,5	236,4	252,8	309,1
5. HASTA	321,2	429,1	506,2	375,1	413,7	467,6
6.HASTA	141,1	303,5	334,2	222,3	237,6	318,8
7. HASTA	168,4	273,7	301	221,3	235	287,3
8. HASTA	214,1	275	332,3	244,9	273,5	303,7
9. HASTA	165,8	328,1	346,5	247,4	256,7	337,3
10. HASTA	128,4	238,4	303,7	183,5	216,1	271
ORTALAMA	231,1	332,3	366,8	281,9	299,1	349,6
SS	110,1	86,3	84,3	96,5	94,8	83,9

Tablo 3-12: Sol Meme Kalp V30(%) Değerleri

Hasta Sayısı	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	4,2	1,3	0,1	2,9	2,4	0,5
2. HASTA	0,1	0	0	0	0	0
3. HASTA	5,7	3,5	0,7	4,5	3,3	2,1
4. HASTA	1,1	0,1	0,1	0,5	0,4	0,1
5. HASTA	2,3	1,8	0,4	1,9	1,6	1,1
6. HASTA	0,4	0,2	0	0,2	0,1	0
7. HASTA	0,7	0,1	0,1	0,4	0,4	0,1
8. HASTA	1,4	0,3	0,1	0,8	0,8	0,2
9. HASTA	0,4	0	0	0,2	0,1	0
10. HASTA	0	0	0	0	0	0
ORTALAMA	1,6	0,7	0,1	1,1	0,9	0,4
SS	1,9	1,1	0,2	1,5	1,1	0,6

Tablo 3-13: Sol Meme Kalp V5(%) Değerleri

Hasta Sayısı	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	11,1	17,1	26,6	13,1	15,0	20,6
2. HASTA	4,4	9,3	7,3	7,2	4,9	7,7
3. HASTA	11,7	22,4	19,9	14,5	12,7	20,1
4. HASTA	3,9	11,9	11,1	7,3	5,8	11,2
5. HASTA	8,9	18,9	26,9	12,4	14,9	21,9
6. HASTA	3,11	9,9	13,8	4,9	5,5	11,3
7. HASTA	3,5	12,2	9,9	6,3	5,3	10,1
8. HASTA	5,1	10,8	15,7	7,2	8,4	12,5
9. HASTA	3,4	15,4	14,9	7,4	4,9	13,3
10. HASTA	1,6	8,1	11,7	3,5	4,4	8,8
ORTALAMA	5,7	13,6	15,8	8,4	8,2	13,7
SS	3,5	4,6	6,7	3,6	4,3	5,1

Tablo 3-14: Sol Meme Karşı Meme Ortalama Doz Değerleri

Hasta Sayısı	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	23,8	253,4	241	138,9	132,7	247,4
2. HASTA	12,7	144,8	203,3	78,8	108,1	174,1
3. HASTA	33,2	224,5	259	128,8	145,8	241,3
4. HASTA	24	148,2	223,3	86,1	123,6	185,8
5. HASTA	33,1	147,7	300,8	90,4	167	224,3
6. HASTA	26,6	266,8	254,9	146,7	140,7	260,9
7. HASTA	23,2	126,5	214,8	74,6	118,8	170,7
8. HASTA	21	182,9	231,5	101,8	126,1	207,2
9. HASTA	17,1	203,1	259,4	110,4	138,5	231,3
10. HASTA	18,1	239,5	266,5	129	142,5	253
ORTALAMA	23,2	193,7	245,4	108,5	134,3	219,6
SS	6,5	50,8	28,6	26,1	16,4	33,3

Tablo 3-15: Sol Meme Karşı Meme Maksimum Doz Değerleri

Hasta Sayısı	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	1750,3	1917,5	1478,5	1668,5	1617,6	1465,2
2. HASTA	1276	2077	1524,8	1341,8	1260,2	1792
3. HASTA	614,8	1165,9	1144	755,3	606,9	930,7
4. HASTA	344,3	1087,3	1262,5	653,8	686,6	1093,9
5. HASTA	2118,7	1885,3	1999,5	1702,3	1888,3	1933,3
6. HASTA	324	994,2	1016,3	555,1	563,6	976,8
7. HASTA	368,8	957,9	1393,3	561,2	759	1142,6
8. HASTA	392,3	1160,8	1608,7	701,1	949,3	1243,8
9. HASTA	176,6	1334,7	1335,1	752,5	752,8	1334,8
10. HASTA	505	1660,4	1505	902,1	959,3	1575,4
ORTALAMA	787,1	1424,1	1426,7	959,3	1004,3	1348,8
SS	680,1	421,3	271,7	443,5	447,7	339,1

Tablo 3-16: Sol Meme Karşı Meme V5(%) Değerleri

Hasta Sayısı	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	0,1	8,9	7,9	2,7	1,1	8,5
2. HASTA	0,1	5,7	3,9	1,6	0,6	4,7
3. HASTA	0,1	4,5	7,1	0,1	0,1	4,7
4. HASTA	0	2,1	6,4	0,1	0,4	4,1
5. HASTA	0,1	1,8	12,6	0,3	2,2	5,9
6.HASTA	0	5,3	4,2	0,1	0,1	4,3
7. HASTA	0	1	4,9	0,1	0,5	2,7
8. HASTA	0	4,2	7,1	0,1	0,7	5,6
9. HASTA	0	3,4	6,1	0,1	0,1	4,5
10. HASTA	0	5,4	8,2	0,3	1,3	6,8
ORTALAMA	0,1	4,2	6,8	0,5	0,7	5,2
SS	0,1	2,3	2,4	0,9	0,6	1,6

Tablo 3-17: Sol Meme MU Değerleri

Hasta Sayısı	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	206	1356	405	781	306	880
2. HASTA	231	1193	514	710	373	852
3. HASTA	208	1207	505	706	357	856
4. HASTA	229	1148	458	689	344	804
5. HASTA	228	1515	417	874	324	968
6.HASTA	212	1007	501	610	356	756
7. HASTA	211	1144	426	677	319	786
8. HASTA	221	1213	411	716	316	811
9. HASTA	212	1054	444	633	327	749
10. HASTA	216	1097	408	657	313	752
ORTALAMA	217	1193	448	705	334	821
SS	9,2	148,4	43,1	76,1	22,4	69,1

Sağ meme kanserli hastalarda HI değerleri Tablo 3-18’de, CI değerleri Tablo 3-19’da, Body 500 cGy doz alan hacim değerleri Tablo 3-20’de, kritik organ dozları Tablo 3-21 ile Tablo 3-33 arasında, MU değerleri Tablo 3-34’te gösterilmiştir.

Tablo 3-18: Sağ Meme HI Değerleri

HASTA SAYISI	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	0,166	0,1228	0,120	0,128	0,126	0,107
2. HASTA	0,170	0,121	0,130	0,110	0,129	0,105
3. HASTA	0,183	0,124	0,119	0,131	0,130	0,106
4. HASTA	0,192	0,104	0,142	0,128	0,140	0,103
5. HASTA	0,187	0,091	0,146	0,120	0,139	0,098
6. HASTA	0,205	0,099	0,137	0,132	0,146	0,102
7. HASTA	0,183	0,155	0,140	0,137	0,138	0,132
8. HASTA	0,204	0,089	0,130	0,124	0,148	0,095
9. HASTA	0,200	0,223	0,143	0,160	0,147	0,162
10. HASTA	0,117	0,116	0,145	0,122	0,123	0,102
ORTALAMA	0,188	0,125	0,134	0,130	0,138	0,112
SS	0,013	0,041	0,009	0,013	0,008	0,021

Tablo 3-19: Sağ Meme CI Değerleri

HASTA SAYISI	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	0,631	0,825	0,908	0,767	0,853	0,884
2. HASTA	0,580	0,845	0,915	0,796	0,863	0,895
3. HASTA	0,598	0,802	0,911	0,760	0,844	0,874
4. HASTA	0,578	0,857	0,914	0,799	0,859	0,899
5. HASTA	0,648	0,873	0,898	0,820	0,851	0,906
6.HASTA	0,631	0,894	0,932	0,831	0,871	0,926
7. HASTA	0,633	0,820	0,914	0,787	0,857	0,888
8. HASTA	0,588	0,814	0,887	0,736	0,811	0,863
9. HASTA	0,631	0,883	0,909	0,855	0,838	0,905
10. HASTA	0,612	0,837	0,900	0,823	0,834	0,889
ORTALAMA	0,613	0,846	0,910	0,795	0,850	0,893
SS	0,027	0,032	0,012	0,037	0,017	0,018

Tablo 3-20: Sağ Meme Body 500 cGy Doz Alan Hacim Değerleri

HASTA SAYISI	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	3059,3	4846,2	7009,1	3779,8	5041,1	6034,8
2. HASTA	3083,4	4302,2	6429,9	3665,5	4465,5	5181,1
3. HASTA	2836,6	3727,5	5515,8	3290,4	3955,3	4472,6
4. HASTA	3698,4	4801,1	7543,1	4282,2	5526,3	6040,7
5. HASTA	4611,1	7128,8	8985,9	5822,5	6559,7	8019,9
6.HASTA	4548,9	6042,1	8754,4	5360,1	6641,9	7286,1
7. HASTA	3144,9	4123,9	6640,9	3585,3	4645,1	5296,5
8. HASTA	2053,7	3091,2	5401,1	2508,8	3427,2	4078,9
9. HASTA	3777,1	5157,1	6962,2	4394,3	5150,3	5999,8
10. HASTA	3376,4	4749,6	6988,4	4123,5	5043,7	5788,9
ORTALAMA	3423,7	4802,2	7026,9	4076,5	5045,8	5823,4
SS	823,4	1218,1	1251,2	1025,5	1083,2	1257,2

Tablo 3-21: Sağ Meme Aynı Taraf Akciğer V5(%) Değerleri

HASTA SAYISI	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	30,5	63,1	87,7	43,1	60,5	76,8
2. HASTA	28,4	45,9	70,2	36,3	54,3	62,6
3. HASTA	29,7	50,1	74,5	39,8	47,8	60,8
4. HASTA	26,8	50,9	70,9	36,6	56,1	64,7
5. HASTA	31,4	57,7	72,2	40,1	47,5	66,1
6.HASTA	29,4	47,6	66,4	37,6	54,1	62,1
7. HASTA	36,3	51,9	79,9	41,6	56,4	68,9
8. HASTA	22,5	38,8	64,1	29,5	48,1	57,2
9. HASTA	27,4	58,5	74,8	40,1	44,9	65,1
10. HASTA	27,5	58	73,2	41,3	45,1	66,1
ORTALAMA	29,2	51,6	73,4	38,3	52,2	64,9
SS	3,7	7,3	7,1	3,9	5,2	5,5

Tablo 3-22: Sağ Meme Aynı Taraf Akciğer V10(%) Değerleri

HASTA SAYISI	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	22,4	28,8	48,6	24,2	29,2	38,1
2. HASTA	17,7	21,3	38,5	19,1	22,5	27,4
3. HASTA	20,4	25,4	31,1	22,4	23,8	28,7
4. HASTA	17,6	23,7	45,1	19,3	25,9	31,8
5. HASTA	21,5	24,6	31,1	22,4	25,7	28,2
6.HASTA	17,4	22,8	41,1	19,4	25,1	30,7
7. HASTA	25,2	25,6	38,2	25,3	28,8	30,3
8. HASTA	15,2	18,7	35,7	16,3	20,1	24,4
9. HASTA	19,7	21,7	31,1	20,1	22,9	27,1
10. HASTA	21,0	22,3	32,4	21,3	22,1	28.1
ORTALAMA	19,7	23,6	37,8	20,9	24,9	29,6
SS	3,1	2,9	6,3	2,8	2,9	3,8

Tablo 3-23: Sağ Meme Aynı Taraf Akciğer V20(%) Değerleri

HASTA SAYISI	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	18,2	15,5	15,4	17,5	17,7	15,5
2. HASTA	12,8	10,8	8,9	12,1	12,1	10,2
3. HASTA	15,6	11,6	7,9	14,3	13,9	10,1
4. HASTA	13,2	12,2	11,6	12,8	12,6	12,1
5. HASTA	16,7	13,7	14,3	15,8	16,1	13,8
6. HASTA	12,5	12,7	10,9	12,6	12,2	12,1
7. HASTA	19,9	13,2	12,1	18,3	18,9	12,9
8. HASTA	11,6	10,8	9,3	11,3	11,1	10,4
9. HASTA	15,7	5,9	14,1	13,8	15,2	9,7
10. HASTA	16,1	6,1	13,9	14,1	16,2	9,3
ORTALAMA	15,1	11,8	11,6	14,3	14,4	11,8
SS	2,8	2,6	2,6	2,4	2,7	1,9

Tablo 3-24: Sağ Meme Aynı Taraf Akciğer Ortalama Doz Değerleri

HASTA SAYISI	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	984,7	1057,2	1205,3	1020,9	1095,2	1131,5
2. HASTA	756,6	805,4	956,5	781	856,5	880,9
3. HASTA	873	902,3	916,2	887,6	894,9	909,6
4. HASTA	757,6	868,1	1035	812,9	896,3	951,6
5. HASTA	906,5	955	1027,7	930,7	967,1	991,3
6. HASTA	771,8	870,2	993,1	821	882,4	931,6
7. HASTA	1077,1	972,5	1073,2	1024,8	1075,1	1022,8
8. HASTA	681,5	759,1	920	720,4	800,8	839,5
9. HASTA	867,8	764,6	1060	815,7	963,4	912,3
10. HASTA	869,7	778	1066	817	977,02	915
ORTALAMA	852,9	883,8	1020,7	868,3	936,8	952,3
SS	125,2	99,8	898,4	105,8	98,1	86,8

Tablo 3-25: Sağ Meme Karşı Taraf Akciğer V5(%) Değerleri

HASTA SAYISI	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	0	4,7	24,6	0	3,6	12,3
2. HASTA	0	0	23,9	0	2,6	4,7
3. HASTA	0	0,1	25,4	0	5,5	10,7
4. HASTA	0	0	34,7	0	4,9	8,3
5. HASTA	0	0	21,1	0	0,9	2,4
6.HASTA	0	0	24,5	0	3,9	5,9
7. HASTA	0	0	18,1	0	3,1	3,8
8. HASTA	0	0	18,7	0	3,3	5,1
9. HASTA	0	0	12,1	0	0,6	2,4
10. HASTA	0	0	13,1	0	1,1	3,1
ORTALAMA	0	0,5	22,5	0	3,1	6,2
SS	0	1,5	6,2	0	1,6	3,5

Tablo 3-26: Sağ Meme Karşı Taraf Akciğer V10(%) Değerleri

HASTA SAYISI	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	0	0	3,3	0	0	0,2
2. HASTA	0	0	1,9	0	0	0,1
3. HASTA	0	0	5,1	0	0,2	0,6
4. HASTA	0	0	4,4	0	0,4	0,6
5. HASTA	0	0	0,6	0	0	0
6.HASTA	0	0	3,1	0	0,1	0,1
7. HASTA	0	0	2,6	0	0	0,1
8. HASTA	0	0	2,9	0	0,1	0,2
9. HASTA	0	0	0,3	0	0	0
10. HASTA	0	0	0,4	0	0	0,1
ORTALAMA	0	0	2,7	0	01	0,2
SS	0	0	1,5	0	0,1	0,2

Tablo 3-27: Sağ Meme Karşı Taraf Akciğer Ortalama Doz Değerleri

HASTA SAYISI	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	6,2	204,6	350,7	105,4	178,4	277,6
2. HASTA	13,6	78,7	311,9	46,1	162,7	195,3
3. HASTA	9,1	141	380,2	75	194,6	260,6
4. HASTA	10,1	89,3	393	49,6	201,5	241,1
5. HASTA	6,9	67	272,7	36,9	139,7	169,9
6. HASTA	14,7	77,1	313,9	45,8	164,3	195,5
7. HASTA	12,1	45,5	321,4	28,7	166,7	183,5
8. HASTA	8,5	68,4	305,7	38,4	157,1	187,1
9. HASTA	11,8	153,7	294,9	82,7	153,3	224,3
10. HASTA	12	154	300	84,2	155,4	223,8
ORTALAMA	10,3	102,8	327,1	56,5	168,7	214,9
SS	2,9	51,9	39,7	25,4	19,7	37,6

Tablo 3-28: Sağ Meme Kalp Ortalama Doz Değerleri

HASTA SAYISI	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	48,2	298,7	378,4	173,5	213,3	338,6
2. HASTA	62,5	195,2	291,5	128,9	177	243,4
3. HASTA	48,5	164,4	291	106,5	169,8	227,8
4. HASTA	43,7	177	315,6	110,3	179,6	246,3
5. HASTA	45,8	187,6	360	116,7	202,9	273,8
6. HASTA	70,7	196,4	278	133,5	174,3	237,2
7. HASTA	96	244,2	403,7	170,1	249,9	323,9
8. HASTA	40,4	142,3	215,6	91,4	128	179
9. HASTA	57,8	238,3	333,1	148,1	195,5	285,7
10. HASTA	57	240,4	334,5	145,6	196,8	286,7
ORTALAMA	57,1	204,9	318,5	131	187,8	261,7
SS	17,5	47,7	57,5	28,3	33,6	49,5

Tablo 3-29: Sağ Meme Kalp V30(%) Değerleri

HASTA SAYISI	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	0	0	0	0	0	0
2. HASTA	0	0	0	0	0	0
3. HASTA	0	0	0	0	0	0
4. HASTA	0	0	0	0	0	0
5. HASTA	0	0	0	0	0	0
6.HASTA	0	0	0	0	0	0
7. HASTA	0	0	0	0	0	0
8. HASTA	0	0	0	0	0	0
9. HASTA	0	0	0	0	0	0
10. HASTA	0	0	0	0	0	0
ORTALAMA	0	0	0	0	0	0
SS	0	0	0	0	0	0

Tablo 3-30: Sağ Meme Kalp V5(%) Değerleri

HASTA SAYISI	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	0	12,4	23,2	0,1	4,3	13,8
2. HASTA	0	1,5	10,9	0,1	1,2	4,4
3. HASTA	0	1,5	13,5	0,8	2,1	5,1
4. HASTA	0	3,6	16,4	1,6	3,7	7,1
5. HASTA	0	5,4	19,1	1,6	3,9	9,6
6.HASTA	0	1,5	10,7	0,6	1,9	4,6
7. HASTA	0,1	11,1	22,8	8,7	6,1	15,2
8. HASTA	0	1,7	6,9	0,2	0,4	3,1
9. HASTA	0,1	3,5	14,1	2,3	2,8	7,6
10. HASTA	0,1	4,3	15,1	2,1	3,1	8,1
ORTALAMA	0,1	4,8	15,3	2,1	2,9	7,8
SS	0,1	4,3	5,5	2,7	1,7	4,2

Tablo 3-31: Sağ Meme Karşı Meme Ortalama Doz Değerleri

HASTA SAYISI	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	50,6	241,2	370,7	145,9	210,4	305,8
2. HASTA	19,4	161,7	280	90,5	149,7	220,9
3. HASTA	19,2	239,1	290,8	129,1	155,1	265
4. HASTA	25,3	202,2	348	113,7	186,7	275,1
5. HASTA	12,5	136,7	239,3	74,5	125,8	188
6.HASTA	18,4	132,4	289,1	75,4	153,7	210,7
7. HASTA	34,7	129,2	353,8	81,9	194,2	241,5
8. HASTA	23,3	146,6	239,6	84,7	131,2	193,1
9. HASTA	8,9	166,2	178,9	87,7	94	172,6
10. HASTA	12,6	171,1	280,2	90,2	138,9	214,3
ORTALAMA	23,5	172,8	287,8	98,1	155,6	230,3
SS	12,5	44,1	62,7	25,4	36,7	44,7

Tablo 3-32: Sağ Meme Karşı Meme Maksimum Doz Değerleri

HASTA SAYISI	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	2187,7	1778	1862,4	1674,4	1610,4	1723,6
2. HASTA	254,5	1144,7	1540,4	668,7	858,5	1247,7
3. HASTA	250,3	952,1	1415	542,1	758,5	1078,6
4. HASTA	1131,6	1464,1	1583,1	1205,8	1096,3	1359
5. HASTA	1443	1575,2	1857,1	1476,6	1403,1	1504,9
6.HASTA	1666,9	1211,6	1717,8	1441	1528,5	1299,1
7. HASTA	2048,5	1135,7	1787,7	1592,1	1851,7	1395,3
8. HASTA	270,7	1046,5	1710,8	605,4	905,1	1281,8
9. HASTA	269,6	1231,9	1461,7	703,4	834,1	1299,8
10. HASTA	988,3	1210,3	1517,9	897,3	989,8	1322,2
ORTALAMA	1058,1	1282,2	1659,5	1101,1	1205,1	1354,4
SS	815,5	268,5	166,4	466,4	400,8	180,1

Tablo 3-33: Sağ Meme Karşı Meme V5(%) Değerleri

HASTA SAYISI	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	0	7,4	22,1	3,6	5,4	13,6
2. HASTA	0	4,7	11,1	0,6	1,6	7,2
3. HASTA	0	6,2	8,1	0,1	0,4	6,9
4. HASTA	0,1	4,7	15,9	0,6	2,2	9,1
5. HASTA	0,1	5,7	10,6	0,9	2,1	7,7
6.HASTA	0,1	2,3	12,4	0,1	2,3	6,2
7. HASTA	0,1	3,6	15,6	0,2	3,4	8,5
8. HASTA	0	3,8	6,4	0,1	0,8	4,5
9. HASTA	0	3,5	5,2	0,1	0,6	3,9
10. HASTA	0	3,9	8,9	0,6	1,1	6,9
ORTALAMA	0,1	4,7	11,9	0,7	2,1	7,5
SS	0,3	0,7	5,3	1,1	0,2	2,8

Tablo 3-34: Sağ Meme MU Değerleri

HASTA SAYISI	3DCRT	IMRT	VMAT	3DCRT+IMRT	3DCRT+VMAT	IMRT+VMAT
1. HASTA	223	1310	449	668	336	881
2. HASTA	232	1190	419	713	326	807
3. HASTA	206	1163	454	685	331	809
4. HASTA	224	1280	414	753	319	847
5. HASTA	245	1213	429	730	293	822
6.HASTA	246	1548	423	897	335	985
7. HASTA	217	1214	463	716	339	840
8. HASTA	225	1200	462	715	345	832
9. HASTA	221	1328	409	775	315	870
10. HASTA	223	1211	421	723	313	848
ORTALAMA	226	1271	435	739	326	854
SS	12,8	118,1	21,2	67,3	15,7	54,9

4.2. Elde Edilen Doz Değerlerinin SPSS Karşılaştırılması

Tekniklerin istatistiksel olarak karşılaştırılmaları sol meme hastaları için Tablo 3-35 ile Tablo 3- 50 arasında, sağ meme hastaları için Tablo 3-51 ile Tablo 3-68 arasında gösterilmiştir.

Tablo 3-35: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin HI değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	p DEĞERİ
3D/IMRT	0,18807± 0,02282 / 0,103274± 0,01972	0,005
3D/VMAT	0,18807± 0,02282 / 0,124541± 0,026524	0,005
3D/3D+IMRT	0,18807± 0,02282 / 0,127582 ± 0,02161	0,005
3D/ 3D+VMAT	0,18807± 0,02282 / 0,1368483± 0,02263	0,005
IMRT/ 3D+IMRT	0,103274± 0,01972 / 0,127582 ± 0,02161	0,007
IMRT/ 3D+VMAT	0,103274± 0,01972 / 0,1368483± 0,02263	0,007
3D+IMRT/ 3D+VMAT	0,127582 ± 0,02161 / 0,1368483± 0,02263	0,022
3D/IMRT+VMAT	0,18807± 0,02282 / 0,099418 ± 0,021603	0,005
IMRT/ VMAT	0,103274± 0,01972 / 0,124541± 0,026524	0,022
IMRT/IMRT+VMAT	0,103274 ± 113,01972 / 0,099418 ± 0,021603	0,386
VMAT/3D+VMAT	0,124541± 0,026524 / 0,1368483± 0,02263	0,022
VMAT/IMRT+VMAT	0,124541± 0,026524 / 0,099418 ± 0,021603	0,005
VMAT/3D+IMRT	0,124541± 0,026524 / 0,127582 ± 0,02161	0,646
IMRT+VMAT/3D+VMAT	0,099418 ± 0,021603 / 0,1368483± 0,02263	0,005
IMRT+VMAT/3D+IMRT	0,099418 ± 0,021603 / 0,127582 ± 0,02161	0,005

Tablo 3-36: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin CI değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	P DEĞERİ
3D/IMRT	0,56613± 0,05254 / 0,83446 ± 0,039208	0,005
3D/VMAT	0,56613± 0,05254 / 0,901237 ± 0,022053	0,005
3D/3D+IMRT	0,56613± 0,05254 / 0,7682628 ± 0,036295	0,005
3D/ 3D+VMAT	0,56613± 0,05254 / 0,846368 ± 0,055044	0,005
IMRT/ 3D+IMRT	0,83446 ± 0,039208 / 0,7682628 ± 0,036295	0,005
IMRT/ 3D+VMAT	0,83446 ± 0,039208 / 0,846368 ± 0,055044	0,959
3D+IMRT/ 3D+VMAT	0,7682628 ± 0,036295 / 0,846368 ± 0,055044	0,005
3D/IMRT+VMAT	0,56613± 0,05254 / 0,88035 ± 0,02544	0,005
IMRT/ VMAT	0,83446 ± 0,039208 / 0,901237 ± 0,022053	0,005
IMRT/IMRT+VMAT	0,83446 ± 0,039208 / 0,88035 ± 0,02544	0,005
VMAT/3D+VMAT	0,901237 ± 0,022053 / 0,846368 ± 0,055044	0,074
VMAT/IMRT+VMAT	0,901237 ± 0,022053 / 0,88035 ± 0,02544	0,007
VMAT/3D+IMRT	0,901237 ± 0,022053 / 0,7682628 ± 0,036295	0,005
IMRT+VMAT/3D+VMAT	0,88035 ± 0,02544 / 0,846368 ± 0,055044	0,074
IMRT+VMAT/3D+IMRT	0,88035 ± 0,02544 / 0,7682628 ± 0,036295	0,005

Tablo 3-37: Sol Meme hastalarında, 6 farklı teknikte 500 cGy alan doz hacimleri için ortalama, standart sapma ve ‘p’ değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	p DEĞERİ
3D/IMRT	3129,174± 764,017366 / 4057,714± 929,75447	0,005
3D/VMAT	3129,174± 764,017366 / 5105,755± 1545,761056	0,005
3D/3D+IMRT	3129,174± 764,017366 / 3569,473± 877,84306	0,005
3D/ 3D+VMAT	3129,174± 764,017366 / 4039,879± 1150,17746	0,005
IMRT/ 3D+IMRT	4057,714± 929,75447 / 3569,473± 877,84306	0,007
IMRT/ 3D+VMAT	4057,714± 929,75447 / 4039,879± 1150,17746	0,721
3D+IMRT/ 3D+VMAT	3569,473± 877,84306 / 4039,879± 1150,17746	0,007
3D/IMRT+VMAT	3129,174 ± 764,017366 / 4554,136 ± 1187,641	0,005
IMRT/ VMAT	4057,714± 929,75447 / 5105,755± 1545,761056	0,009
IMRT/IMRT+VMAT	4057,714± 929,75447 / 4554,136 ± 1187,641	0,007
VMAT/3D+VMAT	5105,755± 1545,761056 / 4039,879± 1150,17746	0,005
VMAT/IMRT+VMAT	5105,755± 1545,761056 / 4554,136 ± 1187,641	0,009
VMAT/3D+IMRT	5105,755± 1545,761056 / 3569,473± 877,84306	0,005
IMRT+VMAT/3D+VMAT	4554,136 ± 1187,641 / 4039,879± 1150,17746	0,007
IMRT+VMAT/3D+IMRT	4554,136 ± 1187,641 / 3569,473± 877,84306	0,005

Tablo 3-38: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin Aynı Taraf Akciğer V5(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	p DEĞERİ
3D/IMRT	30,659± 3,96555 / 50,522± 9,1756075	0,003
3D/VMAT	30,659± 3,96555 / 50,768± 9,8518388	0,003
3D/3D+IMRT	30,659± 3,96555 / 39,499± 5,9166271	0,003
3D/ 3D+VMAT	30,659± 3,96555 / 38,8840 ± 6,11763	0,003
IMRT/ 3D+IMRT	50,522± 9,1756075 / 39,499± 5,9166271	0,003
IMRT/ 3D+VMAT	50,522± 9,1756075 / 38,8840 ± 6,11763	0,003
3D+IMRT/ 3D+VMAT	39,499± 5,9166271 / 38,8840 ± 6,11763	0,929
3D/IMRT+VMAT	30,659± 3,96555 / 50,743 ± 7,874235	0,005
IMRT/ VMAT	50,522± 9,1756075 / 50,768± 9,8518388	0,575
IMRT/IMRT+VMAT	50,522± 9,1756075 / 50,743 ± 7,874235	0,646
VMAT/3D+VMAT	50,768± 9,8518388 / 38,8840 ± 6,11763	0,005
VMAT/IMRT+VMAT	50,768± 9,8518388 / 50,743 ± 7,874235	0,799
VMAT/3D+IMRT	50,768± 9,8518388 / 39,499± 5,9166271	0,013
IMRT+VMAT/3D+VMAT	50,743 ± 7,874235 /38,8840 ± 6,11763	0,005
IMRT+VMAT/3D+IMRT	50,743 ± 7,874235 / 39,499± 5,9166271	0,005

Tablo 3-39: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin Aynı Taraf Akciğer V10(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve ‘p’ değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	p DEĞERİ
3D/IMRT	21,47± 3,537896 / 24,54± 4,365809	0,028
3D/VMAT	21,47± 3,537896 / 23,803± 5,1915702	0,386
3D/3D+IMRT	21,47± 3,537896 / 22,428± 3,12479617	0,007
3D/ 3D+VMAT	21,47± 3,537896 / 22,922± 3,33237919	0,017
IMRT/ 3D+IMRT	24,54± 4,365809 / 22,428± 3,12479617	0,037
IMRT/ 3D+VMAT	24,54± 4,365809 / 22,922± 3,33237919	0,285
3D+IMRT/ 3D+VMAT	22,428± 3,12479617 / 22,922± 3,33237919	0,359
3D/IMRT+VMAT	21,47± 3,537896 / 24,079 ± 4,180827	0,028
IMRT/ VMAT	24,54± 4,365809 / 23,803± 5,1915702	0,959
IMRT/IMRT+VMAT	24,54± 4,365809 / 24,079 ± 4,180827	0,959
VMAT/3D+VMAT	23,803± 5,1915702 / 22,922± 3,33237919	0,799
VMAT/IMRT+VMAT	23,803± 5,1915702 / 24,079 ± 4,180827	0,959
VMAT/3D+IMRT	23,803± 5,1915702 / 22,428± 3,12479617	0,646
IMRT+VMAT/3D+VMAT	24,079 ± 4,180827 / 22,922± 3,33237919	0,285
IMRT+VMAT/3D+IMRT	24,079 ± 4,180827 / 22,428± 3,12479617	0,203

Tablo 3-40: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin Aynı Taraf Akciğer V20(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	p DEĞERİ
3D/IMRT	16,7122± 3,083673 / 12,585± 1,6660148	0,007
3D/VMAT	16,7122± 3,083673 / 11,103± 1,7526998	0,009
3D/3D+IMRT	16,7122± 3,083673 / 15,4275± 2,45741649	0,007
3D/ 3D+VMAT	16,7122 ± 3,083673 / 15,40890 ± 2,24581	0,093
IMRT/ 3D+IMRT	12,585± 1,6660148 / 15,4275± 2,45741649	0,009
IMRT/ 3D+VMAT	12,585± 1,6660148 / 15,40890 ± 2,24581	0,009
3D+IMRT/ 3D+VMAT	15,4275± 2,45741649 / 15,40890 ± 2,24581	0,241
3D/IMRT+VMAT	16,7122± 3,083673 / 11,927 ± 1,47973	0,007
IMRT/ VMAT	12,585± 1,6660148 / 11,103± 1,7526998	0,059
IMRT/IMRT+VMAT	12,585± 1,6660148 / 11,927 ± 1,47973	0,047
VMAT/3D+VMAT	11,103± 1,7526998 / 15,40890 ± 2,24581	0,009
VMAT/IMRT+VMAT	11,103± 1,7526998 / 11,927 ± 1,47973	0,028
VMAT/3D+IMRT	11,103± 1,7526998 / 15,4275± 2,45741649	0,009
IMRT+VMAT/3D+VMAT	11,927 ± 1,47973 / 15,40890 ± 2,24581	0,008
IMRT+VMAT/3D+IMRT	11,927 ± 1,47973 / 15,4275± 2,45741649	0,009

Tablo 3-41: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin Aynı Taraf Akciğer ortalama doz değerleri için ortalama, standart sapma ve ‘p’ değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	P DEĞERİ
3D/IMRT	918,57± 139,518903 /884,32± 116,105859	0,241
3D/VMAT	918,57± 139,518903 /822,663± 105,750389	0,139
3D/3D+IMRT	918,57± 139,518903 / 901,56± 103,192088	0,241
3D/ 3D+VMAT	918,57± 139,518903 / 870,73± 82,4653065	0,139
IMRT/ 3D+IMRT	884,32± 116,105859 / 901,56± 103,192088	0,241
IMRT/ 3D+VMAT	884,32± 116,105859 / 870,73± 82,4653065	0,508
3D+IMRT/ 3D+VMAT	901,56± 103,192088 / 870,73± 82,4653065	0,093
3D/IMRT+VMAT	918,57± 139,518903 / 853,53 ± 95,6197	0,093
IMRT/ VMAT	884,32± 116,105859 / 822,663± 105,750389	0,093
IMRT/IMRT+VMAT	884,32± 116,105859 / 853,53 ± 95,6197	0,093
VMAT/3D+VMAT	822,663± 105,750389 / 870,73± 82,4653065	0,139
VMAT/IMRT+VMAT	822,663± 105,750389 / 853,53 ± 95,6197	0,093
VMAT/3D+IMRT	822,663± 105,750389 / 901,56± 103,192088	0,093
IMRT+VMAT/3D+VMAT	853,53 ± 95,6197 / 870,73± 82,4653065	0,241
IMRT+VMAT/3D+IMRT	853,53 ± 95,6197 / 901,56± 103,192088	0,139

Tablo 3-42: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin Karşı Taraf Akciğer V5(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve ‘p’ değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	P DEĞERİ
3D/IMRT	0,0005± 0,00158114 / 2,727± 4,3163103	0,008
3D/VMAT	0,0005± 0,00158114 / 16,272± 6,120592	0,005
3D/3D+IMRT	0,0005± 0,00158114 / 0,43544± 0,8844732	0,018
3D/ 3D+VMAT	0,0005± 0,00158114 / 2,32± 1,366536	0,005
IMRT/ 3D+IMRT	2,727± 4,3163103 / 0,43544± 0,8844732	0,008
IMRT/ 3D+VMAT	2,727± 4,3163103/ 2,32± 1,366536	0,445
3D+IMRT/ 3D+VMAT	0,43544± 0,8844732/ 2,32± 1,366536	0,007
3D/IMRT+VMAT	0,0005± 0,00158114 / 6,703 ± 3,99358	0,005
IMRT/ VMAT	2,727± 4,3163103 / 16,272± 6,120592	0,005
IMRT/IMRT+VMAT	2,727± 4,3163103 / 6,703 ± 3,99358	0,005
VMAT/3D+VMAT	16,272± 6,120592 / 2,32± 1,366536	0,005
VMAT/IMRT+VMAT	16,272± 6,120592 / 6,703 ± 3,99358	0,005
VMAT/3D+IMRT	16,272± 6,120592 / 0,43544± 0,8844732	0,005
IMRT+VMAT/3D+VMAT	6,703 ± 3,99358 / 2,32± 1,366536	0,005
IMRT+VMAT/3D+IMRT	6,703 ± 3,99358 / 0,43544± 0,8844732	0,005

Tablo 3-43: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin Karşı Taraf Akciğer V10(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	P DEĞERİ
3D/IMRT	0± 0/ 0,3674± 0,774100	0,109
3D/VMAT	0± 0/ 1,812 ± 1,1889	0,005
3D/3D+IMRT	0± 0/ 0,43544± 0,88447323	0,317
3D/ 3D+VMAT	0± 0/ 0,1084± 0,1346230	0,028
IMRT/ 3D+IMRT	0,3674± 0,774100 /0,43544± 0,88447323	0,005
IMRT/ 3D+VMAT	0,3674± 0,774100 / 0,1084± 0,1346230	0,917
3D+IMRT/ 3D+VMAT	0,43544± 0,88447323 / 0,1084± 0,1346230	0,028
3D/IMRT+VMAT	0± 0/ 0,4101 ± 0,61295	0,018
IMRT/ VMAT	0,3674± 0,774100 / 1,812 ± 1,1889	0,009
IMRT/IMRT+VMAT	0,3674± 0,774100 / 0,4101 ± 0,61295	0,161
VMAT/3D+VMAT	1,812 ± 1,1889 / 0,1084± 0,1346230	0,005
VMAT/IMRT+VMAT	1,812 ± 1,1889 / 0,4101 ± 0,61295	0,005
VMAT/3D+IMRT	1,812 ± 1,1889 / 0,43544± 0,88447323	0,005
IMRT+VMAT/3D+VMAT	0,4101 ± 0,61295 / 0,1084± 0,1346230	0,017
IMRT+VMAT/3D+IMRT	0,4101 ± 0,61295 / 0,43544± 0,88447323	0,018

Tablo 3-44: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin Karşı Taraf Akciğer ortalama doz değerleri için ortalama, standart sapma ve ‘p’ değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	p DEĞERİ
3D/IMRT	15,28± 5,290200 / 149,91± 56,098771	0,005
3D/VMAT	15,28± 5,290200 / 626,57± 1045,46798	0,005
3D/3D+IMRT	15,28± 5,290200 / 82,56± 27,65707	0,005
3D/ 3D+VMAT	15,28± 5,290200 / 158,88± 26,99114	0,005
IMRT/ 3D+IMRT	149,91± 56,098771 / 82,56± 27,65707	0,005
IMRT/ 3D+VMAT	149,91± 56,098771 / 158,88± 26,99114	0,386
3D+IMRT/ 3D+VMAT	82,56± 27,65707 / 158,88± 26,99114	0,005
3D/IMRT+VMAT	15,28± 5,290200 / 226,23 ± 44,43529	0,005
IMRT/ VMAT	149,91± 56,098771 / 626,57± 1045,46798	0,005
IMRT/IMRT+VMAT	149,91± 56,098771 / 226,23 ± 44,43529	0,005
VMAT/3D+VMAT	626,57± 1045,46798 / 158,88± 26,99114	0,005
VMAT/IMRT+VMAT	626,57± 1045,46798 / 226,23 ± 44,43529	0,005
VMAT/3D+IMRT	626,57± 1045,46798 / 82,56± 27,65707	0,005
IMRT+VMAT/3D+VMAT	226,23 ± 44,43529 / 158,88± 26,99114	0,005
IMRT+VMAT/3D+IMRT	226,23 ± 44,43529 / 82,56± 27,65707	0,005

Tablo 3-45: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin Kalp ortalama doz değerleri için ortalama, standart sapma ve ‘p’ değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	P DEĞERİ
3D/IMRT	231,06± 110,09539 / 332,37± 86,39838	0,005
3D/VMAT	231,06± 110,09539 / 366,82± 84,365327	0,005
3D/3D+IMRT	231,06± 110,09539 / 281,9± 96,57418	0,005
3D/ 3D+VMAT	231,06± 110,09539 / 299,17± 94,80034	0,005
IMRT/ 3D+IMRT	332,37± 86,39838 / 281,9± 96,57418	0,005
IMRT/ 3D+VMAT	332,37± 86,39838 / 299,17± 94,80034	0,013
3D+IMRT/ 3D+VMAT	281,9± 96,57418 / 299,17± 94,80034	0,022
3D/IMRT+VMAT	231,06± 110,09539 / 349,65 ± 83,9115	0,005
IMRT/ VMAT	332,37± 86,39838 / 366,82± 84,365327	0,022
IMRT/IMRT+VMAT	332,37± 86,39838 / 349,65 ± 83,9115	0,022
VMAT/3D+VMAT	366,82± 84,365327 / 299,17± 94,80034	0,005
VMAT/IMRT+VMAT	366,82± 84,365327 / 349,65 ± 83,9115	0,025
VMAT/3D+IMRT	366,82± 84,365327 / 281,9± 96,57418	0,005
IMRT+VMAT/3D+VMAT	349,65 ± 83,9115 / 299,17± 94,80034	0,005
IMRT+VMAT/3D+IMRT	349,65 ± 83,9115 / 281,9± 96,57418	0,005

Tablo 3-46: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin Kalp V30(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve ‘p’ değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	P DEĞERİ
3D/IMRT	1,664± 1,924677 / 0,745± 1,1637606	0,008
3D/VMAT	1,664± 1,924677 / 0,14906± 0,256539	0,008
3D/3D+IMRT	1,664± 1,924677 / 1,176± 1,525109	0,008
3D/ 3D+VMAT	1,664± 1,924677 / 0,925± 1,173307	0,008
IMRT/ 3D+IMRT	0,745± 1,1637606 / 1,176± 1,525109	0,012
IMRT/ 3D+VMAT	0,745± 1,1637606 / 0,925± 1,173307	0,123
3D+IMRT/ 3D+VMAT	1,176± 1,525109 / 0,925± 1,173307	0,012
3D/IMRT+VMAT	1,664± 1,924677 / 0,4064 ± 0,6695	0,008
IMRT/ VMAT	0,745± 1,1637606 / 0,14906± 0,256539	0,018
IMRT/IMRT+VMAT	0,745± 1,1637606 / 0,4064 ± 0,6695	0,018
VMAT/3D+VMAT	0,14906± 0,256539 / 0,925± 1,173307	0,012
VMAT/IMRT+VMAT	0,14906± 0,256539 / 0,4064 ± 0,6695	0,028
VMAT/3D+IMRT	0,14906± 0,256539 / 1,176± 1,525109	0,012
IMRT+VMAT/3D+VMAT	0,4064 ± 0,6695 / 0,925± 1,173307	0,012
IMRT+VMAT/3D+IMRT	0,4064 ± 0,6695 / 1,176± 1,525109	0,012

Tablo 3-47: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin Kalp V5(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve ‘p’ değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	P DEĞERİ
3D/IMRT	5,712 ± 3,57235 / 13,643 ± 4,67903	0,005
3D/VMAT	5,712 ± 3,57235 / 15,823 ± 6,723264	0,005
3D/3D+IMRT	5,712 ± 3,57235 / 8,417 ± 3,650811	0,005
3D/ 3D+VMAT	5,712 ± 3,57235 / 8,223 ± 4,334763	0,005
IMRT/ 3D+IMRT	13,643 ± 4,67903 / 8,417 ± 3,650811	0,005
IMRT/ 3D+VMAT	13,643 ± 4,67903 / 8,223 ± 4,334763	0,005
3D+IMRT/ 3D+VMAT	8,417 ± 3,650811 / 8,223 ± 4,334763	0,646
3D/IMRT+VMAT	5,712 ± 3,57235 / 13,7989 ± 5,1616	0,005
IMRT/ VMAT	13,643 ± 4,67903 / 15,823 ± 6,723264	0,203
IMRT/IMRT+VMAT	13,643 ± 4,67903 / 13,7989 ± 5,1616	0,878
VMAT/3D+VMAT	15,823 ± 6,723264 / 8,223 ± 4,334763	0,005
VMAT/IMRT+VMAT	15,823 ± 6,723265 / 13,7989 ± 5,1616	0,074
VMAT/3D+IMRT	15,823 ± 6,723266 / 8,417 ± 3,650811	0,005
IMRT+VMAT/3D+VMAT	13,7989 ± 5,1616 / 8,223 ± 4,334763	0,005
IMRT+VMAT/3D+IMRT	13,7989 ± 5,1616 / 8,417 ± 3,650811	0,005

Tablo 3-48: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin Karşı Meme ortalama doz değerleri için ortalama, standart sapma ve ‘p’ değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	P DEĞERİ
3D/IMRT	23,28 ± 6,572805 / 193,74 ± 50,8289	0,005
3D/VMAT	23,28 ± 6,572805 / 245,45 ± 28,6653	0,005
3D/3D+IMRT	23,28 ± 6,572805 / 108,55 ± 26,087214	0,005
3D/ 3D+VMAT	23,28 ± 6,572805 / 134,38 ± 16,45970	0,005
IMRT/ 3D+IMRT	193,74 ± 50,8289 / 108,55 ± 26,087214	0,005
IMRT/ 3D+VMAT	193,74 ± 50,8289 / 134,38 ± 16,45970	0,009
3D+IMRT/ 3D+VMAT	108,55 ± 26,087214 / 134,38 ± 16,45970	0,013
3D/IMRT+VMAT	23,28 ± 6,572805 / 219,6 ± 33,30268	0,005
IMRT/ VMAT	193,74 ± 50,8289 / 245,45 ± 28,6653	0,013
IMRT/IMRT+VMAT	193,74 ± 50,8289 / 219,6 ± 33,30268	0,013
VMAT/3D+VMAT	245,45 ± 28,6653 / 134,38 ± 16,45970	0,005
VMAT/IMRT+VMAT	245,45 ± 28,6654 / 219,6 ± 33,30268	0,013
VMAT/3D+IMRT	245,45 ± 28,6655 / 108,55 ± 26,087214	0,005
IMRT+VMAT/3D+VMAT	219,6 ± 33,30268 / 134,38 ± 16,45970	0,005
IMRT+VMAT/3D+IMRT	219,6 ± 33,30269 / 108,55 ± 26,087214	0,005

Tablo 3-49: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin Karşı Meme maksimum doz değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	P DEĞERİ
3D/IMRT	787,08 ± 680,1380 / 1424,1 ± 421,35262	0,009
3D/VMAT	787,08 ± 680,1380 / 1426,77 ± 271,718142	0,017
3D/3D+IMRT	787,08 ± 680,1380 / 959,37 ± 443,57545	0,093
3D/ 3D+VMAT	787,08 ± 680,1380 / 1004,36 ± 447,78821	0,074
IMRT/ 3D+IMRT	1424,1 ± 421,35262 / 959,37 ± 443,57545	0,005
IMRT/ 3D+VMAT	1424,1 ± 421,35262 / 1004,36 ± 447,78821	0,007
3D+IMRT/ 3D+VMAT	959,37 ± 443,57545 / 1004,36 ± 447,78821	0,285
3D/IMRT+VMAT	787,08 ± 680,1380 / 1348,85 ± 339,09488	0,013
IMRT/ VMAT	1424,1 ± 421,35262 / 1426,77 ± 271,718142	0,799
IMRT/IMRT+VMAT	1424,1 ± 421,35262 / 1348,85 ± 339,09488	0,386
VMAT/3D+VMAT	1426,77 ± 271,718141 / 1004,36 ± 447,78821	0,009
VMAT/IMRT+VMAT	1426,77 ± 271,718142 / 1348,85 ± 339,09488	0,169
VMAT/3D+IMRT	1426,77 ± 271,718143 / 959,37 ± 443,57545	0,009
IMRT+VMAT/3D+VMAT	1348,85 ± 339,09488 / 1004,36 ± 447,78821	0,009
IMRT+VMAT/3D+IMRT	1348,85 ± 339,09489 / 959,37 ± 443,57545	0,009

Tablo 3-50: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin Karşı Meme V5(%) doz değerleri için ortalama, standart sapma ve ‘p’ değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	P DEĞERİ
3D/IMRT	0,0294 ± 0,05204 / 4,269 ± 2,32901	0,005
3D/VMAT	0,0294 ± 0,05204 / 6,862 ± 2,492810	0,005
3D/3D+IMRT	0,0294 ± 0,05204 / 0,5601 ± 0,918204	0,005
3D/ 3D+VMAT	0,0294 ± 0,05204 / 0,741 ± 0,652115	0,005
IMRT/ 3D+IMRT	4,269 ± 2,32901 / 0,5601 ± 0,918204	0,005
IMRT/ 3D+VMAT	4,269 ± 2,32901 / 0,741 ± 0,652115	0,007
3D+IMRT/ 3D+VMAT	0,5601 ± 0,918204 / 0,741 ± 0,652115	0,441
3D/IMRT+VMAT	0,0294 ± 0,05204 / 5,236 ± 1,61779	0,005
IMRT/ VMAT	4,269 ± 2,32901 / 6,862 ± 2,492810	0,028
IMRT/IMRT+VMAT	4,269 ± 2,32901 / 5,236 ± 1,61779	0,059
VMAT/3D+VMAT	6,862 ± 2,492810 / 0,741 ± 0,652115	0,005
VMAT/IMRT+VMAT	6,862 ± 2,492810 / 5,236 ± 1,61779	0,028
VMAT/3D+IMRT	6,862 ± 2,492810 / 0,5601 ± 0,918204	0,005
IMRT+VMAT/3D+VMAT	5,236 ± 1,61779 / 0,741 ± 0,652115	0,005
IMRT+VMAT/3D+IMRT	5,236 ± 1,61779 / 0,5601 ± 0,918204	0,005

Tablo 3-51: Sol Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin MU değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	P DEĞERİ
3D/IMRT	217,4 ± 9,215928 / 1193,4 ± 148,47611	0,005
3D/VMAT	217,4 ± 9,215928 / 448,9 ± 43,18551	0,005
3D/3D+IMRT	217,4 ± 9,215928 / 705,3 ± 76,03807	0,005
3D/ 3D+VMAT	217,4 ± 9,215928 / 333,5 ± 22,49567	0,005
IMRT/ 3D+IMRT	1193,4 ± 148,47611 / 705,3 ± 76,03807	0,005
IMRT/ 3D+VMAT	1193,4 ± 148,47612/ 333,5 ± 22,49567	0,005
3D+IMRT/ 3D+VMAT	705,3 ± 76,03807/ 333,5 ± 22,49567	0,005
3D/IMRT+VMAT	217,4 ± 9,215928 / 821,4 ± 69,16839	0,005
IMRT/ VMAT	1193,4 ± 148,47611 / 448,9 ± 43,18551	0,005
IMRT/IMRT+VMAT	1193,4 ± 148,47611 / 821,4 ± 69,16839	0,005
VMAT/3D+VMAT	448,9 ± 43,18551 / 333,5 ± 22,49567	0,005
VMAT/IMRT+VMAT	448,9 ± 43,18551 / 821,4 ± 69,16839	0,005
VMAT/3D+IMRT	448,9 ± 43,18551 / 705,3 ± 76,03807	0,005
IMRT+VMAT/3D+VMAT	821,4 ± 69,16839 / 333,5 ± 22,49567	0,005
IMRT+VMAT/3D+IMRT	821,4 ± 69,16839 / 705,3 ± 76,03807	0,005

Tablo 3-52: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin HI değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	p DEĞERİ
3D/IMRT	0,1882 ± 0,013754 / 0,12587 ± 0,041948	0,011
3D/VMAT	0,1882 ± 0,013754 / 0,13456 ± 0,009910	0,008
3D/3D+IMRT	0,1882 ± 0,013754 / 0,130559 ± 0,013622	0,008
3D/ 3D+VMAT	0,1882 ± 0,013754 / 0,13854 ± 0,008216	0,008
IMRT/ 3D+IMRT	0,12587 ± 0,041948 / 0,130559 ± 0,013622	0,441
IMRT/ 3D+VMAT	0,12587 ± 0,041949 / 0,13854 ± 0,008216	0,26
3D+IMRT/ 3D+VMAT	0,130559 ± 0,013622 / 0,13854 ± 0,008216	0,139
3D/IMRT+VMAT	0,1882 ± 0,013754 / 0,11270 ± 0,02120	0,008
IMRT/ VMAT	0,12587 ± 0,041948 / 0,13456 ± 0,009910	0,441
IMRT/IMRT+VMAT	0,12587 ± 0,041949 / 0,11270 ± 0,02120	0,110
VMAT/3D+VMAT	0,13456 ± 0,009910 / 0,13854 ± 0,008216	0,214
VMAT/IMRT+VMAT	0,13456 ± 0,009911 / 0,11270 ± 0,02120	0,028
VMAT/3D+IMRT	0,13456 ± 0,009912 / 0,130559 ± 0,013622	0,441
IMRT+VMAT/3D+VMAT	0,11270 ± 0,02120 / 0,13854 ± 0,008216	0,015
IMRT+VMAT/3D+IMRT	0,11270 ± 0,02121 / 0,130559 ± 0,013622	0,011

Tablo 3-53: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı tekniğin CI değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	p DEĞERİ
3D/IMRT	0,6136 ± 0,02707 / 0,84645 ± 0,032735	0,008
3D/VMAT	0,6136 ± 0,02707 / 0,91024 ± 0,01252	0,008
3D/3D+IMRT	0,6136 ± 0,02707 / 0,795142 ± 0,037214	0,008
3D/ 3D+VMAT	0,6136 ± 0,02707 / 0,85018 ± 0,01753	0,008
IMRT/ 3D+IMRT	0,84645 ± 0,032735 / 0,795142 ± 0,037214	0,008
IMRT/ 3D+VMAT	0,84645 ± 0,032735 / 0,85018 ± 0,01753	0,767
3D+IMRT/ 3D+VMAT	0,795142 ± 0,037214 / 0,85018 ± 0,01753	0,011
3D/IMRT+VMAT	0,6136 ± 0,02707 / 0,89360 ± 0,018650	0,008
IMRT/ VMAT	0,84645 ± 0,032735 / 0,91024 ± 0,01252	0,008
IMRT/IMRT+VMAT	0,84645 ± 0,032735 / 0,89360 ± 0,018650	0,008
VMAT/3D+VMAT	0,91024 ± 0,01252 / 0,85018 ± 0,01753	0,008
VMAT/IMRT+VMAT	0,91024 ± 0,01252 / 0,89360 ± 0,018650	0,021
VMAT/3D+IMRT	0,91024 ± 0,01252 / 0,795142 ± 0,037214	0,008
IMRT+VMAT/3D+VMAT	0,89360 ± 0,018650 / 0,85018 ± 0,01753	0,008
IMRT+VMAT/3D+IMRT	0,89360 ± 0,018651 / 0,795142 ± 0,037214	0,008

Tablo 3-54: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı teknikte 500 cGy alan doz hacimleri için ortalama, standart sapma ve ‘p’ değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	P DEĞERİ
3D/IMRT	3423,728 ± 823,4093 / 4802,263 ± 1218,1556	0,008
3D/VMAT	3423,728 ± 823,4093 / 7026,953 ± 1251,2496	0,008
3D/3D+IMRT	3423,728 ± 823,4093 / 4076,598 ± 1025,5068	0,008
3D/ 3D+VMAT	3423,728 ± 823,4093 / 5045,855 ± 1083,2388	0,008
IMRT/ 3D+IMRT	4802,263 ± 1218,1556 / 4076,598 ± 1025,5068	0,008
IMRT/ 3D+VMAT	4802,263 ± 1218,1556 / 5045,855 ± 1083,2388	0,086
3D+IMRT/ 3D+VMAT	4076,598 ± 1025,5068 / 5045,855 ± 1083,2388	0,008
3D/IMRT+VMAT	3423,728 ± 823,4093 / 5823,4266 ± 1257,229	0,008
IMRT/ VMAT	4802,263 ± 1218,1556 / 7026,953 ± 1251,2496	0,008
IMRT/IMRT+VMAT	4802,263 ± 1218,1556 / 5823,4266 ± 1257,229	0,008
VMAT/3D+VMAT	7026,953 ± 1251,2496 / 5045,855 ± 1083,2388	0,008
VMAT/IMRT+VMAT	7026,953 ± 1251,2497 / 5823,4266 ± 1257,229	0,008
VMAT/3D+IMRT	7026,953 ± 1251,2498 / 4076,598 ± 1025,5068	0,008
IMRT+VMAT/3D+VMAT	5823,4266 ± 1257,229 / 5045,855 ± 1083,2388	0,008
IMRT+VMAT/3D+IMRT	5823,4266 ± 1257,230 / 4076,598 ± 1025,5068	0,008

Tablo 3-55: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin Aynı Taraf Akciğer V5(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve ‘p’ değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	P DEĞERİ
3D/IMRT	29,21 ± 3,7561 / 51,65 ± 7,3544	0,008
3D/VMAT	29,21 ± 3,7561 / 73,465 ± 7,1009	0,008
3D/3D+IMRT	29,21 ± 3,7561 / 38,321 ± 3,9774	0,008
3D/ 3D+VMAT	29,21 ± 3,7561 / 52,224 ± 5,24680	0,008
IMRT/ 3D+IMRT	51,65 ± 7,3544 / 38,321 ± 3,9774	0,008
IMRT/ 3D+VMAT	51,65 ± 7,3544 / 52,224 ± 5,24680	0,767
3D+IMRT/ 3D+VMAT	38,321 ± 3,9774 / 52,224 ± 5,24680	0,008
3D/IMRT+VMAT	29,21 ± 3,7561 / 64,944 ± 5,57480	0,008
IMRT/ VMAT	51,65 ± 7,3544 / 73,465 ± 7,1009	0,008
IMRT/IMRT+VMAT	51,65 ± 7,3544 / 64,944 ± 5,57480	0,008
VMAT/3D+VMAT	73,465 ± 7,1009 / 52,224 ± 5,24680	0,008
VMAT/IMRT+VMAT	73,465 ± 7,1009 / 64,944 ± 5,57480	0,008
VMAT/3D+IMRT	73,465 ± 7,1009 / 38,321 ± 3,9774	0,008
IMRT+VMAT/3D+VMAT	64,944 ± 5,57480 / 52,224 ± 5,24680	0,008
IMRT+VMAT/3D+IMRT	64,944 ± 5,57481 / 38,321 ± 3,9774	0,008

Tablo 3-56: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin Aynı Taraf Akciğer V10(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	p DEĞERİ
3D/IMRT	19,73 ± 3,07294 / 23,66 ± 2,9242	0,008
3D/VMAT	19,73 ± 3,07294 / 37,88 ± 6,34936	0,008
3D/3D+IMRT	19,73 ± 3,07294 / 20,975 ± 2,84907	0,008
3D/ 3D+VMAT	19,73 ± 3,07294 / 24,94 ± 2,9711	0,008
IMRT/ 3D+IMRT	23,66 ± 2,9242 / 20,975 ± 2,84907	0,008
IMRT/ 3D+VMAT	23,66 ± 2,9242 / 24,94 ± 2,9711	0,05
3D+IMRT/ 3D+VMAT	20,975 ± 2,84907 / 24,94 ± 2,9711	0,008
3D/IMRT+VMAT	19,73 ± 3,07294 / 29.66 ± 3.8515	0,008
IMRT/ VMAT	23,66 ± 2,9242 / 37,88 ± 6,34936	0,008
IMRT/IMRT+VMAT	23,66 ± 2,9243 / 29.66 ± 3.8515	0,008
VMAT/3D+VMAT	37,88 ± 6,34936 / 24,94 ± 2,9711	0,008
VMAT/IMRT+VMAT	37,88 ± 6,34937 / 29.66 ± 3.8515	0,008
VMAT/3D+IMRT	37,88 ± 6,34938 / 20,975 ± 2,84907	0,008
IMRT+VMAT/3D+VMAT	29.66 ± 3.8515 / 24,94 ± 2,9711	0,008
IMRT+VMAT/3D+IMRT	29.66 ± 3.8516 / 20,975 ± 2,84907	0,008

Tablo 3-57: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin Aynı Taraf Akciğer V20(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve ‘p’ değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	p DEĞERİ
3D/IMRT	15,187 ± 2,8380 / 11,87 ± 2,6848	0,011
3D/VMAT	15,187 ± 2,8380 / 11,64 ± 2,6017	0,008
3D/3D+IMRT	15,187 ± 2,8380 / 14,311 ± 2,4386	0,011
3D/ 3D+VMAT	15,187 ± 2,8380 / 14,462 ± 2,7223	0,008
IMRT/ 3D+IMRT	11,87 ± 2,6848/ 14,311 ± 2,4386	0,011
IMRT/ 3D+VMAT	11,87 ± 2,6848 / 14,462 ± 2,7223	0,021
3D+IMRT/ 3D+VMAT	14,311 ± 2,4386 / 14,462 ± 2,7223	0,678
3D/IMRT+VMAT	15,187 ± 2,8380 / 11,8788 ± 1,95723	0,008
IMRT/ VMAT	11,87 ± 2,6848 / 11,64 ± 2,6017	0,173
IMRT/IMRT+VMAT	11,87 ± 2,6849 / 11,8788 ± 1,95723	0,139
VMAT/3D+VMAT	11,64 ± 2,6017 / 14,462 ± 2,7223	0,008
VMAT/IMRT+VMAT	11,64 ± 2,6018 / 11,8788 ± 1,95723	0,214
VMAT/3D+IMRT	11,64 ± 2,6019 / 14,311 ± 2,4386	0,011
IMRT+VMAT/3D+VMAT	11,8788 ± 1,95723 / 14,462 ± 2,7223	0,008
IMRT+VMAT/3D+IMRT	11,8788 ± 1,95724 / 14,311 ± 2,4386	0,008

Tablo 3-58: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin Aynı Taraf Akciğer ortalama doz değerleri için ortalama, standart sapma ve ‘p’ değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	P DEĞERİ
3D/IMRT	852,95 ± 125,2231 / 883,82 ± 99,8021	0,374
3D/VMAT	852,95 ± 125,2231 / 1020,77 ± 89,8439	0,011
3D/3D+IMRT	852,95 ± 125,2231 / 868,33 ± 105,838	0,374
3D/ 3D+VMAT	852,95 ± 125,2231 / 936,85 ± 98,1977	0,011
IMRT/ 3D+IMRT	883,82 ± 99,8021 / 868,33 ± 105,838	0,374
IMRT/ 3D+VMAT	883,82 ± 99,8021 / 936,85 ± 98,1977	0,011
3D+IMRT/ 3D+VMAT	868,33 ± 105,838 / 936,85 ± 98,1977	0,008
3D/IMRT+VMAT	852,95 ± 125,2231 / 952,344 ± 86,8028	0,021
IMRT/ VMAT	883,82 ± 99,8021 / 1020,77 ± 89,8439	0,008
IMRT/IMRT+VMAT	883,82 ± 99,8022 / 952,344 ± 86,8028	0,008
VMAT/3D+VMAT	1020,77 ± 89,8439 / 936,85 ± 98,1977	0,011
VMAT/IMRT+VMAT	1020,77 ± 89,8439 / 952,344 ± 86,8028	0,008
VMAT/3D+IMRT	1020,77 ± 89,8439 / 868,33 ± 105,838	0,008
IMRT+VMAT/3D+VMAT	952,344 ± 86,8028 / 936,85 ± 98,1977	0,374
IMRT+VMAT/3D+IMRT	952,344 ± 86,8029 / 868,33 ± 105,838	0,011

Tablo 3-59: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin Karşı Akciğer V5(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	p DEĞERİ
3D/IMRT	0 ± 0 / 0,5313 ± 1,5932	0,18
3D/VMAT	0 ± 0 / 22,593 ± 6,25601	0,008
3D/3D+IMRT	0 ± 0 / 0 ± 0	1
3D/ 3D+VMAT	0 ± 0 / 3,177 ± 1,6203	0,008
IMRT/ 3D+IMRT	0,5313 ± 1,5932 / 0 ± 0	0,18
IMRT/ 3D+VMAT	0,5313 ± 1,5932 / 3,177 ± 1,6203	0,021
3D+IMRT/ 3D+VMAT	0 ± 0 / 3,177 ± 1,6203	0,008
3D/IMRT+VMAT	0 ± 0 / 6,24 ± 3,55722	0,008
IMRT/ VMAT	0,5313 ± 1,5932 / 22,593 ± 6,25601	0,008
IMRT/IMRT+VMAT	0,5313 ± 1,5933 / 6,24 ± 3,55722	0,008
VMAT/3D+VMAT	22,593 ± 6,25601 / 3,177 ± 1,6203	0,008
VMAT/IMRT+VMAT	22,593 ± 6,25602 / 6,24 ± 3,55722	0,008
VMAT/3D+IMRT	22,593 ± 6,25603 / 0 ± 0	0,008
IMRT+VMAT/3D+VMAT	6,24 ± 3,55722 / 3,177 ± 1,6203	0,008
IMRT+VMAT/3D+IMRT	6,24 ± 3,55723 / 0 ± 0	0,008

Tablo 3-60: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin Karşı Akciğer V10(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	p DEĞERİ
3D/IMRT	0 ± 0 / 0 ± 0	1
3D/VMAT	0 ± 0 / 2,7266 ± 1,5667	0,008
3D/3D+IMRT	0 ± 0 / 0 ± 0	1
3D/ 3D+VMAT	0 ± 0 / 0,0842 ± 0,14504	0,068
IMRT/ 3D+IMRT	0 ± 0 / 0 ± 0	1
IMRT/ 3D+VMAT	0 ± 0 / 0,0842 ± 0,14504	0,068
3D+IMRT/ 3D+VMAT	0 ± 0 / 0,0842 ± 0,14504	0,068
3D/IMRT+VMAT	0 ± 0 / 0,20785 ± 0,27687	0,018
IMRT/ VMAT	0 ± 0 / 2,7266 ± 1,5667	0,008
IMRT/IMRT+VMAT	0 ± 0 / 0,20785 ± 0,27687	0,018
VMAT/3D+VMAT	2,7266 ± 1,5667 / 0,0842 ± 0,14504	0,008
VMAT/IMRT+VMAT	2,7266 ± 1,5668 / 0,20785 ± 0,27687	0,008
VMAT/3D+IMRT	2,7266 ± 1,5669 / 0 ± 0	0,008
IMRT+VMAT/3D+VMAT	0,20785 ± 0,27687 / 0,0842 ± 0,14504	0,018
IMRT+VMAT/3D+IMRT	0,20785 ± 0,27688 / 0 ± 0	0,018

Tablo 3-61: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin Karşı Akciğer ortalama doz değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	p DEĞERİ
3D/IMRT	10,33 ± 2,933 / 102,81 ± 51,943	0,008
3D/VMAT	10,33 ± 2,933 / 327,155 ± 39,7040	0,008
3D/3D+IMRT	10,33 ± 2,933 / 56,51 ± 25,433	0,008
3D/ 3D+VMAT	10,33 ± 2,933 / 168,7 ± 19,7256	0,008
IMRT/ 3D+IMRT	102,81 ± 51,943 / 56,51 ± 25,433	0,008
IMRT/ 3D+VMAT	102,81 ± 51,943 / 168,7 ± 19,7256	0,021
3D+IMRT/ 3D+VMAT	56,51 ± 25,433 / 168,7 ± 19,7256	0,008
3D/IMRT+VMAT	10,33 ± 2,933 / 214,988 ± 37,6477	0,008
IMRT/ VMAT	102,81 ± 51,943 / 327,155 ± 39,7040	0,008
IMRT/IMRT+VMAT	102,81 ± 51,944 / 214,988 ± 37,6477	0,008
VMAT/3D+VMAT	327,155 ± 39,7040 / 168,7 ± 19,7256	0,008
VMAT/IMRT+VMAT	327,155 ± 39,7041 / 214,988 ± 37,6477	0,008
VMAT/3D+IMRT	327,155 ± 39,7042 / 56,51 ± 25,433	0,008
IMRT+VMAT/3D+VMAT	214,988 ± 37,6477 / 168,7 ± 19,7256	0,008
IMRT+VMAT/3D+IMRT	214,988 ± 37,6478 / 56,51 ± 25,433	0,008

Tablo 3-62: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin Kalp ortalama doz değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	p DEĞERİ
3D/IMRT	57,066 ± 17,5610 / 204,9 ± 47,7775	0,008
3D/VMAT	57,066 ± 17,5610 / 318,54 ± 57,559	0,008
3D/3D+IMRT	57,066 ± 17,5610 / 131 ± 28,3714	0,008
3D/ 3D+VMAT	57,066 ± 17,5610 / 187,81 ± 33,6528	0,008
IMRT/ 3D+IMRT	204,9 ± 47,7775 / 131 ± 28,3714	0,008
IMRT/ 3D+VMAT	204,9 ± 47,7775 / 187,81 ± 33,6528	0,173
3D+IMRT/ 3D+VMAT	131 ± 28,3714 / 187,81 ± 33,6528	0,008
3D/IMRT+VMAT	57,066 ± 17,5610 / 261,744 ± 49,5802	0,008
IMRT/ VMAT	204,9 ± 47,7775 / 318,54 ± 57,559	0,008
IMRT/IMRT+VMAT	204,9 ± 47,7776 / 261,744 ± 49,5802	0,008
VMAT/3D+VMAT	318,54 ± 57,559 / 187,81 ± 33,6528	0,008
VMAT/IMRT+VMAT	318,54 ± 57,560 / 261,744 ± 49,5802	0,008
VMAT/3D+IMRT	318,54 ± 57,561 / 131 ± 28,3714	0,008
IMRT+VMAT/3D+VMAT	261,744 ± 49,5802 / 187,81 ± 33,6528	0,008
IMRT+VMAT/3D+IMRT	261,744 ± 49,5803 / 131 ± 28,3714	0,008

Tablo 4-63: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin Kalp V30(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve ‘p’ değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	p DEĞERİ
3D/IMRT	0 ± 0 / 0 ± 0	1
3D/VMAT	0 ± 0 / 0 ± 0	1
3D/3D+IMRT	0 ± 0 / 0 ± 0	1
3D/ 3D+VMAT	0 ± 0 / 0 ± 0	1
IMRT/ 3D+IMRT	0 ± 0 / 0 ± 0	1
IMRT/ 3D+VMAT	0 ± 0 / 0 ± 0	1
3D+IMRT/ 3D+VMAT	0 ± 0 / 0 ± 0	1
3D/IMRT+VMAT	0 ± 0 / 0 ± 0	1
IMRT/ VMAT	0 ± 0 / 0 ± 0	1
IMRT/IMRT+VMAT	0 ± 0 / 0 ± 0	1
VMAT/3D+VMAT	0 ± 0 / 0 ± 0	1
VMAT/IMRT+VMAT	0 ± 0 / 0 ± 0	1
VMAT/3D+IMRT	0 ± 0 / 0 ± 0	1
IMRT+VMAT/3D+VMAT	0 ± 0 / 0 ± 0	1
IMRT+VMAT/3D+IMRT	0 ± 0 / 0 ± 0	1

Tablo 4-64: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin Kalp V5(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve ‘p’ değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	p DEĞERİ
3D/IMRT	0,0334 ± 0,06653 / 4,822 ± 4,338	0,008
3D/VMAT	0,0334 ± 0,06653 / 15,336 ± 5,57485	0,008
3D/3D+IMRT	0,0334 ± 0,06653 / 1,8048 ± 2,70165	0,008
3D/ 3D+VMAT	0,0334 ± 0,06653 / 2,9622 ± 1,7385	0,008
IMRT/ 3D+IMRT	4,822 ± 4,338 / 1,8048 ± 2,70165	0,008
IMRT/ 3D+VMAT	4,822 ± 4,338 / 2,9622 ± 1,7385	0,086
3D+IMRT/ 3D+VMAT	1,8048 ± 2,70165 / 2,9622 ± 1,7385	0,086
3D/IMRT+VMAT	0,0334 ± 0,06653 / 7,8655 ± 4,27502	0,008
IMRT/ VMAT	4,822 ± 4,338 / 15,336 ± 5,57485	0,008
IMRT/IMRT+VMAT	4,822 ± 4,339 / 7,8655 ± 4,27502	0,008
VMAT/3D+VMAT	15,336 ± 5,57485 / 2,9622 ± 1,7385	0,008
VMAT/IMRT+VMAT	15,336 ± 5,57486 / 7,8655 ± 4,27502	0,008
VMAT/3D+IMRT	15,336 ± 5,57487 / 1,8048 ± 2,70165	0,008
IMRT+VMAT/3D+VMAT	7,8655 ± 4,27502 / 2,9622 ± 1,7385	0,008
IMRT+VMAT/3D+IMRT	7,8655 ± 4,27503 / 1,8048 ± 2,70165	0,008

Tablo 4-65: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin Karşı Meme ortalama doz değerleri için ortalama, standart sapma ve ‘p’ değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	p DEĞERİ
3D/IMRT	23,58 ± 12,5425 / 172,81 ± 44,1986	0,008
3D/VMAT	23,58 ± 12,5425 / 287,8 ± 62,708	0,008
3D/3D+IMRT	23,58 ± 12,5425 / 98,15 ± 25,4198	0,008
3D/ 3D+VMAT	23,58 ± 12,5425 / 155,64 ± 36,7028	0,008
IMRT/ 3D+IMRT	172,81 ± 44,1986 / 98,15 ± 25,4198	0,008
IMRT/ 3D+VMAT	172,81 ± 44,1986 / 155,64 ± 36,7028	0,214
3D+IMRT/ 3D+VMAT	98,15 ± 25,4198 / 155,64 ± 36,7028	0,008
3D/IMRT+VMAT	23,58 ± 12,5425 / 230,3 ± 44,73779	0,008
IMRT/ VMAT	172,81 ± 44,1986 / 287,8 ± 62,708	0,008
IMRT/IMRT+VMAT	172,81 ± 44,1986 / 230,3 ± 44,73779	0,008
VMAT/3D+VMAT	287,8 ± 62,708 / 155,64 ± 36,7028	0,008
VMAT/IMRT+VMAT	287,8 ± 62,709 / 230,3 ± 44,73779	0,008
VMAT/3D+IMRT	287,8 ± 62,710 / 98,15 ± 25,4198	0,008
IMRT+VMAT/3D+VMAT	230,3 ± 44,73779 / 155,64 ± 36,7028	0,008
IMRT+VMAT/3D+IMRT	230,3 ± 44,73780 / 98,15 ± 25,4198	0,008

Tablo 4-66: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin Karşı Meme maksimum doz değerleri için ortalama, standart sapma ve 'p' değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	p DEĞERİ
3D/IMRT	1058,088 ± 815,5612 / 1282,2 ± 268,597	0,374
3D/VMAT	1058,088 ± 815,5612 / 1659,55 ± 166,4357	0,038
3D/3D+IMRT	1058,088 ± 815,5612 / 1101,055 ± 466,44	0,767
3D/ 3D+VMAT	1058,088 ± 815,5612 / 1205,13 ± 400,8136	0,515
IMRT/ 3D+IMRT	1282,2 ± 268,597 / 1101,055 ± 466,44	0,139
IMRT/ 3D+VMAT	1282,2 ± 268,597 / 1205,13 ± 400,8136	0,374
3D+IMRT/ 3D+VMAT	1101,055 ± 466,44 / 1205,13 ± 400,8136	0,066
3D/IMRT+VMAT	1058,088 ± 815,5612 / 1354,422 ± 180,0740	0,214
IMRT/ VMAT	1282,2 ± 268,597 / 1659,55 ± 166,4357	0,008
IMRT/IMRT+VMAT	1282,2 ± 268,597 / 1354,422 ± 180,0740	0,139
VMAT/3D+VMAT	1659,55 ± 166,4357 / 1205,13 ± 400,8136	0,011
VMAT/IMRT+VMAT	1659,55 ± 166,4358 / 1354,422 ± 180,0740	0,008
VMAT/3D+IMRT	1659,55 ± 166,4359 / 1101,055 ± 466,44	0,008
IMRT+VMAT/3D+VMAT	1354,422 ± 180,0740 / 1205,13 ± 400,8136	0,173
IMRT+VMAT/3D+IMRT	1354,422 ± 180,0741 / 1101,055 ± 466,44	0,086

Tablo 4-67: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin Karşı Meme V5(%) değerleri için ortalama, standart sapma ve ‘p’ değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	p DEĞERİ
3D/IMRT	0,1342 ± 0,3189 / 0,3382 ± 0,74049	0,008
3D/VMAT	0,1342 ± 0,3189 / 11,97 ± 5,3272	0,008
3D/3D+IMRT	0,1342 ± 0,3189 / 0,7392 ± 1,14142	0,008
3D/ 3D+VMAT	0,1342 ± 0,3189 / 2,1344 ± 0,2332	0,008
IMRT/ 3D+IMRT	0,3382 ± 0,74049 / 0,7392 ± 1,14142	0,008
IMRT/ 3D+VMAT	0,3382 ± 0,74049 / 2,1344 ± 0,2332	0,011
3D+IMRT/ 3D+VMAT	0,7392 ± 1,14142 / 2,1344 ± 0,2332	0,008
3D/IMRT+VMAT	0,1342 ± 0,3189 / 7,555 ± 2,8586	0,008
IMRT/ VMAT	0,3382 ± 0,74049 / 11,97 ± 5,3272	0,008
IMRT/IMRT+VMAT	0,3382 ± 0,74050 / 7,555 ± 2,8586	0,008
VMAT/3D+VMAT	11,97 ± 5,3272 / 2,1344 ± 0,2332	0,008
VMAT/IMRT+VMAT	11,97 ± 5,3273 / 7,555 ± 2,8586	0,008
VMAT/3D+IMRT	11,97 ± 5,3274 / 0,7392 ± 1,14142	0,008
IMRT+VMAT/3D+VMAT	7,555 ± 2,8586 / 2,1344 ± 0,2332	0,008
IMRT+VMAT/3D+IMRT	7,555 ± 2,8587 / 0,7392 ± 1,14142	0,008

Tablo 4-68: Sağ Meme hastalarında, 6 farklı farklı tekniğin MU değerleri için ortalama, standart sapma ve ‘p’ değerlerinin karşılaştırılması

TEKNİK	MEAN ± STANDART SAPMA	p DEĞERİ
3D/IMRT	226,55 ± 12,817 / 1271,777 ± 118,032	0,008
3D/VMAT	226,55 ± 12,817 / 435,77 ± 21,264	0,008
3D/3D+IMRT	226,55 ± 12,817 / 739,11 ± 67,3376	0,008
3D/ 3D+VMAT	226,55 ± 12,817 / 326,55 ± 15,7806	0,008
IMRT/ 3D+IMRT	1271,777 ± 118,032/ 739,11 ± 67,3376	0,008
IMRT/ 3D+VMAT	1271,777 ± 118,032 / 326,55 ± 15,7806	0,008
3D+IMRT/ 3D+VMAT	739,11 ± 67,3376 / 326,55 ± 15,7806	0,008
3D/IMRT+VMAT	226,55 ± 12,817 / 854,77 ± 54,9176	0,008
IMRT/ VMAT	1271,777 ± 118,032 / 435,77 ± 21,264	0,008
IMRT/IMRT+VMAT	1271,777 ± 118,032 / 854,77 ± 54,9176	0,008
VMAT/3D+VMAT	435,77 ± 21,264 / 326,55 ± 15,7806	0,008
VMAT/IMRT+VMAT	435,77 ± 21,265 / 854,77 ± 54,9176	0,008
VMAT/3D+IMRT	435,77 ± 21,266 / 739,11 ± 67,3376	0,008
IMRT+VMAT/3D+VMAT	854,77 ± 54,9176 / 326,55 ± 15,7806	0,008
IMRT+VMAT/3D+IMRT	854,77 ± 54,9177 / 739,11 ± 67,3376	0,008

5. TARTIŞMA

Bu çalışma, planlanan hedef hacimleri 500-1500 cm³ arasında değişen sol meme kanseri tanılı 10 hasta ile 600-1700 cm³ arasında değişen sağ meme kanseri tanılı 10 hasta olmak üzere toplam 20 meme kanseri tanısı olan hastanın bilgisayarlı tomografi görüntüleri kullanılarak hazırlanmıştır. Bu hastalara tomografi görüntüleri üzerinden 3DCRT, IMRT, VMAT planlama teknikleri ile birlikte bu tekniklerin ayrı ayrı birleştirilmesi sonucu elde edilen hibrit planlar hazırlanmıştır. Hazırlanan planlama tekniklerinden faydalanılarak sırasıyla; 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT ve IMRT+VMAT olmak üzere 3 farklı hibrit plan hazırlanmıştır. 3DCRT, IMRT ve VMAT planlama teknikleri ile elde edilen hibrit planların karşılaştırılarak hibrit planların plan kalitesine olan etkisinin araştırılması amaçlanmıştır.

Radyoterapi planlarının karşılaştırılmaları yapılırken Doz Volüm Histogramı(DVH) bilgileri kullanılacak ve bu karşılaştırmalar yapılırken, Planlanan Hedef Volüm(PTV), Kritik Organ(OAR) dozları ile birlikte, Homojenite İndeks(HI), Konformite İndeks(CI), ve Monitör Unit(MU) değerleri analiz edilmiştir.

Planlanan Hedef Volüm(PTV) değerlendirilmesinde Homojenite İndeks(HI) ve Konformite İndeks(CI) parametleri ile D%98 (near-minimum) ile D%2 (near-maksimum) değerleri kullanılmıştır. PTV değerlendirmesi yapılırken, HI ve CI için ICRU protokollerinde belirtilmiş olan, CI için tanımlanan, 1'e en yakın olma koşulu ve HI için tanımlanan, 0'a en yakın olma koşulu dikkate alınmıştır. PTV coveradgeleri açısından yapılan değerlendirme için ise D%98 ve D%2 değerlerinin 5000cGy'e olan yakınlıkları dikkate alınmıştır.

Kritik Organ Dozları(OAR) arasında karşılaştırmalar yapılırken RTOG ve QUANTEC tarafından tanımlanan doz limitleri dikkate alınmıştır. Kritik organlar, tanımlanmış olan limitler çerçevesinde, Kalp Dmean(cGy), V5(%), V10(%), V20(%), V30(%) değerleri, İpsilateral Akciğer Dmean(cGy), V5(%), V10(%), V20(%) değerleri, Contralateral Akciğer Dmean(cGy), V5(%), V10(%) değerleri, Karşı Meme Dmean(cGy), Dmax(cGy), V5(%), V10(%) değerleri dikkate alınarak kıyaslanacaktır. Kritik organlar için değerlendirme, tanımlanan doz limitleri içerisinde ve aynı zamanda en az radyasyon dozuna maruz kalacak şekilde yapılacaktır [38,39].

10'u sol ve 10'u sağ olmak üzere, 20 meme kanseri tanılı hastanın 6 farklı planlama tekniği kullanılarak elde edilen planların istatistik sonuçları ve karşılaştırılması;

5.1. Sol Meme hastalarının CI ve HI değerlerinin karşılaştırılması

Bu çalışmada kullanılan 10 sol meme hastasının 3DCRT, IMRT, VMAT planlama teknikleri ile ve bunların hibritleri olan 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT ve IMRT+VMAT teknikleri için CI değerleri yukarıdaki karşılaştırıldığında, VMAT, IMRT+VMAT ve 3D+VMAT hibrit planlarında sırayla $0,901 \pm 0,022$, $0,880 \pm 0,025$ ve $0,846 \pm 0,055$ olmak üzere 1'e en yakın tekniklerdir.

VMAT planlar ile 3DCRT, IMRT planları ve 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT, IMRT+VMAT hibrit planları karşılaştırıldığında, VMAT planın CI değerlerinin diğer planlardan daha iyi olduğu görülmüştür.

3DCRT+VMAT planlar ile 3DCRT, IMRT, VMAT planları ve 3DCRT+IMRT, IMRT+VMAT hibrit planları karşılaştırıldığında, CI değerlerinin 3DCRT plana ve 3DCRT+IMRT hibrit plana göre daha iyi olduğu görülmüştür; ancak diğer tekniklerle kıyaslandığında üstünlüğü yoktur.

IMRT+VMAT planlar ile 3DCRT, IMRT, VMAT planları ve 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT hibrit planları karşılaştırıldığında, CI değerlerinin 3DCRT, IMRT ve 3DCRT+IMRT hibrit plana göre daha iyi olduğu görülmüştür; ancak diğer tekniklerle kıyaslandığında üstünlüğü yoktur.

HI değerleri karşılaştırıldığında; IMRT+VMAT, IMRT ve VMAT sırasıyla; $0,099 \pm 0,021$, $0,103 \pm 0,019$ ve $0,124 \pm 0,026$ olmak üzere 0'a en yakın olan tekniklerdir.

IMRT+VMAT planlar ile 3DCRT, IMRT, VMAT planları ve 3DCRT+VMAT, 3DCRT+IMRT hibrit planları karşılaştırıldığında, HI değerlerinin 3DCRT, VMAT plana ve 3DCRT+VMAT, 3DCRT+IMRT hibrit plana göre daha iyi olduğu görülmüştür; ancak diğer tekniklerle kıyaslandığında üstünlüğü yoktur.

IMRT planlar ile 3DCRT, VMAT planları ve 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT, IMRT+VMAT hibrit planları karşılaştırıldığında, HI değerlerinin 3DCRT, VMAT plana ve 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT hibrit planlara göre daha iyi olduğu görülmüştür.

VMAT planlar ile 3DCRT, IMRT planları ve 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT, IMRT+VMAT hibrit planları karşılaştırıldığında, HI değerlerinin 3DCRT plana ve 3DCRT+VMAT hibrit plana göre daha iyi olduğu görülmüştür.

CI ve HI birlikte değerlendirildiğinde IMRT, VMAT ve bu iki teknikle oluşturulan IMRT+VMAT hibrit plan tekniği, PTV dağılımı açısından en uygun tekniklerdir.

5.2. Sol Meme hastalarında İpsilateral Akciğer V5(%), V10(%) ve V20(%) hacimlerinin değerlendirilmesi

Bu çalışmada kullanılan 10 sol meme hastasının 3DCRT, IMRT, VMAT planlama teknikleri ile ve bunların ayrı ayrı birleştirilmesiyle oluşturulan hibrit planları olan 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT ve IMRT+VMAT teknikleri için ipsilateral akciğer V5(%) hacim değerleri yukarıdaki sırayla; 30,659±3,96, 50,522±9,17, 50,768±9,85 ve hibritler ise yine yukarıdaki sırayla 39,499±5,91, 38,884±6,11, 50,743±7,87 olarak hesaplanmıştır.

3DCRT planlar ile IMRT, VMAT planları ve 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT, IMRT+VMAT hibrit planları karşılaştırıldığında, 3DCRT planının ipsilateral akciğer V5(%) hacim değerinin diğer planların hepsinden daha düşük olduğu görülmüştür. IMRT ve VMAT planlarında birbirine çok yakındır ve en yüksektir. 3DCRT tekniği ilave edilerek oluşturulan planlarda V5(%) hacmi IMRT ve VMAT planlarına göre daha düşüktür. 3DCRT tekniğinin ilave edilmesi 5 Gy doz alan akciğer hacmini azaltmaktadır.

V10(%) hacim değerleri yukarıdaki sırayla; 21,47±3,53, 24,54±4,36, 23,803±5,19 ve hibritler ise yine yukarıdaki sırayla 22,428±3,12, 22,922±3,33, 24,079±4,18 olarak hesaplanmıştır. V10(%) hacmi en düşük 3DCRT planlarında 21,47 ve en yüksek IMRT planlarında 24,54'tür. Tüm tekniklerden elde edilen sonuçlar birbirine yakındır. Aralarında klinik olarak anlamlı bir fark yoktur.

V20(%) hacim değerleri yukarıdaki sırayla; 16,712±3,08, 12,585±1,66, 11,103±1,75 ve hibritler ise yine yukarıdaki sırayla 15,427±2,4, 15,408±2,24, 11,927±1,47 olarak hesaplanmıştır. İpsilateral akciğer V20(%) hacmi 16,712±3,08 değeri ile en yüksek hacim 3DCRT planlarda gözlenirken; en düşük hacim 11,103±1,75 ile VMAT planlarda gözlenmiştir. 3DCRT'nin dahil edilmediği hibrit planlar da birbirlerine yakın değerlerdedir.

5.3. Sol Meme hastalarında İpsilateral Akciğer Dmean(cGy) dozlarının değerlendirilmesi

10 sol meme hastasının 3DCRT, IMRT, VMAT planlama teknikleri ile ve bunların ayrı ayrı birleştirilmesiyle oluşturulan hibrit planları olan 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT ve

IMRT+VMAT teknikleri için İpsilateral akciğer Dmean(cGy) doz değerleri yukarıdaki sırayla; 918,57±139,51, 884,32±116,10, 822,663±105,75 ve hibritler ise yine yukarıdaki sırayla 901,56±103,19, 870,73±82,46, 853,53±95,61 olarak hesaplanmıştır.

Meme ışınlamalarında tümörün bulunduğu taraftaki akciğerin aldığı ortalama dozlar değerlendirildiğinde, en yüksek doz 918,57 cGy değeri ile 3DCRT tedavi planlama tekniğinde gözlenmiştir. IMRT ve VMAT planlama tekniklerinde bu değerler sırasıyla 884,32 cGy ve 822,66 cGy olarak hesaplanmıştır. Diğer tekniklerle kıyaslandığında VMAT planlama tekniğiyle yapılan planlar taraf akciğer dozunu daha fazla düşürmektedirler.

5.4. Sol Meme hastalarında Contralateral Akciğer V5(%), V10(%) hacimlerinin ve Dmean(cGy) dozlarının değerlendirilmesi

Bu çalışmada kullanılan 10 sol meme hastasının 3DCRT, IMRT, VMAT planlama teknikleri ile ve bunların ayrı ayrı birleştirilmesiyle oluşturulan hibrit planları olan 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT ve IMRT+VMAT teknikleri için contralateral akciğer V5(%) hacim değerleri yukarıdaki sırayla; 0,005±0,015, 2,727±4,31, 16,272±6,12 ve hibritler ise yine yukarıdaki sırayla 0,435±0,88, 2,32±1,36, 6,703 ± 3,99 olarak hesaplanmıştır.

Yapılan 6 farklı tedavi planlama tekniği ile contralateral akciğer V5(%) hacim değerleri kıyaslandığında, en avantajlı teknik 0,005±0,015 değeri ile neredeyse 0'a yakın olan 3DCRT tekniğidir. 3DCRT tekniği ile yapılan planlarda 5Gy doz alan hacim neredeyse yoktur. Contralateral akciğer V5(%) değerlerine bakıldığında en dezavantajlı teknik ise, 16,272±6,12 olan VMAT ile yapılan planlardır. IMRT ve VMAT tekniklerine 3DCRT planlarının ilave edilerek ayrı ayrı oluşturulduğu hibrit planlarda 5Gy doz alan hacimlerin azaldığı görülmektedir.

V10(%) hacim değerleri yukarıdaki sırayla; 0±0, 0,367±0,77, 1,812±1,18 ve hibritler ise yine yukarıdaki sırayla 0,435±0,88, 0,108±0,13, 0,410±0,61 olarak hesaplanmıştır.

3DCRT planlar ile IMRT, VMAT planları ve 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT, IMRT+VMAT hibrit planları karşılaştırıldığında, 3DCRT planının contralateral akciğer V10(%) hacim değerinin IMRT planı ile arasında anlamlı bir fark olmadığı; ancak diğer tekniklerden daha düşük olduğu görülmüştür.

Contralateral akciğer V10(%) hacim değerleri kıyaslandığında, en avantajlı teknik 0 ± 0 değeri ile 3DCRT tekniğidir. 3DCRT tekniği ile yapılan planlarda 10Gy doz alan hacim yoktur. Contralateral akciğer V10(%) değerlerine bakıldığında en dezavantajlı teknik ise, $1,812\pm 1,18$ olan VMAT ile yapılan planlardır. IMRT ve VMAT tekniklerine 3DCRT planlarının ilave edilerek ayrı ayrı oluşturulduğu hibrit planlarda 10Gy doz alan hacimlerin azaldığı görülmektedir.

Karşı taraf akciğer Dmean(cGy) doz değerleri bakımından, en avantajlı teknik $15,28\pm 5,29$ değeri ile 3DCRT tekniğidir. En dezavantajlı teknik ise, $626,57\pm 104,46$ ile VMAT planlardır. IMRT ve VMAT tekniklerine 3DCRT planları ilave edilerek oluşturulan hibrit planlarda contralateral akciğerin aldığı ortalama dozlar düşmektedir.

5.5. Sol Meme hastalarında Kalp V30(%), V5(%) hacimlerinin ve Dmean(cGy) doz değerlerinin karşılaştırılması

10 sol meme hastasının 3DCRT, IMRT, VMAT planlama teknikleri ile ve bunların ayrı ayrı birleştirilmesiyle oluşturulan hibrit planları olan 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT ve IMRT+VMAT teknikleri için kalp V30(%) hacim değerleri yukarıdaki sırayla; $1,664\pm 1,92$, $0,745\pm 1,163$, $0,149\pm 0,25$ ve hibritler ise yine yukarıdaki sırayla $1,176\pm 1,52$, $0,925\pm 1,17$, $0,406\pm 0,66$ olarak hesaplanmıştır. Kalp V30(%) hacim değerleri kıyaslandığında, en avantajlı teknik $0,149\pm 0,25$ değeri ile VMAT tekniğidir. En dezavantajlı teknik ise, $1,664\pm 1,92$ değeri ile 3DCRT tekniğidir. IMRT ve 3DCRT tekniklerine VMAT planlarının ilave edilerek ayrı ayrı oluşturulduğu hibrit planlarda, kalbin 30Gy alan doz hacimlerinin düştüğü görülmektedir. Hibrit planlar içinde en düşük değere IMRT+VMAT hibrit plan sahiptir.

V5(%) hacim değerleri yukarıdaki sırayla; $5,712\pm 3,57$, $13,643\pm 4,67$, $15,823\pm 6,72$ ve hibritler ise yine yukarıdaki sırayla $8,417\pm 3,65$, $8,223\pm 4,33$, $13,798\pm 5,16$ olarak hesaplanmıştır. 3DCRT planlar ile IMRT, VMAT planları ve 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT, IMRT+VMAT hibrit planları karşılaştırıldığında, 3DCRT planın kalp V5(%) hacim değerinin diğer planların hepsinden daha düşük olduğu görülmüştür. 3DCRT ile oluşturulan 3DCRT+IMRT ve 3DCRT+VMAT hibrit planlarında V5(%) hacmi IMRT ve VMAT planlarına göre anlamlı olarak daha düşüktür.

Kalp Dmean(cGy) doz değerleri yukarıdaki sırayla; 231,06±110,09, 332,37±86,39, 366,82±84,36 ve hibritler ise yine yukarıdaki sırayla; 281,9±96,57, 299,17±94,80, 349,65±83,91 olarak hesaplanmıştır.

3DCRT planlar ile IMRT, VMAT planları ve 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT, IMRT+VMAT hibrit planları karşılaştırıldığında, 3DCRT planların kalp Dmean(cGy) doz değerinin diğer planların hepsinden daha düşük, VMAT planların ise en yüksek doz değerine sahip olduğu görülmüştür. 3DCRT ile oluşturulan 3DCRT+IMRT ve 3DCRT+VMAT hibrit planlarında Dmean(cGy) dozu IMRT ve VMAT planlarına göre anlamlı olarak daha düşüktür. VMAT ile IMRT planları arasında kalbin aldığı Dmean(cGy) dozları arasında anlamlı bir fark yoktur.

5.6. Sol Meme hastalarında Karşı Meme V5(%), Dmean(cGy) ve Dmax(cGy) değerlerinin karşılaştırılması

Bu çalışmada 10 sol meme hastasının 3DCRT, IMRT, VMAT planlama teknikleri ile ve bunların ayrı ayrı birleştirilmesiyle oluşturulan hibrit planları olan 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT ve IMRT+VMAT teknikleri için karşı meme V5(%) hacim değerleri yukarıdaki sırayla; 0,029±0,052, 4,269±2,32, 6,862±2,49 ve hibritler ise yine yukarıdaki sırayla 0,560±0,918, 0,741±0,652, 5,236±1,61 olarak hesaplanmıştır. Karşı meme V5(%) hacim değerinin kıyaslandığında, en avantajlı teknik 0,029±0,052 değeri ile 3DCRT tekniğidir. En dezavantajlı teknik ise, 6,862±2,49 değeri ile VMAT tekniğidir. 3DCRT+IMRT ve 3DCRT+VMAT hibrit tekniklerinde karşı meme V5(%) hacim değerleri arasında anlamlı fark görülmemiştir. IMRT ve VMAT tekniklerine 3DCRT planlarının ilave edilerek ayrı ayrı oluşturulduğu hibrit planlarda karşı memenin 5Gy aldığı doz hacminin düştüğü görülmektedir.

Karşı meme Dmean(cGy) doz değerleri kıyaslandığında, en avantajlı teknik 23,28±6,57 değeri ile 3DCRT tekniğidir. En dezavantajlı teknik ise, 245,45±28,66 değeri ile VMAT tekniğidir. IMRT ve VMAT tekniklerine 3DCRT planlarının ilave edilerek ayrı ayrı oluşturulduğu hibrit planlarda karşı memenin aldığı ortalama dozların düştüğü görülmektedir.

Karşı meme Dmax(cGy) dozu, en düşük 3DCRT tekniği ile 787,08±680,13 cGy, en yüksek IMRT ve VMAT tekniği ile sırasıyla 1424,10±421,35, 1426,77±271,71 cGy olarak

elde edilmiştir. 3DCRT ile oluşturulan hibrit tekniklerde, bu doz değerleri IMRT ve VMAT tekniklerine göre daha düşüktür.

5.7. Sol Meme hastaları için MU değerlerinin karşılaştırılması

Bu çalışmada kullanılan 10 sol meme hastasının 3DCRT, IMRT, VMAT planlama teknikleri ile ve bunların hibritleri olan 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT ve IMRT+VMAT hibrit teknikleri için MU değerleri yukarıdaki sırayla $217,4 \pm 9,21$, $1193,4 \pm 148,47$, $448,9 \pm 43,18$ ve hibritler ise yine yukarıdaki sırayla $705,3 \pm 76,03$, $333,5 \pm 22,49$, $821,4 \pm 69,16$ olarak hesaplanmıştır. MU değerleri karşılaştırıldığında en avantajlı teknik $217,4 \pm 9,21$ değeri ile 3DCRT tekniğidir. En dezavantajlı teknik $1193,4 \pm 148,47$ değeri ile IMRT tekniğidir. 3DCRT tekniği ile oluşturulan IMRT+ 3DCRT ve VMAT+3DCRT hibrit planlarında MU sayısı azalmakta olup ve buna bağlı olarak tedavi süresi kısalmaktadır.

5.8. Sağ Meme Hastalarında CI ve HI değerlerinin Karşılaştırılması

Bu çalışmada kullanılan 10 sağ meme hastasının 3DCRT, IMRT, VMAT planlama teknikleri ile ve bunların hibritleri olan 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT ve IMRT+VMAT teknikleri için CI değerleri yukarıdaki sırayla $0,613 \pm 0,02$, $0,846 \pm 0,032$, $0,910 \pm 0,01$ ve hibritler ise yine yukarıdaki sırayla $0,795 \pm 0,03$, $0,850 \pm 0,01$, $0,893 \pm 0,01$ olarak hesaplanmıştır.

CI değerleri karşılaştırıldığında; VMAT, IMRT+VMAT ve 3DCRT+VMAT planları sırasıyla $0,910 \pm 0,01$, $0,893 \pm 0,01$ ve $0,850 \pm 0,01$ olmak üzere 1'e en yakın tekniklerdir. En iyi CI değerine sahip planlar VMAT tekniğinde elde edilirken, en kötü CI değeri 3DCRT planlarıyla elde edilmiştir.

HI değerleri yukarıdaki sırayla $0,188 \pm 0,01$, $0,125 \pm 0,04$, $0,134 \pm 0,009$ ve hibritler ise yine yukarıdaki sırayla $0,130 \pm 0,01$, $0,138 \pm 0,008$, $0,112 \pm 0,02$ olarak hesaplanmıştır. HI değerleri karşılaştırıldığında; IMRT+VMAT, IMRT ve 3DCRT+IMRT sırasıyla; $0,112 \pm 0,02$, $0,125 \pm 0,04$ ve $0,130 \pm 0,01$ olmak üzere 0'a en yakın olan tekniklerdir. IMRT tekniği ilave edilerek oluşturulan IMRT+VMAT ve 3DCRT+IMRT hibrit planlarda HI değerinin daha iyi olduğu görülmüştür.

CI ve HI birlikte değerlendirildiğinde IMRT, VMAT ve bu iki teknikle oluşturulan IMRT+VMAT hibrit plan tekniği, PTV dağılımı açısından en uygun tekniklerdir.

5.9. Sağ Meme hastalarında İpsilateral Akciğer V5(%), V10(%) ve V20(%) ve Dmean(cGy) hacim değerlerinin karşılaştırması

Bu çalışmada kullanılan 10 sağ meme hastasının 3DCRT, IMRT, VMAT planlama teknikleri ile ve bunların ayrı ayrı birleştirilmesiyle oluşturulan hibrit planları olan 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT ve IMRT+VMAT teknikleri için İpsilateral akciğer V5(%) hacim değerleri yukarıdaki sırayla; 29,21±3,75, 51,65±7,35, 73,465±7,10 ve hibritler ise yine yukarıdaki sırayla 38,321±3,97, 52,224±5,24, 64,944±5,57 olarak hesaplanmıştır.

Yapılan 6 farklı tedavi planlama tekniği ile İpsilateral akciğer V5(%) hacim değerleri kıyaslandığında, en düşük hacmin 29,21±3,75 değeri ile 3DCRT planlarında olduğu gözlenirken, en yüksek hacim değerinin 73,465±7,10 değeri ile VMAT planlarında olduğu gözlenmiştir. 3DCRT'in içinde bulunduğu 3DCRT+IMRT ve 3DCRT+VMAT hibrit planlarda ipsilateral akciğer V5(%) hacim değerleri, IMRT ve VMAT planlara göre daha düşüktür. 3DCRT'nin ilave edildiği hibrit planlarda, ipsilateral akciğer 5Gy alan doz hacminde anlamlı düşüş meydana gelmektedir.

V10(%) hacim değerleri yukarıdaki sırayla; 19,73±3,07, 23,66±2,9, 37,88±6,34 ve hibritler ise yine yukarıdaki sırayla 20,975±2,84, 24,94±2,97, 29,66±3,85 olarak hesaplanmıştır. Yapılan 6 farklı tedavi planlama tekniği ile İpsilateral akciğer V10(%) hacim değerleri kıyaslandığında, en düşük hacmin 19,73±3,07 değeri ile 3DCRT planlarında olduğu gözlenirken, en yüksek hacim değerinin 37,88±6,34 değeri ile VMAT planlarında olduğu gözlenmiştir. 3DCRT'in içinde bulunduğu hibrit planlarda ipsilateral akciğer V10(%) hacim değerleri, IMRT ve VMAT planlara göre daha düşüktür. 3DCRT'nin ilave edildiği hibrit planlarda, ipsilateral akciğer 10Gy alan doz hacminde anlamlı düşüş meydana gelmektedir.

İpsilateral akciğer V20(%) hacim değerleri yukarıdaki sırayla; 15,187±2,83, 11,87±2,68, 11,64±2,60 ve hibritler ise yine yukarıdaki sırayla 14,311±2,43, 14,462±2,72, 11,87±1,95 olarak hesaplanmıştır.

İpsilateral akciğer V20(%) hacim değerlerine bakıldığında, 15,187±2,83 değeri ile en yüksek hacim 3DCRT planlarda gözlenirken; en düşük hacim 11,64±2,60 ile VMAT planlarda gözlenmiştir. IMRT ile VMAT planların V20(%) hacim değerleri çok benzerdir.

IMRT+VMAT hibrit planları ise en düşük hacim değerine sahiptir. V20(%) hacminin düşürülmesinde hibrit planların bir katkısı olmamıştır.

İpsilateral akciğer Dmean(cGy) doz değerleri yukarıdaki sırayla; 852,95±125,22, 883,82±99,80, 1020,77±89,84 ve hibritler ise yukarıdaki sırayla 868,33±105,83, 936,85±98,19, 952,34±86,80 olarak hesaplanmıştır. İpsilateral akciğerin aldığı ortalama dozlar değerlendirildiğinde, en düşük doz değeri 852,95±125,22 ile, 3DCRT tedavi planlama tekniğinde gözlenmiştir. En yüksek ortalama doz VMAT tekniğinde elde edilmiştir. VMAT tekniğiyle oluşturulan 3DCRT+VMAT ve IMRT+VMAT hibrit planlar kullanılarak ipsilateral akciğerin aldığı ortalama dozların düşürülmesinin mümkün olduğu görülmüştür.

5.10. Sağ Meme hastalarında Contralateral Akciğer V5(%), V10(%) ve Dmean(cGy) değerlerinin karşılaştırılması

Bu çalışmada kullanılan 10 sağ meme hastasının 3DCRT, IMRT, VMAT planlama teknikleri ile ve bunların ayrı ayrı birleştirilmesiyle oluşturulan hibrit planları olan 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT ve IMRT+VMAT teknikleri için contralateral akciğer V5(%) hacim değerleri yukarıdaki sırayla; 0±0, 0,531±1,59, 22,593±6,25 ve hibritler ise yine yukarıdaki sırayla 0±0, 3,177±1,62, 6,24±3,55 olarak hesaplanmıştır. Yapılan 6 farklı tedavi planlama tekniği ile contralateral akciğer V5(%) hacim değerleri kıyaslandığında, en avantajlı teknikler 0±0 değerleri ile 3DCRT ve 3DCRT+IMRT teknikleridir. 3DCRT ve 3DCRT+IMRT tekniği ile yapılan planlarda 5Gy doz alan hacim yoktur.

Contralateral akciğer V5(%) değerlerine bakıldığında en dezavantajlı teknik ise, 22,593±6,25 değeri ile VMAT teknikleridir. IMRT ve VMAT tekniklerine 3DCRT planlarının ilave edilerek ayrı ayrı oluşturulduğu hibrit planlarda 5Gy doz alan hacimlerin azaldığı görülmektedir.

Contralateral akciğer V10(%) hacim değerleri yukarıdaki sırayla; 0±0, 0±0, 2,726±1,56 ve hibritler ise yine yukarıdaki sırayla 0±0, 0±0, 0,207±0,27 olarak hesaplanmıştır. Contralateral akciğer V10(%) hacim değerleri kıyaslandığında, en avantajlı teknik 0±0 değerleri ile 3DCRT ve IMRT teknikleridir. 3DCRT ve IMRT tekniği ile yapılan planlarda 10Gy doz alan hacim yoktur. Contralateral akciğer V10(%) değerlerine bakıldığında en dezavantajlı teknik ise, 2,726±1,56 olan VMAT ile yapılan planlardır. VMAT tekniklerine

3DCRT veya IMRT planlarının ilave edilerek ayrı ayrı oluşturulduğu hibrit planlarda 10Gy doz alan hacimlerin azaldığı görülmektedir.

Contralateral akciğer Dmean(cGy) doz değerleri yukarıdaki sırayla; $10,33\pm 2,93$, $102,81\pm 51,94$, $327,155\pm 39,70$ ve hibritler ise yine yukarıdaki sırayla $56,51\pm 25,43$, $168,7\pm 19,72$, $214,988\pm 37,64$ olarak hesaplanmıştır. Contralateral akciğer Dmean(cGy) doz değerleri kıyaslandığında, en avantajlı teknik $10,33\pm 2,93$ değeri ile 3DCRT tekniğidir. En dezavantajlı teknik ise, $327,155\pm 39,70$ değeri ile VMAT teknikleridir. VMAT tekniklerine 3DCRT ve IMRT planlarının ilave edilerek ayrı ayrı oluşturulduğu hibrit planlarda contralateral akciğerin aldığı ortalama dozların düştüğü görülmektedir.

5.11. Sağ Meme hastalarında Kalp Dmean(cGy), V5(%) ve V30(%) değerlerinin karşılaştırılması

Bu çalışmada 10 sağ meme hastasının 3DCRT, IMRT, VMAT planlama teknikleri ile ve bunların ayrı ayrı birleştirilmesiyle oluşturulan hibrit planları olan 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT ve IMRT+VMAT teknikleri için kalp Dmean(cGy) doz değerleri yukarıdaki sırayla; $57,066\pm 17,56$, $204,9\pm 47,77$, $318,54\pm 57,55$ ve hibritler ise yine yukarıdaki sırayla $131\pm 28,37$, $187,81\pm 33,65$, $261,744\pm 49,58$ olarak hesaplanmıştır. Kalp Dmean(cGy) doz değerleri kıyaslandığında, en avantajlı teknik $57,066\pm 17,56$ değeri ile 3DCRT tekniğidir. En dezavantajlı teknik ise, $318,54\pm 57,55$ değeri ile VMAT tekniğidir. IMRT ve VMAT tekniklerine 3DCRT planlarının ilave edilerek ayrı ayrı oluşturulduğu hibrit planlarda kalbin aldığı ortalama dozların VMAT ve IMRT tekniklerine göre daha düşük olduğu görülmektedir.

Kalp V5(%) hacim değerleri yukarıdaki sırayla; $0,033\pm 0,066$, $4,822\pm 4,33$, $15,336\pm 5,57$ ve hibritler ise yine yukarıdaki sırayla $1,804\pm 2,70$, $2,962\pm 1,73$, $7,865\pm 4,27$ olarak hesaplanmıştır. Kalp V5(%) hacim değerleri kıyaslandığında, en avantajlı teknik $0,034\pm 0,066$ değeri ile 3DCRT tekniğidir. En dezavantajlı teknik ise, $15,336\pm 5,57$ değeri ile VMAT tekniğidir. 3DCRT+IMRT ve 3DCRT+VMAT tekniklerinde kalbin aldığı ortalama dozlar arasında anlamlı fark görülmemiştir. IMRT ve VMAT tekniklerine 3DCRT planlarının ilave edilerek ayrı ayrı oluşturulduğu hibrit planlarda kalbin 5Gy alan doz hacminin düştüğü görülmektedir.

10 sağ meme hastasının 3DCRT, IMRT, VMAT planlama teknikleri ile ve bunların ayrı ayrı birleştirilmesiyle oluşturulan hibrit planları olan 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT ve

IMRT+VMAT teknikleri için kalp V30(%) hacim değerleri sıfırdır. Sağ meme hastalarının hiçbirinde 30Gy alan hacim oluşmamıştır.

5.12. Sağ Meme hastalarında Karşı Meme V5(%), Dmean(cGy) ve Dmax(cGy) değerlerinin karşılaştırılması

Bu çalışmada 10 sağ meme hastasının 3DCRT, IMRT, VMAT planlama teknikleri ile ve bunların ayrı ayrı birleştirilmesiyle oluşturulan hibrit planları olan 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT ve IMRT+VMAT teknikleri için karşı meme V5(%) hacim değerleri yukarıdaki sırayla; $0,134\pm 0,31$, $0,338\pm 0,74$, $11,97\pm 5,32$ ve hibritler ise yine yukarıdaki sırayla $0,739\pm 1,14$, $2,134\pm 0,23$, $7,55\pm 2,85$ olarak hesaplanmıştır.

Karşı meme V5(%) hacim değerinin kıyaslandığında, en avantajlı teknik $0,134\pm 0,31$ değeri ile 3DCRT tekniğidir. En dezavantajlı teknik ise, $11,97\pm 5,32$ değeri ile VMAT tekniğidir. IMRT ve VMAT tekniklerine 3DCRT planlarının ilave edilerek ayrı ayrı oluşturulduğu hibrit planlarda karşı memede 5Gy alan doz hacminin düştüğü görülmektedir.

Karşı meme Dmean(cGy) doz değerleri yukarıdaki sırayla; $23,58\pm 12,54$, $72,81\pm 44,19$, $287,8\pm 62,70$ ve hibritler ise yine yukarıdaki sırayla $98,15\pm 25,41$, $155,64\pm 36,70$, $230,3\pm 44,73$ olarak hesaplanmıştır. Karşı meme Dmean(cGy) doz değerleri kıyaslandığında, en avantajlı teknik $23,58\pm 12,54$ değeri ile 3DCRT tekniğidir. En dezavantajlı teknik ise, $287,8\pm 62,70$ değeri ile VMAT tekniğidir. IMRT ve VMAT tekniklerine 3DCRT planlarının ilave edilerek ayrı ayrı oluşturulduğu hibrit planlarda karşı memenin aldığı ortalama dozların düştüğü görülmektedir.

Karşı meme Dmax(cGy) doz değerleri yukarıdaki sırayla; $1058,088\pm 815,56$, $1282,2\pm 268,59$, $1659,55\pm 166,43$ ve hibritler ise yine yukarıdaki sırayla $1101,055\pm 466,44$, $1205,13\pm 400,81$, $1354,422\pm 180,07$ olarak hesaplanmıştır. 3DCRT planlar ile IMRT, VMAT planları ve 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT, IMRT+VMAT hibrit planları karşılaştırıldığında, 3DCRT planlarının karşı meme Dmax(cGy) doz değerinin VMAT planlardan daha düşük olduğu görülmüştür; ancak diğer tekniklerle arasında anlamlı bir fark gözlenmemiştir. Karşı meme Dmax(cGy) doz değerleri kıyaslandığında, en anlamlı karşılaştırmanın VMAT planlar ile diğer teknikler arasında olduğu görülmüştür. En dezavantajlı teknik $1659,55\pm 166,43$ değeri ile VMAT tekniği olmuştur. Diğer tekniklerin birbirleri ile karşılaştırılmaları sonucunda anlamlı bir fark görülmemiştir.

5.13. Sağ Meme hastalarında MU değerlerinin karşılaştırılması

Bu çalışmada kullanılan 10 sağ meme hastasının 3DCRT, IMRT, VMAT planlama teknikleri ile ve bunların hibritleri olan 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT ve IMRT+VMAT teknikleri için MU değerleri yukarıdaki sırayla $226,55 \pm 12,81$, $1271,777 \pm 118,03$, $435,77 \pm 21,26$ ve hibritler ise yine yukarıdaki sırayla $739,11 \pm 67,33$, $326,55 \pm 15,78$, $854,77 \pm 54,91$ olarak hesaplanmıştır. MU değerleri karşılaştırıldığında en avantajlı teknik $226,55 \pm 12,81$ değeri ile 3DCRT tekniğidir. En dezavantajlı teknik $1271,777 \pm 118,03$ değeri ile IMRT tekniğidir. Yapılan değerlendirmeler, 3DCRT planlar ile tedavi edilecek hastaların tedavi sürelerinin daha kısa; ancak IMRT planlar ile tedaviye girecek hastaların tedavi sürelerinin en uzun süreler olduğunu göstermektedir. Sağ ve sol meme ışınlamalarında MU değerleri benzerlik göstermektedir.

Mayo ve ark'nın sağ meme ve sol meme olmak üzere herbirinden 5'er hasta ile yaptığı çalışmada, meme volumleri 370-1600cc arasında değişmektedir. PTV, CTV'ye 5mm marj verilerek oluşturulmuştur. Hazırlanan tedavi planları, Varian Medical Systems Eclipse tedavi planlama sistemi kullanılarak geliştirilmiştir. Her hasta için 5 adet tedavi planı 6 MV'lik enerjiler ile hazırlanmıştır. Her hastada aynı izosantr ve benzer tanjansiyel ışınlar kullanılmıştır. Hazırlanan tedavi planları sırasıyla; konvensional olarak hazırlanan Tanjansiyel plan(3DCRT), FIF tanjansiyel plan, IMRT tanjansiyel plan, 4 alan hibrit ve IMRT tanjansiyel plana 2 anterior oblik alan eklenerek elde edilen 6 alan hibrit planıdır. Hazırlanan tedavi planları sonrasında yapılan değerlendirmelerde; IMRT+3DCRT ile oluşturulan 6 alan hibrit planların düşük doz alan meme hacmini artırdığı açığa çıkmıştır. Ortalama akciğer dozlarının 6 alan hibrit planda diğerlerine göre daha yüksek olmuştur ve aynı zamanda kalbin aldığı maksimum doz diğer planlara göre oldukça yüksektir. Tek başına hazırlanan IMRT planlarda sıcak bölgeler, IMRT+3DCRT hibrit planlara göre daha yüksektir; ancak diğer planlar arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Hibrit IMRT ile yapılan planların kullanılmasının plan kalitesini arttırdığını göstermektedir[40].

Ramasubramanian ve ark'nın 26 sol meme hastasıyla yaptığı çalışmada 600 dose rate kullanılmış, 6MV enerjili ışınlarla ve 25 fraksiyonda 50Gy doz reçetesi uygulanmıştır. PTV,

CTV'ye 5mm marj verilerek oluşturulmuştur. Hazırlanan tedavi planları, Varian Medical Systems Eclipse tedavi planlama sistemi kullanılarak geliştirilmiştir. Yaptıkları çalışmada 3DCRT+VMAT kombinasyonu olan Hibrit VMAT(H-VMAT) planlarını, farklı ark dizaynlarını dozimetrik olarak karşılaştırmışlardır. Hibrit planları hazırlanırken ağırlıkları %75 3DCRT+ %25 VMAT olarak belirlemişlerdir. 3DCRT planlarını PTV'ye göre 2 adet tanjansiyel açı ile ve ciltten 2cm gap bırakarak hazırlamışlardır. Farklı ark dizaynlarını kıyaslamak için 3 farklı plan hazırlanmış bunlar sırasıyla; 2 arc (300'den 50'ye ve 50'den 160'a), 4 arc (2 adet 300'den 50'ye ve 50'den 160'a), son olarak tanjansiyel arc plan dedikleri, arc uzunluğunun 50 olduğu (300'den 350'ye – 350'den 300'e ve 110'dan 160'a ve 160'tan 110'a) planı hazırlamışlardır. Yapılan farklı arc dizaynlarındaki Hibrit VMAT değerlerinin birbiri ile kıyaslanması sonucu; tanjansiyel 4 ark planın PTV'nin kapsamı açısından önemli olan HI ve CI değerlerinin diğer planlardan daha iyi olduğu açığa çıkmıştır. Tanjansiyel 4 arkla hazırlanmış olan H-VMAT planların tedavi süresi diğer hibritlerden daha düşük bulunmuştur. Kalp, ipsilateral akciğer, contralateral akciğer ve karşı meme doz değerleri tanjansiyel hibrit VMAT planda en düşük değerlere sahiptir. Hibrit planların alan sayısı ve yerleşimi göz önüne alındığında tanjansiyel olarak hazırlanan planların, PTV kapsayıcılığı, CI, HI'nın iyileştirilmesi, kritik organ dozlarının düşürülmesi açısından daha iyi sonuçlar vermiştir[41].

Doi ve ark'ları 2'si erkek 68'i kadın olmak üzere, 35 sol meme ve 35 sağ meme hastalarına 50Gy doz reçetesi uygulamışlardır. PTV, CTV'ye 5mm marj verilerek oluşturulmuştur. 3DCRT planlar 2 ana tanjansiyel alanlar ile, VMAT planı ise, sağ için 181° ila 60° arasında değişen ve sol için 300° ila 179° arasında değişen açılarla planlanmıştır. Tedavi planları Eclipse tedavi planlama sisteminde (Varian Medical Systems, Palo Alto, CA, PRO, AcurosXB) doğrusal bir hızlandırıcı (TrueBeam, Varian Medical Systems) tarafından üretilen 6-MV fotonlar kullanılarak gerçekleştirilmiştir. 3DCRT planlarının konvensiyonel tanjansiyel alanları ile ve VMAT planlarının kombinasyonu ile hibrit VMAT (H/VMAT) planları yapılmıştır. Yapılan çalışmanın sonuçlarına göre; H/VMAT hibrit planların HI ve CI değerlerinin, 3DCRT'ye göre daha iyi olduğu açığa çıkmıştır. İpsilateral akciğer, contralateral akciğer ortalama ve V5(%), ortalama kalp dozları, özafagus değerlerinin H-VMAT tekniğinde daha yüksek olduğu görülmüştür. H-VMAT tekniği ışınlama dozunun homojenliğini ve PTV'ye uygunluğunu iyileştiren makul bir teknik olmuştur. Hibrit teknik, VMAT planlara göre kritik organları daha iyi düşürmüştür[11].

Farace ve ark'ları yaptıkları çalışmada, 36 sağ ve 42 sol olmak üzere toplam 78 meme kanseri hastasına hastaya 6MV enerjili ışınlar kullanarak 50Gy doz reçete edilerek tedavi planları değerlendirilmiştir. Tüm hastalara öncelikle Field-in-Field(FİF) tekniği ile IMRT planlar hazırlanmıştır. Daha sonra 61 hastaya, 2 konvansiyonel alan ve 2 (IMRT) tanjansiyel alan kullanılarak 4 alan Hibrit IMRT tedavi planları hazırlanmıştır. Kalan 17 hastaya, tanjansiyel olmayan (anterior-oblik) 2 IMRT ışınının eklenmesi ile 6 alan Hibrit IMRT planlar elde edilmiştir. Hastalara hazırlanmış oldukları tedavi planları, Pinnacle yazılımı (sürüm 8.0; Philips Medical System) ile yapılmıştır. Hazırlanan tedavi planları değerlendirildiğinde; 6 alanla hazırlanan H-IMRT planların, akciğer V5(%), karşı meme V5(%), kalpV5(%), kalp V2,5(%) ve özellikle kalbin aldığı ortalama doz değerlerinin daha yüksek olduğu açığa çıkmıştır. 4 alan H-IMRT planlarına kıyasla, 6 alan H-IMRT planların sağlıklı dokularda daha fazla artan doz değerine sahip olduğu görülmüştür; ancak 6 alanlı H-IMRT tekniğinde düşük doz hacmi artmasına rağmen, daha iyi doz dağılımı sağlanmıştır. Tek başına IMRT planlara göre, 6 alan H-IMRT planların HI ve CI değerlerinin daha iyi olduğu açığa çıkmıştır[42].

Bizim çalışmamızda sağ ve sol meme ışınlamalarında CI değerinin en iyi VMAT ile yapılan planlarda, HI değerinin ise IMRT+VMAT hibrit planlarında elde edildiği görülmüştür. Aynı taraf ve karşı taraf akciğer için V20(%) hacim değerleri en iyi VMAT planlarda ve IMRT+VMAT hibrit planlarında elde edilirken, V5(%) hacim değerleri ve V10(%) hacim değerleri en düşük 3DCRT planlarında elde edilmiştir. Ayrıca diğer planlara kıyasla 3DCRT ile oluşturulan planlar ve 3DCRT+IMRT ve 3DCRT+VMAT hibrit planlarında body 500 cGy'de daha düşük hacim değerleri elde edildiği görülmüştür. Karşı meme dozları 3DCRT ve 3DCRT ile oluşturulan 3DCRT+IMRT ve 3DCRT+VMAT hibrit planlarında en düşük değere sahiptir. Sol meme ışınlamalarında kalp V30(%) hacim değeri en düşük değeri VMAT tekniği ile elde edilirken; sağ ve sol meme ışınlamalarında kalp Dmean dozları ve kalp V5(%) hacmi en düşük 3DCRT ve 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT hibrit planlarla elde edilmiştir. MU değerlerinin en düşük değerleri 3DCRT planlarında elde edilirken, en yüksek IMRT planlarında elde edilmiştir.

Çalışmamızda bulduğumuz sonuçları değerlendirdiğimizde literatürde yayınlanan çalışma sonuçlarıyla uyumludur ve paralellik göstermektedir. Özellikle IMRT ve VMAT teknikleri ile oluşturulan hibrit planlarında CI, HI değerleri ve kritik organ dozları dikkate alındığında, literatürdeki çalışmalara benzer bir şekilde, plan kalitesini arttırdığı gözlemlenmiştir[43,44].

Çalışmamızın sonucunda sağ ve sol meme ışınlamalarında IMRT+VMAT, 3DCRT+IMRT, 3DCRT+VMAT hibrit planlarının; aynı taraf akciğer dozunu, karşı taraf akciğer dozunu ve ışınlanan akciğer hacmini azalttıkları görülmüştür. Aynı zamanda karşı meme dozunu, ışınlanan meme hacmini ve kalp dozunu da azaltarak plan kalitesini arttırdığı açığa çıkmıştır.

KAYNAKLAR

- [1] T.C Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Türkiye İstatistikleri, 2019.
- [2] American Cancer Society. Breast Cancer Facts & Figures 2019-2020. Atlanta: American Cancer Society, Inc. 2019.
- [3] Mincey BA. Genetics and the management in women at high risk for breast cancer. *Oncologist* 2003; 8(5): 466-473.
- [4] Topuz E, Aydın A, Dinçer M. Meme Kanseri. Nobel Tıp Kitabevi, 2003.
- [5] Fisher B, Anderson S, Bryant J, Margolese RG, Deutsch M, Fisher ER, Jeong JH, Wolmark N. Twenty-year follow-up of a randomized trial comparing total mastectomy, lumpectomy, and lumpectomy plus irradiation for the treatment of invasive breast cancer. *N Engl J Med* 2002; 347(16): 1233-1241.
- [6] Early Breast Cancer Trialists' Collaborative Group, Darby S, McGale P, et al. Effect of radiotherapy after breast-conserving surgery on 10-year recurrence and 15-year breast cancer death: meta-analysis of individual patient data for 10,801 women in 17 randomised trials. *Lancet*. 2011;378(9804):1707-1716.
- [7] Şahinler İ. , Ergen ŞA. , Radyasyon Onkolojisinde Temel Yaklaşımlar, İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Sürekli Tıp Eğitimi Etkinlikleri Sempozyum Dizisi No:79, 2012.
- [8] Askeroglu MO. , Meme Işınlamasında Düzleştirici Filtreli Ve Filtresiz Işınlamaların Karşılaştırılması, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2018.
- [9] Mayo C.S., Urie M.M., Fitzgerald T.J. Hybrid IMRT plans-concurrently treating conventional and IMRT beams for improved breast irradiation and reduced planning time. *Int J Radiat Oncol Biol Phys*, 2005; 61:922-932.
- [10] Intensity Modulated Radiation Therapy Collaborative Working Group. Intensity modulated radiotherapy: current status and issues of interest. *Int J Radiat Oncol Biol Phys* 2001;51(4):880-914.

- [11] Doi Y., Nakao M., Miura, Ozawa S., Kenjo M., Nagata Y. Hybrid volumetric-modulated arc therapy for postoperative breast cancer including regional lymph nodes: the advantage of dosimetric data and safety of toxicities, *J Radiat Res* 2020; 61(5): 747-754.
- [12] Sung H, Ferlay J, Siegel R, Mathieu L, Soerjomataram I, Ahmedin J, Bray F, Global Cancer Statistics 2020: GLOBOCAN Estimates of Incidence and Mortality Worldwide for 36 Cancers in 185 Countries
- [13] American Cancer Society. Breast Cancer Facts & Figures 2019-2020. Atlanta: American Cancer Society, Inc. 2019.
- [14] T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Türkiye Kanser İstatistikleri. 2020.
- [15] İnce Ü. İçinde Topuz E, editör. Meme Kanseri; Biyoloji, Tanı, Evreleme, Tedavi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Onkoloji Enstitüsü Yayınları, 1997.
- [16] Topuz E., Aydın A., Karadeniz A.N., Radyoterapinin Temel İlkeleri, Klinik Onkoloji. İstanbul, İstanbul Üniversitesi Onkoloji Enstitüsü Yayınları 2006.
- [17] Drake R.L, Vogl A.W, Mitchell A, Gray's Basic Anatomy, Second Edition, Elsevier 2018.
- [18] Fayda M., Aslay I., içinde Karadeniz A.N, editör. Meme Kanseri; Klinik Onkoloji, İstanbul Tıp Fakültesi 185.Yıl Ders Kitapları Serisi, 2014.
- [19] Taş F, Aydın A, Kanser Nedenleri; Klinik Onkoloji, İstanbul Üniversitesi Onkoloji Enstitüsü Yayınları:06 2000.
- [20] Edge SB, Byrd DR, Compton CC, Fritz AG, editors. AJCC cancer staging manual. 7th ed. New York. Springer; 2009:7:419-60
- [21] İğci A, Erken Evre Meme Kanseri Cerrahi Tedavi, Türkiye Klinikleri Cerrahi Dergisi 2002; 7 :67-77.
- [22] Sönmez B, Meme Kanseri ve Tedavi Yöntemleri, T.C. Erciyes Üniversitesi Eczacılık Temel Bilimleri Anabilim Dalı Bitirme Ödevi, Kayseri, Mayıs 2012.
- [23] Alkaya F, Becerir H. B, Çakır A editörler, Üç Boyutlu Konformal Radyoterapi, Modern Radyoterapi Teknikleri; Radyoterapi Fiziği. Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara 2020.

- [24] Khan, F. M., & Gibbons, J. P. Khan's the physics of radiation therapy. Lippincott Williams & Wilkins 2014.
- [25] Olacak N, Becerir H. B ve Alkaya F editörler, IMRT Teknikleri, Modern Radyoterapi Teknikleri; Radyoterapi Fiziği. Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara 2020.
- [26] Mans A, Remeijer P, Olaciregui-Ruiz I, Wendling M, Sonke JJ, Mijnheer ve ark. 3D Dosimetric verification of volumetric-modulated arc therapy by portal dosimetry. Radiotherapy and Oncology 2010; 94:181-187
- [27] Acar H, Becerir H. B ve Alkaya F editörler, Görüntü Kılavuzluğunda Radyoterapi, Modern Radyoterapi Teknikleri; Radyoterapi Fiziği, Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara 2020.
- [28] ICRU Report No.50. Prescribing, Recording and Reporting Photon Beam Therapy, 1993.
- [29] ICRU Report No.62. Prescribing, Recording and Reporting Photon Beam Therapy, 1999.
- [30] International Commission on Radiation Units and Measurements. ICRU Report No.83. Prescribing, Recording, and Reporting Photon, 2010.
- [31] <https://www.philips.com.tr/healthcare/product/HC889416/brilliance-big-bore-ds-refurbished-ct-scanner>
- [32] Reference Material of Varian DHX linear accelerator User Manual, Varian Medical Systems Inc, 1998.
- [33] Varian Medical Systems. TPS Supported Hardware Reference Guide- v15.x Eclipse™ treatment planning system v15.1 to v15.6
https://varian.widen.net/view/pdf/exwmeizepf/v15x_TPS_Supported_HardwareReferenceGuide_05242019.pdf?u=bmxzem
- [34] Varian Medical Systems, Real-Time Position Management™ System- Comprehensive system for Total Motion Management.
<https://www.varian.com/products/radiotherapy/real-time-tracking-motion-management/real-time-position-management>

- [35] Feuvret L, Noel G, Mazeron JJ, Bey P, Conformity index: A review, *Int J Radiat Oncol Biol Phys* 2006; 64: 333-342.
- [36] Radiation Therapy Oncology Group, RTOG 1005. A phase III trial of accelerated whole breast irradiation with hypofraction plus concurrent boost versus standard whole breast irradiation sequential boost for early-stage breast cancer. 2011.
- [37] Rudra S, Al-Hallaq H. A, Feng C, Chruma S. J, Effect of RTOG Breast/ Chest Wall Guidelines On Dose-Volume Histogram Parameters. *J App Clin Med Phys* 2014;15(2:127-137).
- [38] Smith S. K, Estoesta R. P, Kader J.A, Martin D, Claridge-Mackonis E. R, Toohey J. M, Carroll S.L; Hybrid intensity-modulated radiation therapy (IMRT) simultaneous integrated boost (SIB) technique versus three-dimensional (3D) conformal radiotherapy with SIB for breast radiotherapy: a planning comparison, *Journal of Radiotherapy in Practice* (2016) 15, 131–142, Cambridge University Press March 2016.
doi:10.1017/S146039691600008X
- [39] Thomsen M.S, Berg M, Zimmermann S, Lutz C. M, Makocki S, Jensen I, Hjelstuean M. H. B, Pensold S, Hasler M. P, Jensen M. B, Offersen B. V; Dose constraints for whole breast radiation therapy based on the quality assessment of treatment plans in the randomised Danish breast cancer group (DBCG) HYPO trial. *Clin Transl Radiat Oncol* 2021; 28:118-123.
- [40] Mayo C. S, PH. D., Urie M. M, Fitzgerald T. J; Hybrid Imrt Plans—Concurrently Treating Conventional And Imrt Beams For Improved Breast Irradiation And Reduced Planning Time, Department of Radiation Oncology, University of Massachusetts Medical School, Worcester, *Int. J. Radiation Oncology Biol. Phys.*, Vol. 61, No. 3, pp. 922–932, 2005.
doi: 10.1016/j.ijrobp.2004.10.033
- [41] Ramasubramain V, Balaji K, Subramanian S. B, Sathiya K, Thirunavukarasu M, Radha C. A; Hybrid volumetric modulated arc therapy for whole breast irradiation: a dosimetric comparison of different arc designs. *La radiologia medica* 2019; 124: 546–554.

[42] Farace P, Zucca S, Solla I, Fadda G, Durzu S, Porru S, Meleddu G, Deidda M. A, Possanzini M, Orru S, Lay G; Planning Hybrid Intensity Modulated Radiation Therapy for Whole-breast Irradiation. *Int J Radiat Oncol Biol Phy* 2012; 84(1): 1115-122.

[43] Lin J-F, Yeh D-C, Yeh H-L, Chang C-F, Lin J-C; Dosimetric comparison of hybrid volumetric-modulated arc therapy, volumetric-modulated arc therapy, and intensity-modulated radiation therapy for left-sided early breast cancer. *Medical Dosimetry* 2015;40: 262-267.

[44] Jin G-H, Chen L-X, Deng X-W, Liu X-W, Huang Y, Huang X-B; A comparative dosimetric study for treating left-sided breast cancer for small breast size using five different radiotherapy techniques: conventional tangential field, filed-in-filed, Tangential-IMRT, Multi-beam IMRT and VMAT. *Radiat Oncol* 2013; 15: 8-89.

HAM VERİLER

FORMLAR

ETİK KURUL KARARI

PATENT HAKKI İZİNİ

İNTİHAL RAPORU İLK SAYFASI

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı		Soyadı	
Doğ.Yeri		Doğ.Tar.	
Email		Uyruğu	

Eğitim Düzeyi

	Mezun Olduğu Kurumun Adı	Mez. Yılı
Doktora		
Yük.Lis.		
Lisans		
Lise		

İş Deneyimi (Sondan geçmişe doğru sıralayın)

	Görevi	Kurum	Süre (Yıl - Yıl)
1.			-
2.			-
3.			-

Yabancı Dilleri	Okuduğunu Anlama*	Konuşma*	Yazma*	KPDS/ÜDS Puanı	(Diğer) Puanı

*Çok iyi, iyi, orta, zayıf olarak değerlendirin

	Sayısal	Eşit Ağırlık	Sözel
LES Puanı			
(Diğer) Puanı			

Bilgisayar Bilgisi

Program	Kullanma becerisi

Yayınları/Tebliğleri Sertifikaları/Ödülleri**Özel İlgi Alanları (Hobileri):**